

CRNOMELJ – Danes dopoldne bo občinska skupščina razpravljala kar o 15 točkah dnevnega reda. Najvažnejši je odlok o davkih občanov, kjer gre za precejšnje spremembe.

KOČEVJE – Danes ob 18. uri bo v domu telesne kulture v Kočevju ustanovni sestanek društva sadjarjev in vrtnarjev.

OTOČEC – Krajevna konferenca SZDL Otočec bo v sodelovanju z osnovno šolo pripravila danes ob 19. uri v domu TVD Partizan prireditev, posvečeno ženski; na programu je pogostitev in kulturni spored.

BREŽICE – Radioklub ELEKTRON bo danes sprejel delovni načrt za leto 1972 in razdelil funkcije v upravnem in nadzornem odboru.

SEVNICA – Jutri ob treh se bodo v gostini Vrtovšek zbrali izdelovalci domačih salam in svinjski „mučeniki“, da bodo proslavili 10-letnico obstoja in ocenili letošnje salame. Najboljše salame bodo nagrajene!

RIBNICA – O pobratenu z italijansko občino Arcevia bodo sklepali na jutrišnji seji občinske skupščine Ribnica.

BREŽICE – Včeraj je občinska zveza prijatelj mladine razposlala osnovnim šolam naloge spisov, ki jih bodo pisali pionirji za letošnje kurirčkovo pošto.

PIŠECE – Včeraj so šolarji in članice Rdečega križa obiskali in obdarili v svojem okolišu vse žene, rojene pred letom 1900. Denar za obdaritev so zbrali Piščanci sami.

Ribniški kolektivi svojim ženam

Delovni kolektivi v ribniški občini so se tudi letos ob dnevu žena spomnili zaposlenih žena in deklet. V INLESU v Ribnici so vsem zaposlenim ženam izročili nakazilo za nakup v vrednosti 50,00 din, v obratu DONIT v Sodražici, po 80,00 din vsaka. Tudi v podjetju RIKO so bile obdarovane žene, prav tako v večini delovnih organizacij v občini. Ponekod, na primer v ug. podjetju „Jelka“, so denar, namenjen za obdaritev žena, poklonili Onkološkemu inštitutu v Ljubljani.

VREME

Ze dalj časa prevladujejo nad našimi kraji jugozahodni zračni tokovi, ki dovajajo vlažne zračne gmote in povzročajo pri nas oblačno, precej deževno in razmeroma toplo vreme.

Te dni bo prevladovalo nestalno vreme z občasnimi padavinami. Ob koncu tedna pričakujemo izboljšanje z delnimi razjasnitvami.

Božo Kovač, sekretar republiške konference SZDL, je v četrtek skupaj s poslancem Marjanom Jenkom obiskal trebanjsko občino. Ogledal si je tovarno „Dano“ in obrat za predelavo krompirja na Mirni ter se s predstavniki družbeno-političnih organizacij in skupščine pogovarjal o razmerah v občini. Na sliki levo je direktor „Dane“, ko gostu razkazuje tovarno, vmes Ciril Pevec, predsednik Obs Trebnje. (Foto: Legan)

RESNIČNA POMOČ, VREDNA:

Več kot morje besedi

Zadovoljstvo v „Dani“ na Mirni zaradi dodeljene republiške pomoči na račun lanskih naložb

Eno dejanje je vredno več kot tisoče besed. Po dolgotrajnem, včasih že mučnem razpravljanju o pomoči manj razvitim, je bil prejšnji teden narejen prvi bolj prijemljiv korak.

Alojz Krhin, direktor mirenške „Dane“, je na republiškem sekretariatu za finance skupaj s predstavnikom podjetij „Mura in „Pannonia“ podpisal pogodbo o dodelitvi pomoči na račun investicij v lanskem letu. To je prvi denar, ki ga daje republiški sklad za pr. uč manj razvitim območjem v Sloveniji.

Ko smo na Mirni govorili z direktorjem Alojzjem Krhinom, ni skrival zadovoljstva: „To so prvi dinarji pomoči, ki smo jih dobili v našem nad 20-letnem obstoju, ko smo si morali dobesedno vse prigratati sami.“

Iz republiškega sklada bomo, kot je v pogodbi, dobili 775.000 dinarjev na račun beneficiranih obresti od naložb v lanskem letu.“

Mirenška „Dana“ pa ni edina na Dolenjskem, ki bo dobila tovrstno republiško pomoč. Razen nje jo bo dobila še tovarna hlanil Kolinska iz Ljubljane za gradnjo tovarne za predelavo krompirja na Mirni ter trebanjski podjetji „Trimo“ in „Trelles“ (prej Mizarska delavnica Trebnje), ki sta komisiji za pomoč manj razvitim že predložili ustrezno dokumentacijo. Kot je znano, šteje trebanjska občina med manj razvite in je po republiškem zakonu do te pomoči upravičena.

M. L.

Z ZANIMIVE TISKOVNE KONFERENCE V KRŠKEM

Jedrsko elektrarna najčistejši vir

energije za našo bodočnost, ki pa je obenem najmočnejši in najbolj zanesljiv – Skrb Brežičanov glede varnosti bodoče JE so hkrati tudi glavna skrb strokovnjakov, ki pripravljajo gradnjo nove elektrarne

Skupina za pripravo gradnje nuklearne elektrarne v Krškem je prejšnji teden sklicala tiskovno konferenco, na kateri so strokovnjaki seznanili časnikarje s pospešnimi pripravljalnimi in drugimi deli in potekom nalog za zgraditev prve jugoslovanske jedrske elektrarne.

V kratkem bomo o tem velikem načrtu obširneje poročali. Za danes naj povemo le to, da bodo v Krškem zgradili jedrsko elektrarno, ki bo imela moč velikostnega reda 600 MW, priključena bo na omrežje 380 kv, na leto pa bo proizvedla po sedanjih predvidevanjih 3,5 milijarde kWh, kar je skoraj toliko, kot so lani proizvedle električne energije vse slovenske elektrarne skupaj.

Skokovita poraba električne energije prinaša našemu gospodarstvu docela nove probleme. V Sloveniji smo lani porabili 4,6 milijarde kWh, od česar pa smo v slovenskih elektrarnah proizvedli samo 3,8 milijarde kWh, medtem ko smo morali manjkajočih 800 milijonov

lijarde kWh, kar je skoraj toliko, kot so lani proizvedle električne energije vse slovenske elektrarne skupaj.

Skokovita poraba električne energije prinaša našemu gospodarstvu docela nove probleme. V Sloveniji smo lani porabili 4,6 milijarde kWh, od česar pa smo v slovenskih elektrarnah proizvedli samo 3,8 milijarde kWh, medtem ko smo morali manjkajočih 800 milijonov

kWh uvoziti iz drugih republik. Do leta 1975 bo poskočila letna poraba v Sloveniji na 6,9, leta 1978 na 8,6 in leta 1982 že na 11,6 milijarde kWh. Za novo jedrsko elektrarno v Krškem bodo uporabili naj sodobnejše rešitve v konstrukciji vseh potrebnih naprav. Pri vseh delih pa skrb strokovnjaki že zdaj, da bo zagotovljena kar največja varnost.

TONE GOŠNIK

Sladka mrzlica

V Metliki zmanjkuje mesa in sladkorja

V torek, 7. marca dopoldne, so bile metliške mesnice slabo založene z mesom. V prodajalni kmetijske zadruge je govedine tudi že prejšnje dni primanjkovalo, medtem pa so se mimo izložbe sprehajali kmetje z lepo in debelo živino. Bil je ravno sejem, kot običajno, pa so imeli pri mešetarjenju spet glavno besedo Italijani. Vole so plačevali že po 12 din za kg. Razumljivo, da zadruga ne more ob taki odkupni ceni živine prodajati mesa po 17,50 din, kolikor za naša zdaj poprečna cena za goveje meso, ne da bi imela pri tem izgubo.

Napovedujejo, da bodo meso prodajali le še nekaj dni, potem ob takih cenah ne bodo mogli zalagati potrošnikov. Nič bolje ni s sladkorjem. Pri Mercatorju so v samopostrežbi v dveh mesecih prodali že 7 ton sladkorja. Ljudje so prepričani, da se bo podražil, govorijo o 3 dinarjih pri kilogramu, zato si gospodinjice delajo zalogo.

Cim sladkor pride, ga potrošniki takoj razgrabijo, četudi trgovci strankam dopovedujejo, da zankrat o podražitvi ni ne duha ne sluha.

R. B.

Ribničanom srebro

Ribniški rokometiški so na letošnjem dvoranskem republiškem rokometnem prvenstvu, ki se je končalo v nedeljo, osvojili drugo mesto in tako ponovili lansko uvrstitev, saj so bili med štirimi najboljšimi ekipami v Sloveniji. Na tem turnirju so igrali zelo podjetno in prodorno, zato njihova uvrstitev ni presenetljiva.

Najbolj zanimivo je bilo srečanje s Tehnomeratorjem iz Celja, ki se je končalo neodločeno, in slovenjegraškim Partizanom, ki so ga izgubili.

Končni vrstni red: 1. Tehnomerator (Celje), 2. Ribnica, 3. Slovan, 9. Sevnica itd.

„MLADA RAST“ – Sadike je treba skrbno pregledati, da bodo dale bogato rast. V Ribnici se je preteklo nedeljo zbrala precejšnja množica kupcev, ki so imeli kaj izbirati. (Foto: F. Modic)

PROGLASILI SO ŠPORTNIKE DOLENJSKE ZA 1971

Topel sprejem športnikov v Sevnici

Športno-zabavna prireditev v Sevnici je bila dobro obiskana – Ljubitelji športa so imeli priložnost videti in slišati šest najboljših športnikov

Občinska zveza za telesno kulturo in TVD Partizan Sevnica ter športno uredništvo Dolenjskega lista so v soboto zvečer v Sevnici pripravili športnozabavno prireditev, na kateri so pred več kot 500 gledalci razglasili najboljše športnike Dolenjske v letu 1971. Darinka Krstič-Uhanova, Ivan Molan, Jože Šilc, Maja Dokl, Tatjana Gazvoda in Marjan Špilar so prejeli pokale oziroma lepa da-

Nadaljevanje na 11. str.

Sezonskega blaga ni dovolj

Nekaterih mlečnih izdelkov ni – Limon dovolj

Masla v Kočevju še vedno ni. Izjema je bila kratek čas trgovina „Izbi- ra“, ki je kupila 20 kg masla, a so ga hitro prodali, in sicer z izgubo 6 din pri kilogramu.

Tudi masla, pakiranega v zavitkih po 20 gr, ni več v trgovinah, čeprav bi ga lahko prodajali po novih cenah, se pravi brez izgube. Trgovci ga namuč ne dobe pri proizvajalcih. V nekaterih trgovinah v občini ni dobiti še sira. To velja za trgovine, ki so pred zamrznitvijo cen imele na

zalogi še sir po starih cenah. Raznega govejega mesa v trgovinah v glavnem ni, pa tudi v mesnicah je slaba izbira tega mesa.

V trgovinah je tudi slabša izbira sezonskega blaga, predvsem konfekcije in obutve, smo zvedeli pri vodji komercialne MERCATOR-TRGO-PROMET Hermanu Strni. Pač pa je od sredine preteklega tedna v trgovinah že dovolj limon, začimb in uvoženega suhega sadja.

J. PRIMC

Učenci 6. c razreda na osnovni šoli Katje Rupene v Novem mestu so za 8. marec pripravili več kot 700 lepih šopkov cvetja, ki so ga z vso ljubeznijo in hvaležnostjo na posebni proslavi podělili mamicam. Fotografija tedna – nagrada 100 din. (Foto: Fotokrožek OŠ Katje Rupene)

Bančni krediti kmetom

Obračajo le kmečke prihranke! - Pogoji še vedno ne ustrezajo - Vloga hranilno kreditne službe

Po srednjeročnem programu razvoja kmetijstva v Sloveniji naj bi zasebniki vložili v urejanje in modernizacijo svojih kmetij na leto okrog 240 milijonov din. Kje naj dobijo toliko sredstev? Pri zbiranju denarja za kredite naj bi odigrale pomembno vlogo hranilno-kreditne službe pri kmetijskih in gozdnogospodarskih organizacijah. Tudi banke, predvsem ljubljanska, so obljubile veliko kreditov. Ali bodo obljube izpolnjene in pod kakšnimi pogoji?

Hranilno-kreditno službo ima že 72 kmetijskih in gozdnih organizacij. Ob koncu lanskega septembra - novjših točnih podatkov še ni - so imele 110 milijonov (novih) din hranilnih vlog. Za pospeševanje zasebnega kmetijstva so dale 72 milijonov din, od tega 60 milijonov din za srednjeročne kredite. Tako so posodile kmetom celo več denarja, kot bi po zakonu morale, manj pa je ostalo za kmetijske organizacije.

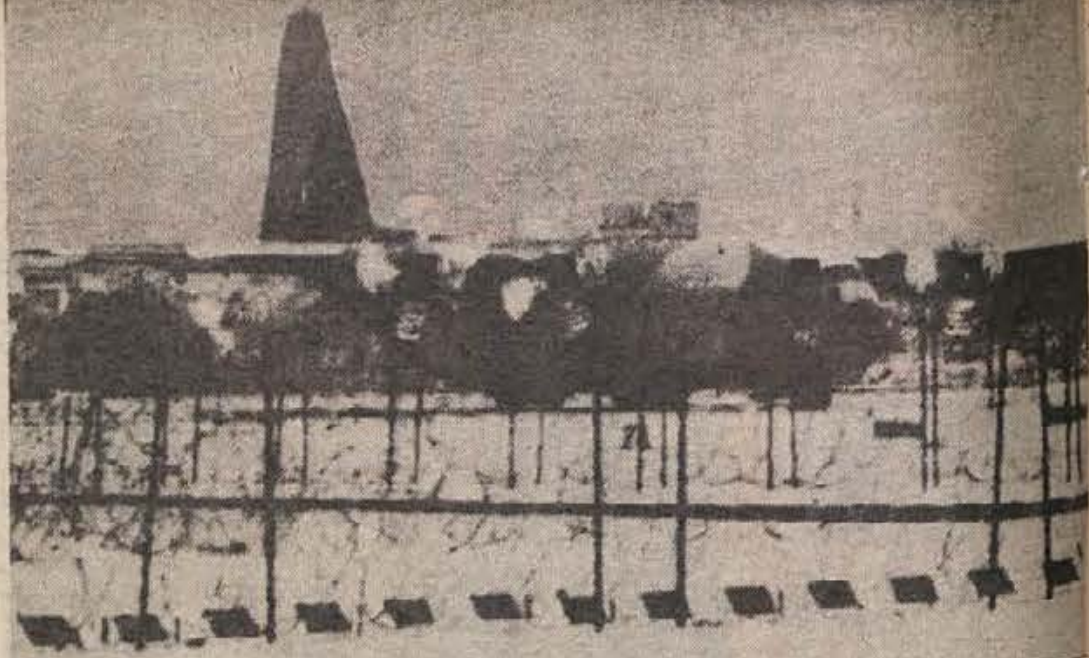
Do tistega časa so kmetje dobili v bankah za 32 milijonov din kreditov. To je sicer več kot prejšnja leta, a mnogo premalo, da bi bili lahko zadovoljni. Zaskrbljujoča je predvsem ugotovitev, da je med temi sredstvi bilo le nekaj več kot pet milijonov dinarjev, ki niso pritekli v banke preko hranilno-kreditnih služb. Banke so torej dodale h kmečkemu denarju zelo malo nekmečkega. Če bodo tudi v prihodnje vezale kredite kmetom na take pogoje, ni moči od njih veliko pričakovati.

Banke prikazujejo tudi drugačne podatke, češ da so dale kmetom več kreditov. Navedene številke so zbrane po periodičnih obračunih hranilno-kreditnih služb. Uspoštevane so le uporabljena sredstva tako pri njih kot pri bankah, in ne odobreni krediti, ki bodo uporab-

ljeni šele v prihodnosti. Zajeti niso tudi tisti bančni krediti, ki so jih dobili kmetje mimo hranilno-kreditnih služb. Takih pa gotovo ni veliko, ker so bili zanje zahtevani krepki pogoji.

Poslovne banke imajo veliko več kmečkega denarja, kot so ga dobile preko hranilno-kreditnih služb. Precej kmetov je naložilo svoje prihranke pri njih. Zlasti v tistih krajih, kjer v preteklih letih hranilno-kreditne službe niso bile dovolj razvite. Pri bankah hrani prihranke v devizah ali dinarjih tudi precej takih zdomcev, ki se nameravajo vrniti na kmetije. Če banke hočejo to upoštevati, morajo biti pri kreditih kmetom bolj radodarne in spremeniti svojo politiko do njih.

Če bodo banke odobravalе kredite kmetom le po načelu „daj - dam!“, bodo morale

Velika Britanija ponuja štirinajst milijonov funtov odškodnine za vojaška oporišča. Malta zahteva štiri milijone več - to je še vedno osnovni vzrok za nesoglasje med tem sredozemskim otokom in njegovim večjim in bogatejšim severnim pokroviteljem. Malteški premier Mintoff in britanski obrambni minister Carrington še vedno nista dosegla soglasja kljub dolgim pogovorom najprej v Rimu in sedaj v Londonu. Medtem pa se umik britanskih sil (na sliki: težko transportno letalo z opremo pred vzletom z nekega letališča na Malti na poti v domovino) nadaljuje. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

hranilno-kreditne službe obračati kmečke prihranke nekako drugače. Pri nekaterih kmetijskih organizacijah namreč ugotavljajo, da je njihova hranilno-kreditna služba postala le servis banke za zbiranje denarja; tako imajo s pogoji že vezane roke. Nekatero manjše banke so sicer bolj širokogrudne do kmetov, žal pa imajo premalo denarja. Med njimi je tudi Dolenjska banka in hranilnica.

Kmetje bodo dobili del kreditov pod ugodnejšimi pogoji iz republiških sredstev. Teh bo letos le okrog 12 milijonov din, v prihodnjih letih pa skoraj dvakrat toliko. Da bi jih dobilo več kmetov, bo moči dobiti le 10 do 25 % predračunske vrednosti investicij. Višina odstotka bo odvisna od namena, za katerega bodo sredstva porabljena.

Zveza hranilno-kreditnih služb Slovenije pa opozarja, da bo treba posvečati veliko več skrbi kot doslej zbiranju hranilnih vlog. Morda bo komu razkolniško, toda kmetje bodo morali zaupati privarčevana sredstva le hranilno-kreditnim službam, da si bodo tudi sami pomagali s skupnimi silami.

JOŽE PETEK

(Iz zadnjega Pavlihe)
OB 8. MARCU

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Letošnja okvirna vprašanja našega družbeno-ekonomskega sistema so sedaj - slednjič - tudi veljavno določena in potrjena; kot smo poročali že zadnjič na tem mestu, je prav minuli torek zvezna skupščina na zasedanju vseh svojih petih zborov obravnavala in odobrila predlagano resolucijo o temeljnih družbeno-ekonomskih politikah za letošnje leto, pa lahko potemtakem zapišemo, da so sedaj dokončno dogovorjena naša načela LETOSNJEGA RAZVOJA. Čeprav se utegne komu zardeti, da so to le preveč „načelna“ vprašanja - ta vprašanja namreč, ki jih obravnava omenjena in pravkar sprejeta skupščinska resolucija - to vendarle ni povsem res; nemogoče je namreč kolikor toliko usklajeno urejati tekoča vprašanja tako razvejanega sistema, kot je vse naše gospodarstvo (upoštevajoč pri tem, kajpak, vse zahteve in zakonitosti našega družbenega razvoja), če ob tem nimamo oprijemljivih izhodišč. In ta izhodišča so v dovolj določenih okvirih začrtana v omenjeni skupščinski resoluciji, tako da bodo - če se jih bomo kajpak držali in uresničili tiste cilje oziroma naloge, ki so v dokumentu postavljeni - za letošnje leto zares nekakšni DOGOVORJENI TEMELJI naše gospodarske politike.

Ob tem samo nekaj besed o nalogah in ciljih, ki jih nakazuje omenjena skupščinska resolucija (o tem je na tokratnem zasedanju zvezne skupščine spregovoril podpredsednik ZIS dr. Jakob Sirotkovič), pa o najtežjih trenutnih težavah našega gospodarskega razvoja, ki se jim skušamo z letošnjimi v ekonomski politiki kolikor mogoče ogniti. Med sedanjimi težavami je pač na prvem mestu obširna NESTABILNOST NAŠEGA TRGA hkrati z visoko stopnjo inflacije, ob tem pa še VELIK PRIMANJKLJAJ PLACILNE BILANCE, ki je že naša stara bolezen, navsezadnje pa naše gospodarstvo tare tudi huda NELIKVIDNOST, ki ga duši tudi tam, kjer bi se lahko uspešneje razvijalo. No, med letošnjimi (začrtanimi) nalogami

in cilji naše gospodarske politike - ki bo pred tem omenjene težave vsekakor morala urediti oziroma jih vsaj zmanjšati na znosen obseg - omenimo letos nekoliko bolj UMIRJENO RAST PROIZVODNJE, ki naj bi znašala nekako 5,5 %, pri čemer bomo morali z utesnitvijo uvoza (tu gre tudi za dosedanjí obseg reprodukcijskih materialov) poskrbeti za kolikor mogoče veliko izravnavo primanjkljaja v PLACILNI BILANCI. Ohranitev predvidenega porasta CEN v okvirih 5-6 % je po mnenju ZIS eden bistvenih pogojev za uresničitev ciljev, ki so s tem po-

vezani - se pravi večjega IZVOZA in pa ohranitev predvidene ŽIVLJENSKE RAVNI prebivalcev. Sedaj še vedno zamrznjene cene (vsaj odlok ZIS o tem še vedno velja) se resda na posameznih področjih začinjajo tajati, vendar to ni prava „odjuga“; po besedah dr. Sirotkoviča je ukrep o zamrznitvi vnesel vsaj nekaj reda v naše tržne odnose ter je vsaj zaustavil prekomerno divjanje cen, ki smo mu bili priče v zadnjih nekaj letih tako rekoč nepretrgano. V sedaj sprejeti resoluciji je sicer predvidena ukinitve administrativne omejitve cen (kar je v bistvu odlok o zamrznitvi), vendar to ne pomeni, da se homo spet sprizajnil z novo invazijo podražitev - temveč naj bi administrativno zamrznitev zamenjali s predvidenimi prožnejšimi oblikami neposrednega DRUŽBENEGA NADZORSTVA nad cenami ob sočasnem uveljavljanju zakonitosti tržnega gospodarstva.

Toliko o sprejetih okvirih letošnje družbeno-ekonomske politike - ob tem pa smo v zadnjih dneh doživeli tudi nekaj neposrednih ukrepov, ki še prav nič ne kažejo na umiritev

Temelji slednjič določeni

naše politike cen (čeprav je tudi res, da so tokratne podražitve, vsaj če jih natančno premislimo, vendarle že nekako smiselno usmerjene v bolj „lukusna“ področja, tako da omogočajo razbremenitev na drugem, še bolj nujnem koncu). Tako smo v minulih dneh izvedeli za objavljeno podražitev BENICINA, KAVE in ob tem tudi NAFTE, kar je vzbudilo med porabniki teh dobrin toliko hrupa, da so kar prezrli obrazložitev, ki je vedela povedati, da smo s temi podražitvami uspeli zajeziti sicer nujno podražitev izdelkov tekstilne industrije (izdelkov, ki bi se sicer nujno morali podražiti zaradi neogibnega in dražjega uvoza surovin - vendar je sedaj zanje ustrezno znižana stopnja prometnega davka, tako da bodo njihove maloprodajne cene ostale nespremenjene). Kot drobno, vendar tudi občutno podražitev v minulih dneh omenimo še precejšnje zvišanje taks za potna dovoljenja - bodisi za podaljšanje oziroma za nabavo novih potnih listov - kar je seveda čisto povečanje dotoka denarja v državno blagajno. Le-ta pa je, žal, dosti bolj prazna, kot pa bi si lahko želeli prav v tem hipu - ko bi bilo treba v gospodarstvu pomagati z intervencijami vsaj na najbolj kritičnih točkah, da bi lahko prebrodili sedanje nemajhne težave.

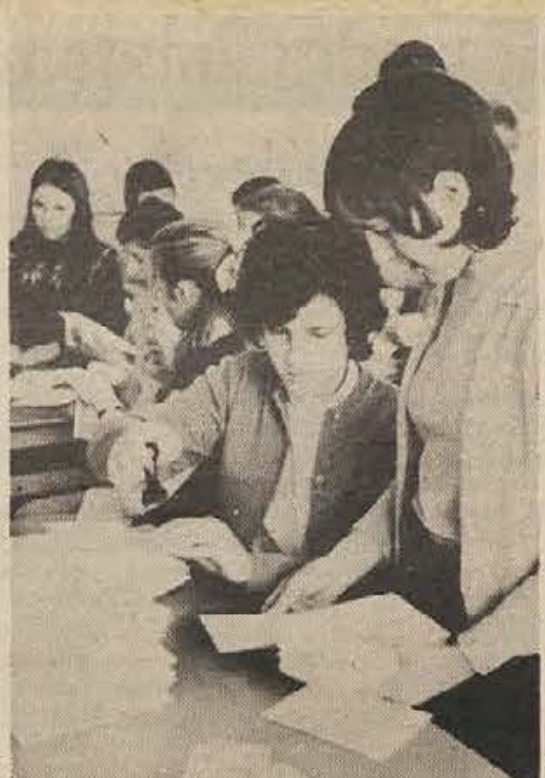
Slednjič omenimo še to, da je ZIS vendarle sklenil odobriti višje odkupne cene za nekatere industrijske kulture v kmetijstvu - za sladkorno peso, sončnice in za sojo - čeprav je morda ta ukrep prišel nekoliko pozno; veliki proizvajalci teh kultur na jugu države so se že pri letošnji spomladanski setvi precej preusmerili na donosnejše nasade (npr. na tobak), tako da utegnemo jeseni občutiti neprijetne posledice takšnega zapoznelega ukrepanja. Druga bitka pa se sedaj odvíja na področju PROIZVODNJE MLEKA, kjer posamezne republike terjajo oblikovanje različnih cen za različna območja po državi (po tem predlogu naj bi bila npr. najnižja maloprodajna cena v Sloveniji 2,70 din za liter), medtem ko so npr. vojvodinski pridelovalci in predelovalci mleka odločno za to, naj bi se cene za mleko oblikovale enotno za vso državo (in pri tem naj bi bila najnižja dovoljena maloprodajna cena za mleko 3,00 din za liter). To vprašanje je za sedaj še odprto - rešiti ga bodo morali pristojni organi v dogovoru z vsemi republikami.

Na Cipru, sredozemskem otoku, ki so ga že mnogokrat pretresale večje ali manjše krize, je položaj skrajno negotov. Ničče ne more z natančnostjo napovedati, kako se bo razpletla najnovejša drama, ki se je začela v prvi polovici februarja, ko je Grčija izročila ciprskemu predsedniku Makariosu noto, ki je v bistvu predstavljala ultimatum. Zadnji pomemben dogodek na otoku je bil sklep trojice episkopov, članov sveta sinode autokefalne ciprske cerkve, ki so zahtevali, naj Makarios odstopi. Makarios, ki je tudi član svete sinode, je izjavil, da bo odstopil - to pa je v trenutku povzročilo notranjo krizo. Manifestacije za in proti, kratki in na srečo brez žrtve končani spopadi, še bolj napeti odnosi med Atenami in Nikozijo, to so bile takojšnje posledice te izjave. Vzrok, da se je Grčija odločila za noto, je bilo orožje, ki ga je Ciper uvozil iz Čehoslovaske in pa dejstvo, da naj bi Ciper obtoževal Grčijo zarote zoper ciprsko neodvisnost. To sta „neuradna uradna“ razloga Aten, tisti globlji in resnični pa je vsekakor stara dilema o enozisu, se pravi priključitvi Cibra Grčiji. Kakšno je ozadje? Predvsem je treba vedeti, da živi na Cipru okoli osemdeset odstotkov grškega in nekako dvajset odstotkov turškega prebivalstva. Med tema etničnima skupinama ni bilo nikoli pravega sožitja, skozi zgodovino je moč spremljati občasna, zdaj večja, zdaj manjša, nesoglasja, ki so jih spremljali tudi boji in žrtve na obeh straneh. Grčija meni, da sodi otok pod njeno okrilje, da je sestavni del grškega področja. Ciper je dobil svojo neodvisnost šele leta 1960, toda na otoku je ostala močna britanska baza, v kateri je po nekaterih podatkih kar okoli 15.000 britanskih vojakov. Tu so pomembne britanske vojaške naprave, letališča, rakete, radarske postaje. Zaradi napetega položaja in nenehnih spopadov med grškimi in turškimi prebivalci so na Ciper prišle enote Združenih narodov, ki vsaj za zdaj še dovolj učinkovito preprečujejo odkrite spopade med enimi in drugimi. Na otoku je tudi simboličen kontingent grške (nekaj manj kot tisoč mož) in turške (nekaj več kot 600 mož) armade. Če k temu prištejemo še manjše ilegalne skupine oboroženih grških in turških borcev, dobimo vsaj približno predstavlo o tem, kako hudo nevaren je lahko položaj na Cipru, če bi izbruhnila resnejši nemiri. Prisotnost tolikšnega števila različnih oboroženih skupin in vojska je vselej ustvarjala svojevrsten položaj in terjala izjemne ukrepe za ohranitev mirnega ravnovesja. Grčija je bila vselej za enozis, za priključitev, in najbolj goreč pristav te ideje je general Grivas, heroj iz časov boja proti Britan-

cem na Cipru. Ta je na otoku tako zelo razpihal strasti, da ga naposled odslovili in je moral v Atene. Toda stari general se nikakor ni mogel pomiriti s tem in se je (kdaj natančno, tega skoraj nihče ne ve, domnevajo, da avgusta lani), ilegalno vrnil v Nikozijo. Kje je zdaj - tudi to je skrivnost, za katero vedo le redki. Mnogi opazovalci so kar prepričani, da se skriva v eni iz-

med vojašnic, v katerih je nastal njen grški odred, toda to so izgubila, ki so lahko resnična ali pa tudi ne. Vsekakor drži, da je na otoku in da se njegova prisotnost še kako pozna. General Grivas se namreč zavzema za čimhitrejšo priključitev Cibra Grčiji in to z orožjem v roki. Nasprotno meni Makarios, da je priključitev sicer tudi možna, vendar počasi, premišljeno in brez prelivanja krvi. Grška vlada se direktno in uradno ni spuščala v ta dvoboj, to je raje pustila ciprskim Grkom samim - vendar tako, da bi ti vplivali na Makariosa, da spremeni svoje stališče in opusti neuvrščeno in nevtralnopolitiko, ki jo zastopa že ves čas. Očitno je v tem uspeša v precejšnji meri, saj je zahteva treh izmed štirih (četrti je Makarios) članov sveta sinode glede odstopa ciprskega predsednika dovolj zgovorno dokaz za to. Makarios ima vse, kakor dovolj tehtnih argumentov, s katerimi lahko zagovarja svojo dosedanje politiko. Od leta 1960, ko je otok dobil neodvisnost, je precej spretno krmaril med čermi mednarodne politike in jermal pomoč tako od Sovjetske zveze kot od Združenih držav Amerike, pa od Arabcev in Britancev. Vse to mu je omogočilo ne samo precejšnje mero resnične neodvisnosti in navezanosti kar zadeva politiko samo, marveč tudi gospodarski napredek na otoku. Toda pri tem je vsekakor treba opozoriti, da ta napredek in relativna blaginja nikakor ni bila namenjena vsem enako - medtem ko so je bili Grki deležni kar v precejšnji meri, so jo Turki komajda okusili. Kakor kaže sedaj, je kriza pred razpletom. Zahteva po ostanku Makariosov odgovor. Pričakujejo, da bo tega dal še ta teden - in potem bomo tudi dosti bolj natančno vedeli, kako se bo končala najnovejša epizoda ciprske drame.

Ciprski zaplet

Se cmoki in polpeti. Noč in dan „prideluje“ mi-renska tovarna krompirjevo moko, ki se na tej napravi polni v vrečice. Razvojni oddelek tudi ne miruje in išče možnosti za povečanje zmogljivosti. Za letos so v načrtu industrijsko pripravljene cmoki in polpeti. (Foto: Legan)

Sezona spravila in predelave lesa: Jože Lamovšek iz Mirne vasi pri Trebelnem obdela s pomočjo svoje naprave na dan tudi po 80 in več železniških pragov. Odkupovalci ugotavljajo, da kmetje nasploh premalo pazijo na zahtevane dimenzije pragov. (Foto: Legan)

Okrog 250 odgovorov je Klub OZN na Vinici že prejel v akciji za 80-letnico marsala Tita. Vsak dan člani kluba pisma odpirajo, jih berejo in razvrščajo. Med odgovori je več zares pristržnih in ganljivo napisanih. Na sliki: člani kluba pri delu. (Foto: R. Bačar)

Sejem filmov v Brežicah so minuli teden naznanjali številni lepaki pred kino dvorano v prosvetnem domu. Tokrat je prišlo na račun tudi občinstvo, saj so za gledalce vsak dan zavrtili najpri- vlačnejši film dneva. (Foto: Jožica Teppey)

Prehrabena industrija
»BELSAD«, Crnomelj
razpisuje
JAVNO
LICITACIJO
za prodajo
poltovornega
avtomobila
ZASTAVA 620
Licitacija bo 14. marca
1972 ob 10. uri v pod-
jetju.

Sejmišča
BREŽICE: Na sobotni sejmu so
pripeljali 712 mlajših in 19 starejših
prašičev. Vsega skupaj so prodali
576 prašičev: za mlajše so zahtevali
od 14 do 14,50 din za kilogram žive
teže, za starejše pa po 7 dinarjev.
NOVO MESTO: Na ponedeljkov-
nem sejmu je bilo naprodaj 332 pra-
šičev, lastnika pa je menjalo 296 ži-
vali. Kupci so odšli za mlajše 240
do 300 dinarjev, za starejše pa 310
do 400 dinarjev. Prignali so tudi 33
glav goveje živine, 16 glav so pro-
dali. Cene: za vole na vago 7,80 do
8,80 din za kilogram, za krave: 6 do
7,70 din za kilogram žive teže in za
junce in telice 7,60 do 8,70 din za
kilogram žive teže. Zaradi slabega
vremena in zato, ker je bil sejmu
tudi v Škočjanu, je bil promet po-
prečen. Tako kupci kot prodajalci
so bili le iz bližnje okolice. Cene ži-
vini so ostale v glavnem nespreme-
njene, cene prašičem pa so se malo
dvignile.

Kje so korenine za nezasedenost?

Samo štirje ekonomisti so se v minulem letu oglašili na sedemnajst razpisanih mest v delovnih organizacijah na Dolenjskem in samo osem strojnih inženirjev ob prav takem številu prostih delovnih mest. Tudi s prilivom drugih poklicev v višjo in visoko izobrazbo niso zadovoljni. Ugotavljajo, da imajo vzroki za to nezasedenost korenine v „trenutku“, ko otroci končajo osnovno šolo. Kmečki in delavski se najčešče odločijo za pot, ki po bližnjici pelje h kruhu, med njimi tudi izredno sposobni in nadarjeni. Ker največ-

krat nimajo sreče, da bi bili otroci petičnejših staršev ali da bi celo dobili štipendijo, končajo tam, kjer bi morali biti praviloma rezervirano za manj sposobne in manj nadarjene od njih. S štipendiranjem bi tu marsikaj popravili in izboljšali „strukturo“, ki kaže, da med „imnazijci, višješolci in visokošolci“ prevladujejo celo manj „brihtni“ sinovi in hčere uglednih in vplivnih tovarišev. Taki starši so prepričani, da bi bili ponizani s tem, če bi moral njihov prijatelj za „umazano“ delo. Nesmiselno bi bilo trditi, da so kmečki in delavski otroci pametnejši od drugih, neizpodbitno je le, da zaradi gmotnih razmer in slabe štipendijske politike mnogi nadarjeni iz kmečkih in delavskih družin ne morejo naprej. In tako izgubljamo bodoče ekonomiste, inženirje, pravnike prej, preden jim omogočimo, da bi to sploh lahko postali.

oni, vsi vodilni od obratovodij naprej.“ Take misli lahko beremo v številnih pripombah, ki so jih napisali v vprašalnik udeleženci sindikalnega seminarja v Krškem. Iz njih lahko zaznamo, da predstavniki sindikalnih organizacij ne najdejo skupnega jezika z vodstvi, da jih s svojimi po-

bencin in kava. Malokdo je bil zadovoljen s statističnimi izračuni, izraženimi v odstotkih, ki naj bi povedali, za koliko so se zaradi omejenih podražitev povečali življenjski stroški pri nas. Podatki, ki so bili posredovani, so zvezni, potrebnja v SRS pa je precej drugačna in naša gospodinjstva so z našimi podražitvami prizadeta precej bolj. Cene kruha in mlevskih izdelkov bodo ostale, kot smo slišali, nespremenjene do junija s pomočjo kompenzacij, cene mesa pa se bodo najbrž kar malo povečale. Po sedanjih cenah mesa že skoraj ni več mogoče dobiti. Tisti z globljim žepom si bodo ob podražitvi oddahnil, saj bodo spet lahko prešli na mesni jedilnik, čeprav bo treba poseči globlje v žep. Vse druge cene ostanejo zamrznjene, takna je odločitev. To pomeni, da bo ostala zamrznjena tudi prodaja, če bo proizvodnja, ki kot trdi „noče delati z izgubo“, vzdržala pritisk. In še nekaj: marsikaj bomo kupovali „pod pultom“... Upajmo, da se nam v spajih dnih obeta boljše (berite: DRAŽJE!).

Bi bil inženir, če bi mu dali štipendijo?

I. Z.

Naj slisijo tudi direktorji

M. J.

Kmetijski nasveti

Z glasbo v hlev(?!)

Če bi pred leti pisali, da znanstveniki opazujejo obnašanje domačih živali s televizijskimi kamerami, bi bralci verjetno poklekli, da nismo resni. In vendar je prav to dandanes res, kot je res tudi, da so v Ameriki ugotovili, kako ugodno glasba vpliva na počutje krav, to pa je imelo za posledico, da farmarji v hlevih nameščajo magnetofone in zvočnike. Raziskave so namreč pokazale, da pri reji živali niso pomembna samo tehnološka vprašanja, marveč je važno tudi, kako se živali počutijo. Razvila se je posebna veda, ki to počutje preučuje z namenom, da bi – podobno kot velja to tudi za človeka – vedeli, kakšne okolnosti pomagajo do največjih uspehov. O počutju so se začeli strokovnjaki spraševati takrat, ko sicer dobre tehnološke in obratovslovne rešitve v živinoreji niso dale pričakovanih proizvodnih rezultatov. Spomnimo se samo na pretirano velike hleve, ki niso upoštevali, da je govedu izrazita čredna žival, da je velikost črede omejena in da za čredo veljajo naravne zakonitosti, notranji odnosi in pravila obnašanja. Od sodobnega hleva zahtevamo, da je smotno urejen. Toda to še ni dovolj. Če hočemo imeti pravi rejski uspeh, je razen na hlev treba misliti tudi na žival. Ni vseeno, kako so na primer nameščene jasi. S poizkusi so ugotovili, da govedu najbolj prija, če je dno jasi 15 cm višje od stojišča živali. Ugotovili so še vrsto drugih podatkov, ki jih je pri načrtovanju novega hleva treba upoštevati. Tako ni vseeno, kakšna so tla. Kratko stojišče ima svoje prednosti glede gnoja, ima pa hibo: utesnjuje žival; zato je prirast manjši. Odločilnega pomena sta temperatura in vlaga v hlevu. Če redimo teleta, naj v hlevu ne bo bolj mrzlo kot v sobi, kjer živijo ljudje. Vlažnost ne sme biti manjša od 50 odstotkov (relativna vlaga), pa tudi ne prevelika. Pravzaprav je tako: žival je živo bitje tako kot človek, za katerega vemo, kaj vse lahko nanj neugodno vpliva.

Kako dolgo se na roke?

Pričakovanje

Kosilnica italijanske tovarne BCS je skupaj s pomožnimi napravami za žetev, žaganje in drugim simbol nad vse koristnega kmetijskega stroja. Te kosilnice so najboljše, tovarna, ki jih izdeluje, pa največja te vrste v Evropi. Razumljivo je, da so tudi sorazmerno drage, pa tudi sicer so pri nas velike težave z devizami, ki jih kmetijstvo precej ustvari za izvožene pridelke in živino, dobi pa komaj 7 odstotkov. Ker je italijanska tovarna BCS pripravljena pomagati razviti obrat za izdelovanje teh kosilnic pri nas, je bila s posredovanjem ljubljanskega trgovskega podjetja Agrotehnika že pred leti dana licenca nekdanjemu ljubljanskemu podjetju „Agroindus“, ki pa je šlo v stečaj. S tem je bilo zamujenega veliko časa. Agrotehnika je poiskala drugo podjetje brežiški Agroservis, ki se bo, kot pričakujejo, bolj resno lotil kooperacijskega izdelovanja kosilnic. Teh naš kmetije še veliko potrebujejo, čeravno je bil prav na tem področju zadnja leta narejen lep napredek. M. L.

Protislovja

„Lepo in prav, da prirejate seminarje za sindikalne funkcionarje v podjetjih, toda protislovja v kolektivih bi laže razreševali, če bi slišali te stvari tudi direktorji. Pa ne samo

gledj ne morejo vedno prepričati in se zato želijo na seminarjih srečevati skupaj. V odnosih se je že marsikaj popravilo, sindikat ima večji vpliv kot prej, toda vrsta vprašanj je še vedno odprta. Ni naključje, da je imela največji odziv informacija o uresničevanju samoupravljanja v obratih in matičnih podjetjih, o medsebojnih dolžnostih in pravicah. Za krško občino in za Posavje nasploh je to vprašanje že lep čas v središču pozornosti in postavili so ga tudi na kongresu samoupravljalcev v Samaju, kjer jih je zastopal Edo Komočar. V občini lahko naštejemo 30 obratov, katerih matična podjetja imajo sedež drugje. Prav ti delavci najteže čakajo na izpolnitev ustavnih dopolnil.

Bo tudi tekstil odmrznil?

Odmrznitev?

Te dni smo z zanimanjem gledali v nebo in pričakovali Matijo. Stari pregovor namreč pravi, da led razbija, da ga pa naredi, če ga ni. Matija pa nas je letos pustil na cedilu kar dvakrat: pri vremenu, ki je ostalo brez ledu po njem, kot je bilo pred njim, pa tudi pri cenah: predstavniki ZIS so nas seznanili, da s težko pričakovano odjugo cen ne bo nič! Še naprej bodo ostale zamrznjene! Kot pravi Jugoslovani pa smo tudi pri tem le naredili nekaj izjem: 26. februarja so se podražili jedilno olje, mleko, maslo, margarina in južno sadje, nekaj dni zatem, 1. marca zvočar, pa nas je TV napovedovalec razveselil z novico, da se podražita

Kaj bo zraslo?

Cepljenke

Na semiškem koncu so lansko jesen in čez zimo več rigolali kot prejšnja leta. Obnova vinogradov je tu zares potrebna in hvalevredna stvar, toda škoda je, da se kmetje tega dela niso lotili načrtno in organizirano. Ker niso pri domači zadrugi pravočasno naročili trte cepljenk, so ostali praznih rok, ko je nastopil čas za sajenje. Jeza je huda. Crnomalska zadruga dobiva kvalitetne trte iz Vipave, toda kot je povsod v navadi, naročijo le nekaj deset sadik več, kot znašajo prednaročila. Vinogradniki, ki so obnavljali, so v hudi zadregi. Nekateri bodo pustili zemljo leto dni stati, drugim pa se to zdi škoda in cepljenke nabavljajo sami. Prav pred takim nakupom strokovnjaki ponovno opozarjajo. Najslabše je sadike kupovati od neznanjih zasebnikov. Več belokranjskih kmetov z metliškega konca je bilo zaradi takih trt že razočaranih. Prodajalec se je pridružil, da tako kvalitetnih in cenenih sadik ni, ko pa so jih kmetje posadili, je na njih zrasla ružica. Kdor ne more dobiti cepljenk zanesljivega izvora in z jamstvom, da ni kupil mačka v zaklju, naj raje leto dni čaka. Manj bo stroškov in jeze. Misli je treba naprej. Vino se vedno težje proda, zato je bolje pridelati priznano domačo kapljico leto dni kasneje, kot pa hiteti na vrat na nos s proizvodnjo dvomljivega vina, ki bo zagotovo ostalo v domači kleti.

vredno je zapisati...

Zalostna ugotovitev: Zvezni zavod za statistiko je izračunal, da smo lani v družbenem sektorju v Jugoslaviji zgradili le 35.400 stanovanj, kar je celo za 14 odstotkov manj kot v predlanskem letu. Pravzaprav to le potrjuje vse tisto, o čemer smo tudi pri nas že pisali: zasebna gradnja se je razbhotila, prav malo ali celo nič pa ne upoštevamo, da pri tem izgubljamo veliko več prostora, kot bi ga izgubili z blokovsko gradnjo. Namesto urejenih mest se bodo za-

Stanovanja

namci dušili v pomanjkanju prostora! Družbeni sektor v Jugoslaviji je z lansko stanovanjsko gradnjo dosegel žalosten rekord: najmanjše število zgrajenih stanovanj v zadnjem desetletju. Številke so še toliko bolj boleče, ker so načrtovalci ob začetku leta poudarjali, da so vse možnosti, da zgradimo kar 60.000 stanovanj v blokkih. S tako številko bi res zmanjšali velike stanovanjske težave in morebiti celo uresničili načrt gradnje do 1975. leta. Ta je zastavljen prav optimistično, ker pričakuje, da bomo do takrat zgradili v družbenem in zasebnem sektorju 770.000 stanovanj. Že prvo leto takega srednjeročnega programa pa je načrt podrlo kot hišo iz kart. Čeprav namreč zasebna gradnja že prevladuje nad blokovsko (razmerje je zdaj približno 60:40), pa praktično ni možnosti, da bi vsako leto zgradili po 154.000 stanovanj, zlasti ne, ker smo že v prvem letu ostali daleč pod to številko. Vsi ti podatki zgovorno potrjujejo, da stanovanjskih problemov pri nas še zlepa ne bomo rešili. Nasprotno, stiska se bo ob tako počasni gradnji še povečala. In ko že ugotavljamo težave, potem naj omenimo, da mimo počasnega urbanističnega urejanja nastaja zdaj nova težava. Gradbeni material in komunalno opremljanje se namreč tako hitro dražita, da morebiti celo ni neupravičen dvom, da bo prišlo do zastoja tudi v zasebni gradnji.

Odgovor na članek »Zakaj odslovitev?«

Neprijetno me je presenetilo, ko sem v zadnjem Dol. listu prebrala članek „Zakaj odslovitev?“, pod katerim je podpisani tovariš Marjan Golob. 12. 2. 1972 je krajevna organizacija ZK Birčna vas sklicala sestanek s predstavniki družbenih in političnih organizacij z našega območja. Na ta sestanek ni prišel noben predstavnik mladincev iz Birčne vasi, čeprav so bili posebej vabljivi. Tam bi se lahko pogovorili o praznovanju 8. marca. Tudi kasneje se pri meni ni oglasil nihče od mladincev, čeprav sem to pričakovala.

Pionirski odred in mladi člani RK na šoli so skupno z mentorji krožkov pripravili program za praznovanje dneva žena. Posebej pa bodo šli čestitat partizanskim materam v našem šolskem okolju. Čudno se mi potem zdi, ko tovariš Marjan Golob pravi, da sem jih odslovila, saj pri meni ni bilo nikogar.

Res je, da so mladinci iz Birčne vasi v prejšnjih letih sodelovali na proslavah 8. marca. Sama sem jim lausko in predlansko leto pomagala naštvirati igrice. Pri drugih šolskih proslavah pa mladinci niso sode-

lovali. Mladinci so res poskrbeli za zabavo ob praznovanju dneva žena in nekateri so se tam tudi primerno vedli, ostali pa so vinjeni vdrli v sosednjo učilnico, razgrajali in se sploh neprimerno vedli. Tako se je zabava žena spremenila v „zabavo“ mladincev.

Ker mladinci nimajo lastnega prostora, sem jim dovolila, da so imeli sestanke in ples v šoli, čeprav šolski prostori za to niso najbolj primeren kraj. Večkrat so na te plesne prihajali vinjeni mladoletniki, zato se je tako zabava spremenila v vsesplošno razgrajanje.

V današnjem Dol. listu sem brala, da je največja želja mladincev Birčne vasi, da bi dobili svoje prostore. To vem tudi jaz in podpiram njihove želje. Če bi prišel predstavnik mladincev Birčne vasi na že omenjeni sestanek 12. februarja, bi slišal, da sem jaz razpravljala tudi o tem. Ko-

munisti in predstavniki ostalih organizacij pa so mi odgovorili, da je bil gasilski dom v Stranski vasi, ki je središče našega okolja, zgrajen tudi v te namene. Vendar takrat, ko so Stranjani in mladinci Stranske vasi opravili nešteto prostovoljnih ur za gradnjo, iz Birčne vasi ni bilo nikogar, ki bi prisločil na pomoč. Kljub temu pa jim sedaj ne bi odrekli pomoči. Oba mladinska aktiva bi se lahko povezala med seboj, saj v takšnem okolju res ni potrebno več mladinskih aktivov. Mislim, da bi morale o tem razmisliti tudi druge družbene in politične organizacije, ki bi morale biti mentorice mladini.

Ne vem, kaj je tovariš Golob mislil s tistim, kar mi želi za 8. marec. To si razlagam kot neresno in neaktorno pisanje.

Vodja podružnične šole
Birčna vas
MILENA CEKUTA

Praznovale smo dan žena

Spet je tu 8. marec, praznik žena. Spomnila sem se, da smo ga pred nekaj leti praznovali tudi me žene iz lepe Ribniške doline.

Lepa je Ribniška dolina, čeprav nima vinogradov, nima vina, ima pa vselej ljudi in mnogo še drugih reči. Tudi naša vasica je lepa. Resda je potisnjena nekoliko pod hribovje, a zdi se, da je še toliko lepša, ko nam pogled vedno pada v zelenje, kjer se oči tako lepo odpočijejo.

Prav nad vasico je še posebno visok hrib s cerkvico sv. Ane na vrhu. Naši predniki so jo nekoč zelo častili in se ji priporočali za mladih naračaj. Streljaj od nje so tako imenovane Stene, od koder se v lepih jasnih dneh vidi — celo Ljubljana. S hriba je tudi lep razgled na celo Ribniško dolino. Odpre se vsa v svoji lepoti tja do Kočevske. Bogati gozdovi jo obrobajo kakor krasen zelen venec. To je Ribniška dolina, v njenem osrčju pa naša vasica — Dolnje Laze. Tu živimo, delamo in se od časa do časa tudi poveseľimo.

Zadnji praznik žena 8. marec smo nadvse lepo proslavile, vse se ga rade spominjamo. Žene iz zaselka Zapuž in me vaščanke smo vsaka nekaj pripeljale in končno so bile mize polne dobrot. Veselja in dobre volje ni manjkalo. Prikupen birt v vasi in njegova brikla ženka krčmarica sta nam odstopila posebno sobo. Počutili smo se počaščene in sproščene. Tudi me, kmečke žene, smo odložile za nekaj uric delo in skrb in zadonela je pesem, zasuneta so krita, zvoki muzike so dvignili pete.

Po kratkem oddihu je ena izmed nas spregovorila o pomenu tega dne. Čast, komur čast, so rekli nekoč. In kdo jo bolj zasluži kakor mati? Se preden ji je v naročje položeno dete, je že ena sama velika skrb, kaj bo pa sedaj? Ali bo zdravo? Ali bo zmogla odgojiti še tega poleg ostalih? In ko je srečno prestala najtežje, se začne novo obdobje: vzgoja, ki zahteva tudi vso odgovornost. Zopet je mati tista, samo da bi videla otroke srečne. Srce bi si dala izrezati in ga dala vsakemu košček, samo da bi videla otroke srečne.

Hvaležne smo vsem tistim, ki so

omogočili, da danes tudi me nekaj pomenimo, da smo enakovredne državljanke. Hvaležne smo zlasti ženam in materam, ki so se borile za pravice naš žena in nekateri tudi započutili svojo usodo — s krvjo. Da, premožnim je dogorela lučka življenja, vse zato, da bi drugim svetica lepše.

Bodimo složne: vse za eno, ena za vse! Tako bo najlepše teklo življenje v naših vaseh, trgih, mestih, državah in na vsej zemeljski obli. Naj živi 8. marec praznik vseh žena, in naš voditelj tovariš Tito!

REZKA PRIJATELJ
Dol. Laze 31
Ribnica

O samopriskevku — brez šale!

Glavnemu in odgovornemu uredniku Dolenjskega lista!

V zadnji številki Dolenjskega lista je bila objavljena „Jagoda“ na račun priprav za izvedbo referendumu, na katerem naj bi volivci v Novem mestu odločili o samopriskevku za šolstvo. Kot član izdajateljskega sveta Dolenjskega lista (ta svet je organ družbenega samoupravljanja pri DL, ki se, mimogrede povedano, skoraj leto dni ni sestala) odločno zavračam samovoljno novinarja, ki iz tako resnega družbenega problema dela šale v sredstvih javnega obveščanja, to je v Dolenjskem listu, glasilu SZDL desetih občin.

Bolj koristno bi bilo, da bi objavili stališča izvršnega odbora občinske konference SZDL Novo mesto do nekaterih nalog iz volilnega programa, ki se nanašajo na izgradnjo objektov za osnovno šolstvo.

Prosim, da pismo objavite.
FRANC BEG
Novo mesto

POJASNILO: O „izpadlem“ šolskem delu volilnega programa, ki je sestavljen del širšega programa SZDL v občini Novo mesto iz l. 1969, je naš list poročal že 24. 2. 1972 v sestavku „Samopriskevku za šolstvo“, s katerim smo opozorili na največja stališča izvršnega odbora občinske konference SZDL Novo mesto. Članek je izšel kot uvodnik na novomeški strani v 8. številki DL. — O stališču občinske skupščine Novo mesto, ki je 22. februarja letos sklenila zagotoviti za začetek gradnje nove osnovne šole v Dol. Toplicah 2,5 milijona dinarjev, smo poročali 2. marca 1972 na 3. strani DL.

Kot vedno doslej bo naš list tudi zdaj sodeloval pri vseh pripravah in izvedbi vsakega referenduma, ki naj pripomore k uresničevanju sprejetih volilnih in drugih načrtov.

UREDNIŠTVO LISTA

Več pozornosti kvaliteti živil

Na svetu je približno tri milijarde ljudi, od teh v vsakem trenutku polovica gladujočih in stradanih. Od polovice stih je le polovica pravilno prehranjena, kar pomeni, da je le vsak četrty prebivalec pravilno prehranjen. Ta porazni in zaskrbljujoči podatek nas resno opozarja, da moramo kvaliteto in količini prehrane posvetiti več pozornosti.

V svetu, pa tudi pri nas in celo v tehnično naprednejših deželah je znanje o prehrani skrajno nezadovoljivo. Smotrna in pravilna prehrana je pogoj za zdravje človeka in za njegovo delovno storilnost. Povprečni potrošnik porabi dve tretjini denarja za hrano. Prav za to moramo pri nakupu živil izbirati kvalitetna živila, raznolika, skratka taka živila, ki vsebujejo organizmu najpotrebnejše snovi. V kapitalističnih deželah, kjer imajo z elektronskimi računalniki natančno preračunano, da človeško delovno silo maksimalno izkoristijo v proizvodnem procesu, so izračunali, da se jim bogato poplačajo sredstva, ki jih dajo za zdravo prehrano delavcem na delovnem mestu. Menijo, da je hrana, ki jo dobi delavec na delovnem mestu, pogonska energija, ki jim prinaša visoke profite. Število obolelih delavcev se znatno zmanjša. Delavci pri-

spevajo le simbolični znesek za hrano na delovnem mestu le zato, da ta obrok res postrošijo.

Kako je pri nas, dobro vemo: šilce žganih pijač, pivo, košček kruha ali celo nič, samo da se kaj prihranimo ali izpolnimo svoje alkoholne želje. Temu ustrežna je tudi storilnost in število delavcev v bolniškem staležu. Približno polovico izloženega prostora v prodajalnah in ekonomske propagande pri nas zavzemajo žal alkoholne pijače. Pripisujemo jim fantastično zdravilno in krepično moč, čeprav vemo, da so velik sovražnik človeštva in povzročitelj gorja in pogostih smrti.

Da bi kupovali, ocenjevali in uporabljali najprimernejša živila, moramo spoznati njihove osnovne sestavine in vlogo teh sestavin pri človeški prehrani.

Vse za človeški organizem koristne snovi razdelimo v beljakovine, maščobe, ogljikove hidrate, vitamine in rudninske snovi.

Beljakovine so najvažnejše snovi, iz katerih je sestavljeno človeško in živalsko telo. Razlikujemo dve vrsti beljakovin: živalske in rastlinske. Živalske beljakovine so biološko najpomembnejše. Velika razlika je tudi med živalskimi beljakovinami. Beljakovine so sestav-

ljene iz več aminokisljin, te pa so nadomestljive.

Odločilno za vrednost beljakovin je prisotnost vseh nenadomestljivih aminokisljin. Jajca, mleko, meso in sir so beljakovinska živila. Beljakovine pa so za človeški organizem neobhodno potrebne in nenadomestljive, zato jih moramo uživati v zadostni količini. Ob pomanjkanju beljakovin organizem preneha rasti, postane krhčljiv in neodporen.

Ker razpolagamo le z določeno vsoto denarja za hrano, moramo poznati biološko vrednost beljakovin v posameznih živilih, njihovo prebavljivost in seveda oceniti tudi vrednost emne za organizem najpomembnejše beljakovine. Čista beljakovina je v jajcu in je seveda običajno najcenejša. Kvalitetne beljakovine so v mleku in so še dokaj poceni. Zelo kvalitetne so v mesu in siru. Noben obrok hrane naj ne bi bil brez beljakovin. Vsa živila, ki vsebujejo beljakovine so, če jih hranimo pod neustreznimi pogoji, lahko pokvarljiva. Pokvarjena beljakovinska živila so izredno škodljiva človeškemu organizmu, zato moramo biti pri nakupu takih živil pozorni, da ugotovimo, če so sveža in še primerna za prehrano.

lnz. JOŽE ŠKOF
tržni inšpektor

„SLADKA REKLAMA“ — Žito iz Ljubljane je začelo proizvajati žvečilni gumi. 29. februarja se je pred osnovno šolo v Kočevju kar trlo otrok, ko so jim delili reklamne nalepke in sladko gumo. (Foto: F. Brus).

Ali pozna kdo pismonoševe težave?

Uredništvu DL!

Slučajno sem bral v Dolenjskem listu 2. marca 1972 članek „Zakaj slaba poštna dostava?“ Ko sem ga prebral, sem bil tako razočaran, da sem se takoj pripravil za odgovor.

Nekateri ljudi zanima, zakaj je poštna dostava slaba. Podpisani sem bil leta 1966 pismonoša v Otočcu ob Krki, zdaj pa sem že nekaj let pismonoša v Ljubljani; zaradi tega vam bom lahko odgovoril na vprašanje nekaterih vaših bralcev.

Vsak pismonoša, ki ima odrejeno vozilo, ga ima za poleti in pozimi. Nihče ga pri tem ne vpraša, kakšno je vreme ali kakšna je pot, kakor tudi ne, če se lahko pelje ali ne. Najboljše je za tiste pismonoše, ki imajo rajone za peš. Ti imajo enako kilometražo pozimi in poleti. Kdor pa ima izmed nas vozilo, ga pozimi le malo uporablja. Zato mora tak pismonoša vso pot prehoditi peš, posebno še, kadar je treba raznašati pokojnino. Takrat dela nikakor ni mogoče opraviti v normalnem času.

30. decembra 1966 sem dostavljal pokojnino do 23. ure. Če mi kdo tega ne verjame, lahko še danes vpraša v Mačkovcu pri Novem mestu. Pa tudi lani v decembru dva dni nisem mogel obdelati svojega rajona v Ljubljani. Ljudje sprašujejo, kako dolg je delovni dan za poštarje. Povem vam, da sem v Ljubljani delal tudi že po 18 ur skupaj, se pravi od tretje ure zjutraj do 21. ure zvečer. Tudi prespal sem že na pošti!

Zato želim, da bi ljudje malo bolj cenili naporno delo pismonoše, kot ga prebivalci iz Cerkevšč. Če kdo tega ne verjame, naj zaprosi pošto, da bi lahko en dan spremljal pismonoša, kadar ima praznično pošto, noveletne čestitke in snega do kolen!

CVETO PELKO

Vojkova 60
Ljubljana

OPOMBA: Objavljamo odgovor Cveta Pelka, ki je doma iz Smarjških Toplic, zdaj pa dela kot pismonoša v Ljubljani. — S tem pa še ne sodimo, da so naši naročniki in bralci iz Cerkevšča v Beli krajini že dobili ustrezen odgovor od pristojne službe PTT podjetja Novo mesto. Tudi iz Kužja v Kolpski dolini se naši bralci oglašajo zaradi ponovne neradne dostave našega lista.

Pričajujemo od ustreznih poštih uprav javna pojasnila, zakaj neradne dostave in zamude.

UREDNIŠTVO DL

Pripombe na načelnikov odgovor

17. februarja je Mišo Keršič, načelnik oddelka za občno upravo in družbene službe, v našem listu odgovoril na „Pismo ljudskemu poslancu“, v katerem se je Ana Andoljšek iz Zurovega doľa v sevniški občini pritožila zaradi preskromne pomoči, ki jo dobiva za težko bolnega brata Jožeta. Ana Andoljšek nam je, nezadovoljna z načelnikovim odgovorom, poslala obsežno pismo, ki ga objavljamo delno skrajšano.

Posvetovala sem se z različni, tudi izobraženimi ljudmi in pripravila naslednji odgovor:

Iz pojasnila tovariša načelnika je videti, da vidi on predvsem 10 ha zemljišče na posestvu, kjer se je pred 52 leti rodil socialni podpiranec Jože Zupančič. Načelniku ta podatek zadostuje, da sprašuje javnost, če je družba res dolžna oskrbovati Jožeta, invalida prve kategorije, ki potrebuje stalno pomoč in strežbo. Ne zanima ga, v kakšnem stanju je bilo 10 ha zemljišča niti, kakšne so bile družinske razmere pri lastnikih tega posestva.

Ker je bil oče vojni invalid, posestvo dolga leta ni imelo pravega gospodarja, zemljišče pa je razen tega plazovito, tako da se je sin, ko je prevzemal posestvo, le težka odločil za ta korak. Vzel je posejstvo, da je kupil kravo in še nekaj najpotrebnejšega. Vsa kmetijska mehanizacija sestoji iz starega pluga in voza. Trdim, da tudi če bi posestvo merilo dvakrat toliko, ne bi bilo donosno. Načelnikov očitok, da sestra Ana bratu Jožetu ni zagotovila pri zapuščenjski razpravi najosnovnejših pravih, je zame žaljiv. Po TZPZ bi že dalj časa prejemal brat

Jože od 1.100 do 1.200 din na mesec, če ne bi referent zanemarjal in zavlačeval s postopkom pri izdaji ustrezne odločbe v Colju.

Od maja 1970 sem prejela od socialnega skrbstva za Jožeta skupno 1.620 din podpore, dediščina, ki je določena meni za hrano, higieno, pomoč in strežbo, znaša 3.000 din (ki jih še nisem prejela), to da skupaj 4.620 din. Za brata skrbim že skoraj tri leta in se moram vse bolj zadovoljevati, če hočem vzdržati, ker ne želim, da bi ga dali tujim in nepoznanim ljudem v oskrbo. Zahtevam za bratovo pokojnino sem vložila že 1969. leta. Če stejem čas od takrat, bi moral doslej Jože dobiti najmanj 20.000 din. Očitno je torej, da brata skorajda sama vzdržujem, zato je po mojem načelnikov očitok nepremišljen.

Brat je prevzel posestvo lanske leto. Kje je bilo in kaj je delalo takrat socialno skrbstvo, da ni zastopalo oskrbovanca s svojo uradno avtoriteto in dalo „veto“ v korist oskrbovanca glede dediščine? Dovolim si pripomniti, da je bil prejšnji načelnik prvoborec Valentin Hribar vedno buden in prisoten v takih primerih.

Načelnik v svojem odgovoru očitno sčiti referenta, ki je sporno in malomarno vodil postopek. Načelnik piše: stranka je vložila zahtevek pri KZZS, in ne pri občini. Moj odgovor: to je bila tako majhna napa, pri pisanju, da je ni vredno omenjati. Dalje pravi, da za dokazovanje ni bilo potrebne dokumentacije, s pričami pa je to bilo mogoče le do 31. 12. 1968. Odgovor: za manjkajočo dokumentacijo je dolžan referent dati napotke in podatke ter tudi sam iskati po uradni poti. Tako zahteva naš zakon.

Pisala sem tudi o zavlačevanju; tega načelnik v svojem zagovarjanju referenta ni ovrzel že s tem, ko je zapisal, da so zadržki, zaradi katerih referent ni izdal odločbe, razumljivi. Referent bi po zakonu moral obvestiti stranko, kaj manjka, vendar v tem pogledu ni ničesar učenil. Tov. načelnik naj ne zameri, če sem prišljena ugotavljati, da je tukaj pač red, ki ga je treba spoštovati.

ANA ANDOLJSEK,
Zurkov dol

V soboto, 26. februarja, sta se v Novem mestu po 50-letih skupnega življenja ponovno poročila zakonca Alojzija in Anton Plantan iz Drganjih sel pri Straži. V imenu novomeške občinske skupščine sta zlatoporočencema čestitala in izročila darila odbornik Rudi Mrz in matičarka Ruža Modic. Zakonca Plantan sta imela 12 otrok, šest jih še živi.

V vaseh ni ljudi ne živine

Nizke odkupne, previsoke prodajne cene

Triglav je najvišja gora v Jugoslaviji, a se mu vedno da priti na vrh, medtem ko se našim cenam ne da priti do vrha. Nikoli niso bile tako visoke, da kmalu ne bi bile še višje.

Cene v maloprodaji rastejo iz dneva v dan, odkupne cene pa so zamrznjene. Odkupna cena mleku je tako nizka, da res ni čudno, če je tako malo govedi po vaseh. Liter mleka je v primerjavi z litrom vina zastoj! Mleko je res živilo, vendar bi bila lahko njegova odkupna cena višja. Če hočemo imeti dobro mleko, je treba seveda govedo dobro krmiti. Toda kupovati močnatu krmila (zdrob) za krmljenje in prodajati mleko je gotovo izguba, ker je mleko proizvajalec tako malo plačano.

Zato ni nič čudnega, da število govedi naglo pada.

V vasi Laze v občini Kočevje so imeli včasih pri eni hiši po 9 glav govedi, sama družina pa je štela do 7 članov. Danes pa je v vsej vasi poprečno do pet glav govedi in 7 ljudi. Zelo dobro „napredujemo“, toda ne naprej, temveč nazaj! Čeprav smo dobri gospodarji, ne zmoremo več pridelati oziroma vzrediti.

Zelo veliko bi radi, toda naši ubogi, nizki dohodki nam ne dopuščajo. Starci ne zmorejo težkih poljskih del, mladih pa je malo. Rečeno je, da na mladih svet stoji! Pri nas pa mladine ni. Propadlo bo življenje v Kolpski dolini, če se mladina ne bo vrnila domov.

JOŽE KRIZ
KUŽELJ

Zato tako, tovariš Florjančič!

V jeseni 1971 je bil ustanovljen v Straži Mladinski klub pod pokroviteljstvom DPD „Svoboda“ v Straži. Takrat je to organizacijo vodil tov. Alojz Antončič, dolgoletni delavec na področju kulture v Straži in dejansko edini starejši član, ki se je zavzelo ukvarjal z nami mladimi.

Ko smo klub ustanovljali, smo si določili delovni program, predvsem pa načela reda in discipline v klubu, saj smo dobro vedeli, da že sam naslov Mladinski klub pri ljudeh vzbuja nekakšno predstavo o izživljanju mladine, ne pa o delu. Zalosten vzor pa nam je bil tudi novomeški klub, ki so ga zaradi takih napak morali zapreti.

Tovariš Antončič je torej kot ustanovitelj bil odgovoren, da bo klub deloval mladinski organizaciji primerno, pred vsemi političnimi dejavniki v Straži. Zato je tudi on na opozorilo teh organizacij na se-

stanku kluba govoril o disciplini in poudaril, da tov. F. J. F. za delo disco-jockeya moralno ne ustreza.

Kdo je bil pravzaprav ta F. J. F.? Ko je bil klub že ustanovljen, se je za sodelovanje ponudil tudi F. J. F., ki sicer ni Stražan, vendar pa je takrat, zaposlen v NOVOLESU, v Straži tudi stanoval. Ker smo videli, da se razume na glasbo, smo ga sprejeli medse in mu zaupali nalogo disco-jockeya (ne pa voditelja kluba, kot to on navaja). S to funkcijo je dobil tudi ključ, da bi po umiku klub odpiral in zapiral. Kmalu pa se je izkazalo, da je klub odprt tudi v nedovoljenem času, pravzaprav ni bil odprt, v klubu je bilo le nekaj mladincev, predvsem mladoletnikov, ki so bili zaklenjeni in so odpirali vrata le tistim, ki so bili po njihovi presoji tega vredni. Ker pa ima klub slučajno okno na stopnišče, so slušatelji seminarja prve pomoči, ki so po teh stopnicah hodili, večkrat videli čudne prizore mladoletnikov (deklet in dečkov), pa tudi tov. F. J. F., in tako so se po Straži raznesle govorice o nemoralnosti v klubu. Prav zaradi tega in tudi obvestila da tov. F. J. F. ni moralno čist tudi izven kluba, je vodstvo DPD Svoboda sklicalo sestanek, nanj povabilo vse politične predstavnike Straže, kjer je bilo sklenjeno, da se v klubu naredi red in popravi mnenje sovaščanov.

Tako smo sklenili, da je treba tov. F. J. F. vzeti funkcijo jockeya in ključ. Za pomoč smo prosili tov. Antončiča, saj nam je bil vedno dober svetovalec in nas je večkrat edino on razumel.

Zato ne dovoljujemo obtožb, s kakršnimi nastopa F. J. F. Če s tem ne bo končal, ga bomo morali še bolj razkinkati. Smatramo, da je tov. Antončič ravnal prav, še več, koristno, saj klub le pridobiva na imenu.

Aktiv mladine
ZMS Straža
Mladinski klub
Svoboda, Straža

POSTANITE PADALCI!

LETALSKA SOLA NOVO MESTO PRIREJA TEČAJ ZA PADALCE ZAČETNIKE.

Prijavite se na novomeškem letališču (Prečna 46, telefon 21-107) vsak dan od 10. do 13. ure!

TEČAJ ZA VOZNIKE!

Avto-moto društvo
Novo mesto

prireja
tečaj za voznike
mojornih vozil
A, B in F kategorije

Prijave sprejema pisar-
na AMD, Cesta herojev
27 (Gasilski dom), vključ-
do 20. 3. 1972.

Še nekaj misli o sevniškem mostu

Že so razprave, kje naj bi stal bodoči novi cestni most malo ponehale, ko so pustne šale zopet sprožile živahne razgovore o njegovi lokaciji.

Mnenja so še vedno zelo različna, kaže pa, da se jeziček na tehtnici nagiblje k načrtu za gradnjo sredi naselja, ali, kot je rečeno, „pri gasilskem domu“. Ta zahteva sloni pač v glavnem na stari miselnosti. Nekaterim se zdi, da bi bil most ob železniškem preveč „odmaknjen“. Kaj pa pomeni vendar pri današnji motorizaciji in mehanizaciji prometa teh nekaj sto metrov? Na to bi se v kratkem mimogrede privadili kot na kako novo cesto, trgovino ali stopnišče. Dalje: se dandanes ne umikamo čim dalje od naselij samo s takimi objekti, kot je most, ampak celo s cestami. To predvsem zaradi nemira,

smradu, nesreč in da obvarujemo kraj in prebivalce pred najhujšim, v primeru kake vojne. Pomisliti moramo tudi malo na zunanjo podobo kraja. Kakšna bo bližnja in dalja okolica mostu spriču ogromnih napisov ali stebrovja sredi naselja, ki bodo zastirali pogled na vse strani in delili kraj in dolino kot suh nasip v dva dela?

In še na nekaj je treba misliti? Že letos bodo začeli modernizirati in asfaltirati cesto po dolini Sevnice na Planino in dalje na Kozjansko. Gotovo ni tudi več zastiral pogled na vse strani in delili kraj in dolino kot suh nasip v dva dela? In še na nekaj je treba misliti? Že letos bodo začeli modernizirati in asfaltirati cesto po dolini Sevnice na Planino in dalje na Kozjansko. Gotovo ni tudi več zastiral pogled na vse strani in delili kraj in dolino kot suh nasip v dva dela? In še na nekaj je treba misliti? Že letos bodo začeli modernizirati in asfaltirati cesto po dolini Sevnice na Planino in dalje na Kozjansko. Gotovo ni tudi več zastiral pogled na vse strani in delili kraj in dolino kot suh nasip v dva dela?

Še o »Vrtoglavici na strehi«

Na članek, ki je bil objavljen v 46. številki Dolenjskega lista 18. 11. 1971 z naslovom „Z vrtoglavico na strehi“ in v 8. številki z dne 24. 2. 1972 z naslovom „Pri gradnji carinskega skladišča — Kdo je kriv za smrt?“, daje podjetje „Slovenija ceste“ naslednje pojasnilo:

Pokojni Ivan Herceg je bil v učnem razmerju pri SGP „Slovenija ceste“ kot tesarski vajenec od septembra 1968. V januarju 1971 je na poklicni gradbeni šoli v Ljubljani opravil zaključni izpit za kvalificiranega tesarja. Dne 10. novembra

1971 se je na delu ponesrečil pri pokrivanju strehe carinskega skladišča v Novem mestu. Pri opravljanju svojega dela ob nesreči ni bil privezan. Padel je s strehe ter zaradi poškodb umrl 12. novembra 1971 v novomeški bolnišnici.

Gozdarsko in turistično središče

Vodja gozdnega obrata Grčarice in ž. Večko Zavolovšek je v 9. številki našega lista napisal več pripomb in dopolnil k mojemu članku „Gozdarsko in turistično središče“. Zal mi v njem pripisuje nekatere trditve, ki jih v mojem članku ni. Trdi, da opisujem dom kot gostinski obrat, ne pa kot delavski center. V resnici sem zapisal, da je osnovni namen doma nuditi nastanitev in prehrano delavcem oziroma da je namenjen za izboljšanje standarda gozdnih delavcev.

Tudi nisem nikjer zapisal, da so zabetonirani temelji za stavbo, v kateri bo (zagotovo) mehanična delavnica. Razen tega mi nihče ne more predpisovati, kaj naj bi ob svojem obisku v domu videl: ali delavce ali turiste.

Ob razpravi, ali je dom gozdarski center ali gostinski obrat, bi bilo treba najprej razčistiti pojem, kaj je gostinski obrat. Imamo namreč javne gostinske obrate, gostinske obrate zaprtega tipa (delavske menze ali restavracije), v katerih se lahko hranijo le delavci podjetja ali več podjetij, ki so menzo ustanovila; razen tega pa se je izoblikoval še nekakšen mešan tip, kamor po osebni presoji uvrščam tudi dom v Glazuti. Seveda predpisi določajo, kakšne pogoje mora ta ali ona vrsta gostinskega obrata izpolnjevati, kdo je lahko v tem ali onem postrežen (le član kolktivna ali vsi), kakšne davke oziroma prispevke plačuje, včasih tudi, kaj lahko prodaja.

Seveda se strinjam z ugotovitvijo tovariša Zavolovška, da je dom v Glazuti namenjen v prvi vrsti dvigu osebnega standarda gozdnih delavcev, saj sem prav to tudi sam zapisal. Menim pa, da ni nič slabega, če je dom odprt tudi za izletnike in turiste, ki naj bi pripomogli, da bi bil bolj izkoriščen tudi v dneh ali letnih časih, ko bi bil sicer delno prazen. Sodim, da to zahteva umno gospodarjenje in da je taka odločitev lahko le v korist celotnemu GG.

J. PRIMC

Imenovani je bil 8. 7. 1971 v zdravstvenem domu v Ljubljani na specialnem zdravniškem pregledu za delo na višini ter je dobil o sposobnosti za delo na višini zdravniško spričevalo. V januarju 1971 je bil izprašan iz varstva pri delu. Zato tudi ni bilo pomislekov, da ne bi smel delati na višini.

Pokrivanje strehe, kot tudi vsa dela na gradbišču so se izvajala po posebnem potrjenem elaboratu o varstvu pri delu.

Na delovnem mestu, po siemenu strehe, so bili položeni pohodni odri ter nameščene varnostne vrvi. Od delavcev se je zahtevalo, da uporabljajo varnostne pasove.

Mesto nesreče si je takoj ogledala služba varstva pri delu SGP „Slovenija ceste“ ter republiški inšpektorat dela SRS. Komisija je v zapisniku navedla svoje ugotovitve, ki so glede varnostnih ukrepov ugodne za izvajalca gradbenih del.

Kriminalistična preiskava o nesreči je zajela le izjave nekaterih delavcev gradbišča, medtem ko do objave članka še ni bil znan rezultat ugotovitev iz zaslišanj odgovornih delavcev gradbišča.

Pri okrožnem sodišču v Novem mestu je v teku preiskava o nesreči. S pravnomočno sodbo sodišča bo šele ugotovljeno, ali so res bili varnostni ukrepi skrajno pomanjkljivi in ali je podana ter v koliki meri krivdna odgovornost vodstvenega osebja gradbišča „Slovenija ceste“ — Novo mesto.

Prikazovanje stvari enostransko, posebno glede odgovornosti, ko se odločujoča dejstva šele ugotovljajo, škoduje in daje javnosti neobjektivno informacijo.

DUŠAN RIBNIKAR, dipl. inž.
glavni direktor

Obvestilo

● Na otroškem oddelku splošne bolnice Novo mesto do nadaljnega NI OBISKOV zaradi obnovitvenih del na oddelku.

Uboga naša vas domača

Po vojni se je začelo v Crnem potoku pri Kočevju novo življenje. Spet so si sosedje pomagali med seboj. Vendar danes ni več tako. Nekateri so razočarani, ker prepogosto ne morejo razumeti vzrokov, zaradi katerih so morali iskati pravico celo na sodišču. In kaj je glavni kamen spotike?

To je ena sama steza, stara vaška pot, po kateri so vaščani hodili, odkar vas stoji. To je pot do studenca, do polj in proti mestu. Predvsem jo potrebuje spodnja polovica vaščanov, kar zanje pomeni tudi bližnjico. Toda ta pot je zdaj zaprta. Zapri jo je Alojz Vidrih, novi lastnik

zemljišča, preko katerega vodi pot. Vsakomur je očitno, da nima te pravice. Tudi sodišče je moralo to potrditi.

Na sodišču je tovariš Vidrih obljubil, da bo pot prosta, vendar je v resnici storil precj drugače. V ograji je napravil le ozka vrata, pot izpeljal drugod, v neposredni bližini pa privezal hudega psa, da je prav nevarno tvegati po spremenjeni trasi. Očitno je, da je ostala uporabna poti močno ovirana. Človek bi to početje lažje razumel, če bi bilo pomanjkanje obdelovalne zemlje, toda prav tu ostaja toliko neobdelanih njiv, da tega ni mogoče verjeti. Torej je vzrok drugje. In kdo je pri tem prizadet? Predvsem manj premožni, ki nimajo vozil in hodijo peš, med temi so šolarji, starejši ljudje, taki, ki so za boljšo bodočnost marsikaj žrtvovali v NOB in tako početje še posebno težko prenašajo.

Ker se ta zadeva vleče že dolgo časa, se ljudje upravičeno sprašujemo, kdaj bodo dejansko lahko zopet uporabljali staro vaško pot, do katere imajo vsi pravico?

NEKDANJI VAŠCAN

Opomba uredništva: Zvedeli smo, da navedbe v pismu v glavnem drž. Sodišče je res razsodilo v korist vaščanov, če pa Alojz Vidrih ni zadovoljil določbam sodišča, bi kdo izmed vaščanov moral predlagati sodišču, naj ono ukrene vse, da bodo določila razsodbe upoštevana. Zdaj bo predvidoma kmalu vse to urejeno, ker je eden izmed občanov predlagal sodišču izvršbo.

Zal pa je tu še druga plat, o kateri pismo „Nekdanjega vaščana“ ne govori. Pri javnem tožilstvu smo zvedeli, da je medtem prišlo — kot pravijo na sodišču — do „poškodovanja tuje stvari“. V jeziku nas, navadnih smrtnikov, pa to pomeni, da je nekdo prerezal Vidrihovo žično ograjo in ubil oziroma zastupil njegovega psa. Teh dejanj sta osumljena dva mladoletnika, ki bosta, kot kaže, morala na zatožno klopo.

Odnosi v vasi so torej skaljeni. Zcela so se romanja po sodiščih. Kakšen bo razplet, ni znano, gotovo pa bo Vidrih moral spoštovati odločitev sodišča, seveda pa tudi vsi drugi.

Nomadi, ki jih je pomanjkanje krme za ovce prignalo s čredami na pašo v Slovenijo, se še zadržujejo v Posavju. Počasi pasejo ovce in potujejo nazaj v Bosno, kamor bodo prispeli do 25. aprila. Čas pred 1. majem je namreč najugodnejši za prodajo jagenjčkov. Na sliki: čreda ovac na Stadionu Matije Gubca v Krškem. (Foto: Tone Zalokar)

»Tako rad jo imam«

Mirko, razkuštran in nasmejan fant, je obračal naličnik, zbegano gledal v šolski zvezek, pa spet skozi okno, se nemirno presedal, potem se pa zagledal v naslov pred seboj:

MOJA MAMA

— Moja mama je dobra z menoj. Moja mama... Ustavilo se mu je. V sebi je nosil čudovite misli o mami. Jasno jo je videl pred seboj, zdravo in nasmejana. Videl je njene oči, tako tople in vdane. Zamizal je in še jasnejša je bila mamina podoba; videl jo je, kako hiti iz hiše v hlev, na polje in v vinograd. Zasišal je celo njen glas. Nekaj mehkega je bilo v njem. Tako rad jo je poslušal. Že se je pripravil, da bo vse lepo napisal, a misli spet niso hotele na papir. Bilo mu je vroče. Pri klopi se je ustavila tovarišica.

„Nič več ne veš o mami? Pomisli!“

Seveda je vedel. Zatopil se je v misli. Zagledal jo je na veliki njivi, ko je hitela z delom. Pot ji je zalival obraz.

Nova misel ga je popeljala na travnik, kjer je sušila seno. Misel se mu je spet utrnula. Mamo je zagledal v kuhinji pred pečjo, iz nje pravkar vzela potico, zapečeno, da je kar zadisalo. Potem je začutil še njeno roko.

„Zvonilo bo, Mirko,“ je tovarišica pretrgala njegove misli, da so se razkropile kot prestrašene ptice.

Potem je v naglici nekaj napisal, prečrtal, po nesreči pa napravil še packo.

Zvonec ga je rešil. Na poti domov je premišljeval o nalogi. Sram ga je bilo. Da o mami ne zna nič lepega napisati!

„Eno sem dobil,“ je pobito priznal mami v kuhinji. „Eno? Cesa pa nisi znal?“

„Pisali smo slovensko nalogo.“

„Kakšen pa je bil naslov?“

Komaj je izdaval: „MOJA MAMA.“

Vprašujoče ga je pogledala: „Kaj res nisi nič znal napisati o meni?“

ANICA ZIDAR

Prenovljena Gospodična

Planinski dom naj bi bil odprt vse leto, zato bodo napeljali tudi centralno kurjavo

Novomeški planinci so se v petek zbrali na rednem običnem zboru in z zadovoljstvom ugotovili: medtem ko jih je bilo še pred tremi leti ko-

maž 206 in od tega le 34 mladih, jih je zdaj že 619 – mladih pa kar 441. Letos naj bi svoje vrste pomnožili še s 150 novimi člani, pretežno z mladino.

Mladostnega poleta bo potrebovalo tudi njihovo letosnje delo. Predvsem dve nalogi sta pomembni. Najprej: obnova planinskega doma pri Gospodični, ki ga nameravajo modernizirati tako, da bodo v njem uredili tudi centralno kurjavo, dom pa bo zato lahko odprt vse leto. Računajo, da bo obnova končana še letos. Prvih 100.000 dinarjev dotacije je dal občinski sklad za pospeševanje turizma. Potrebovali bodo 600 do 700 tisočakov; denar bodo zbrali pri delovnih organizacijah, največjo pomoč pa bo dal Novoteks. Koča bo kajpak ostala v lasti planincev. In drugič: izdali bodo nov Vodnik po Irčinovi poti s pregledno karto te planinske tranverzale. Odslej bo društvo za prehojeno pot planincem podeljevalo značke. Več kot 150 planincev je za predsednika društva spet izvolilo inž. Franca Moretija.

NOVO MESTO – V prostorih občinske konference ZMS Novo mesto so se pred kratkim sestali člani odbora aktivna mladih novinarjev, ki je bil ustanovljen v februarju. Sestanka so se udeležili tudi nekateri nečlani. Prva naloga, ki jo bodo mladi novinarji uresničili, se glasi: „Veliko kvalitetnega pisanja in v svoje vrste sprejeti čimveč mladincev in mladink, ki želijo pisati in objavljati.“ (J. P.)

Pretepač pretepača

Na Senovem je skupina pretepačev, ki stalno izzivajo drug drugega z noži in celo z bajoneti. Tako se je nedavno tega plačilni dan spremenil v dan tepeža. Na tržnici se je Alojz Kozole iz rudnika lotil Franca Zakška, pečarja brez zaposlitve. Poškodoval mu je levo roko. Nato je napadel še Pavla Omerzuja, prav tako pred priidami na tržnici.

Silvo Zučko in Jože Smole sta februarja s sekuro prišla nad Kozoleta. Pred vrati sta ga izzivala tudi z nožem, češ naj pride ven, da bo pokazal, kaj je „hrvaška kri“. Tokrat se je vse srečno izteklo, toda ljudje so zaskrbljeni. Slutijo, da se ti pretepi ne bodo dobro končali. Pretepači razpihujejo stare spore, namesto da bi se spametovali, dokler je še čas. Okolica v blokih stare kolonije se čuti ogroženo, kajti ravno na Senovem so v zadnjih letih doživeli že nekaj tragedij zaradi „prevroče krvi in maščevalnosti“.

Dan žena so tudi letos proslavili v kočevski občini zelo svečano. Prve proslave so bile že 4. marca zvečer. Tokrat je bila zelo uspešna proslava v Željnah (na sliki) in Klinji vasi. 5. marca so počastili dan žena upokojevci. Tudi v mnogih drugih krajevnih skupnostih in delovnih kolektivih v občini so praznovali dan žena, vendar ne tako razkošno kot pretekla leta. Ponekod so namreč denar, namenjen za pogostitev žena, namenili za Onkološki inštitut. (Foto: D. Mohar)

PRETEP NA STAR NAČIN:

Zahteva 7 starih milijonov

Franc Zakšek in Drago Gmajnič pogojno obsojena, znani pretepač Avgust Fridel – takrat pretepeni! – pa zahteva veliko odškodnino!

Marca lani sta Franc Zakšek (26 let) in Drago Gmajnič (22 let) v gostilniškem pretepu na Senovem hudo poškodovala Avgusta Fridla (37 let). Sodišče ju je v petek obsodilo ob upoštevanju številnih olajševalnih okoliščin na pogojne kazni: Zakška na 10 mesecev, pogojno za dobo treh let, Gmajniča pa na 5 mesecev, pogojno za dobo dveh let.

Tistega marčnega večera lani sta Zakšek in Gmajnič pila skupaj s Srajem, ki je bil močno vinjen. Le s težavo juma je uspelo, da sta ga okrog polnoči spravila iz Senicove gostilne. Ker je Sraj skušal priti spet nazaj v gostilno, sta se z Gmajničem prerivala. Iz gostilne je takrat prišel znan pretepač Avgust Fridel, ki je bil zaradi pretepa in nasilnega obnašanja že devotkrat kaznovan.

Fridel je brez razloga udaril Gmajniča po glavi: ta je skočil vanj,

Fridel pa je potegnil nož in zadrl Gmajniča v zapestje desne roke. Zakšek je skočil Gmajniču na pomoč, Fridel pa je šel z nožem tudi nanj. Takrat ga je Zakšek udaril po glavi s kosom verige, zavite v blago.

Fridel se je po pretepu vrnil v gostilno, Zakšek in Gmajnič pa sta iz bližnjega plota odtrgala vsak po ceno lato, šla za Fridlom v gostilno in ga dobro pretepla. Padalo je pretežno

po glavi, tako da so zdravniki ugotovili prelom Fridlove lobanje, raztrganino na čelu in še druge poškodbe. Kajpak je odveč zapisati, da so bili vsi vinjeni.

In še za konec: Fridel zahteva za poškodbe 7 starih milijonov. O tem se bodo pomenili v posebni pravi. Ali pa kar med sabo: po prihodu iz bolnišnice so namreč vsi trije spet v dobrih odnosih...

Obisk v IMV

V torek popoldne so obiskali novomeško IMV zvezni sekretar za finance in član zvezne vlade Janko Smole, član ZIS Boris Snuderl in podpredsednik republiške vlade inž. Tone Tribušon. Ogledali so si proizvodnjo, se zanimali za težave tovarne po zamrznitvi cen in padcu dinarja ter odgovarjali na vprašanja novomeškega gospodarskega in političnega aktiva.

Aneka Gošnik-Godec: ILUSTRACIJA (slikarka do 20. marca razstavlja ilustracije otroških in mladinskih knjig v Radovljici)

NA KOČEVSKEM

Umirat gredo v Ljubljano, k porokam pa raje doma

Manj kot desetina otrok se je rodila doma

Na območju matičnega urada Kočevje je lani umrlo 71 ljudi, predlanskim pa 66. V teh številkah niso vštetih občani, ki so doma z območju matičnega urada Kočevje, umrli pa so drugod.

Rodilo se je na območju matičnega urada Kočevje lani 21 otrok, predlanskim pa 22. Razen tega se je rodilo v Ljubljani in drugod lani še 170 otrok, predlanskim pa celo 219.

Te številke sicer ne povedo, koliko občanov je lani oziroma predlanskim umrlo in koliko se jih je ro-

dilo. Zaradi tega in še nekaterih vzrokov (selitve) se ne da ugotoviti, ali število občanov na območju matičnega urada narašča ali pada.

V grobem pa pristojne službe ocenjujejo, da v zadnjih letih narašča število porok v domači občini, število smrti pa pada. To pomeni, da ljudje ne odhajajo več tako pogosto na poroko v Ljubljano in drugam, pač pa se v naše prestolno mesto pogosteje zatekajo po zdravniško pomoč oziroma oskrbo.

J. P.

DRAGAŠ ZMAGAL V CELJU

Atletični Novega mesta so se udeležili prvega letošnjega republiškega kriterija metalcev v Celju. Najbolj se je odrezal mladi Vojko Dragaš, ki je zasedel prvo mesto. Na drugem mestu je bil ravno tako Novomešanec Janez Sečnjak. Med člani je Marjan Špiler zasedel tretje mesto.

KLATEŽ V ŽUŽEMBERKU

Zužembski mlilničniki so 6. marca prejeli 30-letnega Ivana Goloba iz Mute, ki se je priključil v Žužemberk. Zato so ga prijaviteli sodniku za prekrške, dotlej pa ga bodo pridržali v novomeških zaporih.

BREŽICE – V ponedeljek je bila skupščina občinske šolske zveze, ki so jo po 7 letih spet obudili k življenju.

Na zabavno-sportni prireditvi, ki je bila 4. marca v Sevnici, so najboljšim športnikom Dolenjske v letu 1971 podelili pokale in darila sevnjskih in novomeških podjetij. Na sliki od leve: športniki Marjan Špiler, Jože Silc, Maja Dokl, Ivan Molan, Darinka Krstič-Uhan in Tatjana Gazvoda. (Foto: M. Vesel)

FRANCI ŠALI:

Pravica samoupravljanja izvira iz dela, ne pa iz izobrazbe in položaja

Zmotno bi bilo misliti, da je formalno sodelovanje v organih samoupravljanja zadošča za oblikovanje samoupravne zavesti. Večjega pomena kot to, da je kdo član ustreznega samoupravnega organa, je resnično sodelovanje v procesu nastajanja neke politike. Le samoupravljalška aktivnost oblikuje pozitivne pogoje in stališča. Tako lahko na podlagi podatkov in ugotovitev sklepamo, da imajo delavci, ki se na raznih sestankih, sejah, zborih oglašajo, razpravljajo, bogatejšo samoupravljalško zavest kot tisti, ki so ponavadi povsod tihi.

Ob takih stvarih samoupravljalški aktivnosti prihajajo delavci do spoznanja, da so marsikdaj v teh svojih pravicah tudi prikrajšani, ovirani. Vedno povedati, da so njihova mnenja često nezahčeljena in z močjo strokovne, položajne in podobne avtoritete zavrnjena. Tako nekateri delavci spoznavajo, da se ne izplača oglašati, ker je že vse

vnaprej pripravljeno, strokovno dokumentirano, dokazljivo, češar pa oni ne morejo, čeprav se jim včasih zdi, da stvari niso dobre oziroma da niso v skladu z njihovimi osnovnimi interesi. Takšno ozračje je nevarno, saj odvraca vse tiste, ki želijo sodelovati z namenom, da upravljajo s pogoji in rezultati dela.

S takšnim odnosom do pobud

delavcev se kršijo osnovna samoupravna pravila neposredne demokracije. Res je, da se delavci ne morejo vedno tako natančno in jasno izraziti, da njihove pobude niso vedno najbolje razložene, da okorno izpovedo tisto, kar mislijo. Toda zato so vendar službe in vodstva, da ideje, kritiko itd. skrbno pretehtajo, ocenijo in pridejo pred kolektiv z ustreznimi rešitvami in pojasnili, ne pa da se že vnaprej vse zavrača, kot se često dogaja. V naši samoupravljalški praksi bi moralo biti manj „vsiljevanja“ in več demokratičnega dela. Samoupravne odločitve bi morale biti samo ena izmed faz široko zastavljenega procesa oblikovanja slehernega pomembnega predloga, še posebno pa tistega, ki

zadeva osnovne interese delavcev.

Zelo nevarno je mišljenje nekaterih, da je delavec neuk, brez dolgoročnih interesov in da mu zato upravljanja z družbenimi sredstvi ne moremo zaupati. Tako mislijo tisti, ki so se poklonili tehniki in tehnologiji kot idolu napredka, človeka podredili stroju, strokovnim odločitvam, sebe povzdignili v voditelje, delavce pa v izvrševalce. Tako se določena podrejenost stroju, tehnologiji sprevrže tudi v podrejenost eliti strokovnjakov, pri čemer se človeški odnosi, ki bi morali rasti iz družbenega značaja dela, sprevržejo v svoje nasprotje. Nimam nič proti strokovnjakom, toda mnogi bi se morali bolj zavedati, da svet, ki ga gradimo, ob bogastvu, s katerim razpolagamo, ne dovoljuje takšnih življenjskih prednosti, kot si jih često sami izsilijo. Če današnji napredek lomeji na tehniki, tehnologiji, uvajajo sodobnih metod računalništva itd., s tem se ni rečeno, da mora biti uperjen proti delavčevi svobodi. Vprašam se, kakšen napredek bi to sploh bil, če ne bi

vklučeval v svoj projekt tudi človeka?

Zato se je potrebno upreti mitu o večvrednosti strokovnjaka, ki se je močno razpasel z vrednotami socializma – toda ne s prosvetljanjem, ampak nadaljnjim poglobljanjem in razširjanjem samoupravne vloge delavca v združenem delu. Če delavec ve, da danes brez strokovnjaka ne more biti večjega kruha, naj se tudi strokovnjak zaveda svoje usodne povezanosti z delavcem! Zato pa je potrebno obema zagotoviti enake možnosti v upravljanju, kakor tudi dostop do dobrin, kot so: stanovanje, solanje otrok in podobno. Ni prav, da je nekaterim poslano z rožicami medtem ko se drugi le s težavo prebijajo skozi vsakodnevne življenjske težave.

Zakaj nekateri od „revolucionarnih“, s socialnostjo prežetih mladih inteligentov, ko prihajajo v delovno organizacijo kot mladi strokovnjaki, pozabijo na vse, o čemer so imeli kot študentje toliko povedati? Mar so izgubili smisel za delavski razred – preprostega delavca ali pa morda

tako globoko vanj še nikoli niso prodrli? Mar morajo nekateri res vse dobiti na ključ, kredite za pohištvo, avtomobil in podobno? Ali si ne bi mogli bolj skromno in z lastnim trudom, kot si mora to pretežna večina delovnih ljudi? Kako je mogoče nekaterim dobivati kredite za stanovanjske hiše, jih uporabiti za nakup avtomobila, obenem pa še imeti lepe mesečne dohodke? Kako si morejo nekateri zaračunavati neizkoriščen dopust, obenem pa imeti še honorarne zaposlitve? Kako, kako? Mogoče je vse: govoriti o tem, kako čudovito je delavsko samoupravljanje určeno, in z njim tudi po mali volji upravljati.

Vem, da bodo hoteli nekateri videti v mojem sestavku napad na strokovnjake in vodilne. Kdor pa ga bo pozorno prebral, bo vedel, za kaj gre. Vsi si želimo dobre strokovne in vodilne kadre, še posebno pa delavci, toda izobrazba in položaj ne smeta biti vstopnica za samoupravljanje, saj mora le-to resnično postati in ostati pravica in dolžnost vseh delovnih ljudi. (Se nadaljuje)

"Dober dan, Gastarbeiter..."

Piše: TONE GOŠNIK

● (2. nadaljevanje)

V drugem nadaljevanju potopisa z obiskov pri rojakih, ki delajo začasno na tujem, bi se najprej rad ustavil ob vprašanju, ali grozi našim delavcem v Nemčiji nevarnost, da bi čez noč izgubili delo in se znašli na cesti. Vprašanje je za nas pomembno s številnih odprtih pogledov, ki jih lahko spravimo na skupni imenovalec: „Politika zaposlovanja v tujini mora izhajati iz temeljev in potreb gospodarskega kot družbenega razvoja Jugoslavije.“ Dostikrat čujemo sva-reče opomine: kaj bi se zgodilo, če bi se nenadoma vrnil iz Nemčije domov vsi naši delavci? Kam z armado skoraj 478.000 ljudi, ki dela samo v ZRN?

Najprej pomislek: skoraj vsi naši delavci v Nemčiji imajo delovne pogodbe, uživajo delavsko zaščito in so kot delavci enakopravni z zaposlenimi nemškimi ljudmi. Žal jih večina ni vključeni v nemških sindikatih; tu se naš človek igra s

pravicami, ki mu jih rad zagotovi nemški sindikat, ki se je že izkazal kot borbena razredna organizacija. Uspešen štrajk kovinarjev, predvsem v deželi Baden-Wuerttemberg konec lanskega leta, je to potrdil. Na vprašanje naj najprej odgovore Nemci sami.

„Brez tujih delavcev – ustavljena kolesa“

Dnevnik „Mannheimer Morgen“ je 19. 2. 1972 poročal o tiskovni konferenci, ki jo je priredil 18. februarja letos g. Heinz Karst, direktor urada za delo okrožja Ludwigshafen.

„Ko prideta led in sneg v Nemčijo,“ poroča omenjeni dnevnik, „ko naglo poskočijo številke o brezposelnih delavcih, takrat oživi stara nenaklonjenost. Strah za delovna mesta

se plazi v pogovore. Bodo Nemci odpušteni, tuji pa še naprej zaposleni? Po tem, kar nam je povedal direktor urada za delo v Ludwigshafnu, pa je jasno: če bi danes odšli domov tuji delavci, bi morali mi to drago plačati...“

Članek nadaljuje s podatki: od septembra 1971 do januarja 1972 je padlo število tujih delavcev na področju okrožnega urada za delo v Ludwigshafnu od 17.200 na 16.200. V tem se zrcali ena izmed značilnosti „naših Gastarbeiterjev“: ko je pri nas najbolj mrzlo in krivulja gospodarske dejavnosti pada, gre do ti „ptiči selivci“ v svoje tople domovine. Šele spomladi se mnogi izmed njih vrnejo – in potlej jih nujno potrebujemo. Gospod Heinz Karst je dejal:

„V primerjavi s 1000 brezposelnimi na našem območju imamo prav tu 16.000 zaposlenih tujih delavcev. Če jih ne bi bilo v deželi, mnoga naša podjetja ne bi delala s ‚polno paro‘ in vsako več, koliko denarja stanejo stroji, ki ne tečejo...“

Med „Gastarbeiterji“ je bilo konec januarja 1972 v tem okrožju prijavljenih 254 brezposelnih, kar je približno 1,5 odst.; številka je znatno večja, kot je tu brezposelnih Nemcev. Vzrok: predvsem slaba izobrazba tujih delavcev; največ je med njimi pomožnih delavcev; katerih delovna mesta zlasti pozimi niso zanesljiva.

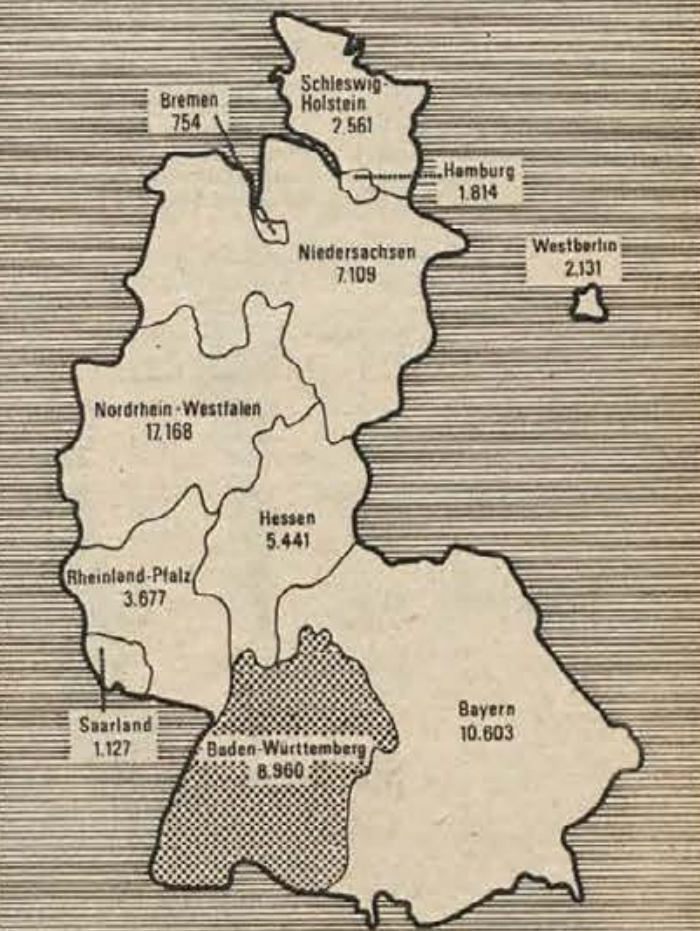
In še: čim se veter razvoja ne upira z vso močjo v gospodarska jadra Nemcev, razpisujejo takoj manj prostih delovnih mest.

Smo sredi februarja, piše isti časnik, ki bi ga lahko imenovali tudi mili junij. Betonski mešalci ropočajo na stanovanjskih gradbiščih. Samo v Ludwigshafnu išče 7000 ljudi stanovanje; na tem področju preliha 3000 Italijanov, Grkov, Turkov in pripadnikov drugih narodnosti precej znoja. Z drugimi besedami: če ne bi imeli tujih delavcev, bi morali mnogi precej dlje čakati na lastne štiri stene...

Gospod Karst ne skriva resnice

Vodja urada za delo v Ludwigshafnu je na tiskovni konferenci povedal tudi, da mnogi Nemci sploh ne vedo, kako prav „tuji delavci vzdržujejo nemška delovna mesta! S tem da pošiljajo del zaslužkov domov v

Zvezne države ZRN in zapadni Berlin s številom prebivalstva

Stanje: 31. marca 1970
Vir: Zvezni statist. urad

Cetrtnina vseh tujih delavcev v ZR Nemčiji – 550.000 od skupnega števila nekaj nad 2.240.000 – je zaposlena v zvezni deželi Baden-Wuerttemberg (pikčasti del zemljevida). Med njimi dela približno 153.000 Jugoslovancev, med temi kakih 15 do 16.000 Slovencev. V tej zvezni nemški deželi smo bili lani v jeseni Jugoslovani na prvem mestu, hkrati pa je tu dosežena tudi največja koncentracija naših rojakov. Tu dela tudi največ Dolenjcev – (Skica: Boža Milavec)

devizah, uvažajo njihove države iz Nemčije različno industrijsko blago in surovine. Plačujejo ga seveda z markami, zato v nemški trgovinski bilanci ni „rdečih števil“ (izgube).

G. Heinz Karst se zavzema tudi za olajšave, da bi dobili tuji delavci stanovanja in dovoljenja za priselitev svojih družin. „Se nikoli nismo slišali, da bi nemška država odklanjala davke, ki jih plačujejo tuji delavci. Čemu potemtakem slednji ne bi imeli pravice tudi do prostorčka v otroškem vrtcu ali do primerne stanovanja? Kdor prispeva k naši blaginji, naj tudi dobi kos tega kolača.“

Pri zadnjem ljudskem štetju v Nemčiji je bil na območju urada za delo v Ludwigshafnu vsak

20. prebivalec tuj državljan, toda vsak deseti je bil zaposlen. Medtem ko 78 odst. tujcev redno dela, je med nemškim prebivalstvom v tem okrožju zaposlenih le približno 35 odst. To med drugim potrjuje, da je večina tujih delavcev v Nemčiji sama; so brez družin in zato še bolj osamljeni.

Zadovoljni so zlasti z Jugoslovani

Matjaž Jančar, vicekonzul na generalnem konzulatu SFRJ v Stuttgartu, sicer belokranjski rojak iz Semiča, mi je glede tega pojasnil:

„Znaki so, da je bilo v zadnjem polletju opaziti v Nemčiji padec konjunktura, pričakujejo pa tudi zastoj v gospodarstvu še v tem letu. S tem se zmanjša potreba po tuji delovni sili, ki je v Nemčiji neke vrste amortizirana: z njim odpuste najprej tuja, ne pa domači delavci. Vendar ne štejemo, da bi prišlo do večjih pretresov, zlasti ne, kar se tiče Jugoslovancev. Nemci odpustijo najprej vedno nekvalificirano delovno silo, ki še ne pozna industrijskega načina dela. Jugoslovani pa imamo med tuji v Nemčiji najvišjo strukturo kvalificiranih delavcev, pa tudi na splošno so delodajalci z našimi delavci zadovoljni.“

Omeniti moramo še nekaj: Nemci komaj pokrivajo s svojim naravnim prirastkom potrebe po delovni sili tudi v obdobju gospodarskega padca. Prav zdaj odhaja v tej pokrajini več Nemcev v pokoj, kot pa se jih na novo zaposli. Na kratko: večjega priliva tuje delovne sile ne pričakujemo; morda bo prišlo do spajanja družin, še vedno pa bodo skušali zaposliti tudi kvalificirane delavce...“

(Nadaljevanje sledi)

Jože Avsec: »Koliko bi zaslužil doma?«

Med našimi ljudmi, ki so šli „s trebuhom za kruhom“ na tuje in se tam dobro znašli zaradi svoje pridnosti, znanja tujega jezika in uporabnega poklica, je tudi Jože Avsec iz Goriške vasi pri Škocjanu. Iz fanta, ki se je nekoč učil splošnega ključavnicarstva v Sentrupertu na Dolenjskem, pa pozneje delal v Ljubljani, 6 mesecev tudi pri IMV v Novem mestu, pa šel pozneje v Stuttgart in Frankfurt, je postal visokokvalificirani delavec, ki dela pri montaži meritvenih in regulacijskih naprav v industriji. Jože Avsec živi z družino tačas v Ludwigshafnu, tem „mestu kemije“ onstran Rena pri Mannheimu.

Ob petih popoldne sem pozvonil na številko 10 v Strelski ulici v Ludwigshafnu, a sem bil prežgoden. V stasličarni na vogalu sem posedel še 15 minut, nato pa mi je drugo zvonjenje pri Avsecih odprlo znotraj zaklenjena hišna vrata. Pozabil sem: ob 17. uri pridejo v Nemčiji ljudje marsikje šele z dela domov. Tako se godi tudi Jožetu Avsecu, ki me je sprejel v drugem nadstropju novejših hiš v prav prijetnem dvosobnem stanovanju, mi predstavil simpatično ženo. 23-letno Hannoverčanko in sinka Jožeka, ki bo skoraj star dve leti.

Prvo vprašanje potem, ko smo se predstavili, je bilo Jožetovo: „Kje imate novo številko Dolenjskega lista? Ponedeljek je že, pa ga še ni!“

Nedeljski dnevnik. Ne smemo pozabiti: lani novembra je znašal poprečni bruto osebni dohodek v Nemčiji 1050 mark, kar bi dalo po vseh odbitkih nekaj nad 800 čistih mark. Z zaslužkom se je Jože pohvalil sam; mnogi naši na tujem o tem ne govorijo radi, celo skrivajo plače. Čeprav številni dobro zaslužijo. Marsikje delajo po dva šhta, prvi so pri nadurah, ne otepajo se tudi najtežjih del.

● »Vsi občani naj zagrabiljo!«

Avsec Jože v Ludwigshafnu je eden izmed tistih naših delavcev, ki v tujini ni izgubil stika s stvarnostjo. Ze večkrat je bil medtem z ženo in otrokom doma na dopustu. Rad in veliko bere (zato je tudi prišel v poklicu naprej; brez znanja in prizadevanosti ne prideš zlasti v Nemčiji nikamor!). Ni me spravil v zadrego, priznati pa moram, da sem bil presenečen, ko me je vprašal:

„Povejte mi, zakaj tudi v Dolenjskem listu največkrat le komuniste pozivate, kaj vse je treba narediti? Zakaj ne pišete: vsi ljudje doma smo dolžni narediti to in to za skupni blagor! Berem, kaj vse ste na Dolenjskem zadnja leta novega naredili. Vidim, da je tovarna IMV postala nekaj pomembnega, pa tudi razna druga podjetja. Povsod pa je veliko neorganiziranih ljudi, ki pa imajo prav tako veliko vlogo, nič manjšo kot organizirani!“

Stekel je zanimiv, čeprav kratek pomenek o dolžnostih komunistov in njihovih zgledih, pa o tem, da pišemo pravzaprav vedno „za ves narod“, da pa so pri tem dolžni komunistov zares vedno še posebej uparjane. „Ves narod naj zgrabi za delo, vsi

„Lepo pozdravljam starše, sorodnike in vse znance ter prijatelje v Goriški vasi in drugod po Dolenjskem!“

občani, vsem to povejte!“ je terjal Jože Avsec tisti večer sredi industrijskega Ludwigshafna. Zdelo se mi je, da bi lahko takole klepetala tudi v Škocjanu ali kje drugje na Dolenjskem.

29-letni Avsec Jože iz Goriške vasi je odšel pred leti v tujino, da bi tu bolje zaslužil. Doma je zapustil delo, a želi, da bi se vrnil.

Pomenek z njim me je utrdil v prepričanju, da moramo doma narediti veliko več kot smo doslej, da bodo delovna mesta vabljiva – tako z odnosi med ljudmi, kot z možnostmi, da se sposobni, mladi delavci uveljavijo. Sem sodijo tudi višji zaslužki. Dokler bomo doma o teh vprašanjih samo govorili, bodisi na sindikalnih ali drugih sestankih, pa bo ostajalo še vedno le pri lepih željah in zamislih.

Resnična odgovornost za naše delavce na tujem terja že zdaj doma veliko večjo prizadevanost vseh, ki tu lahko karkoli naredijo. Dobri zgledi, urejena in boljše plačana delovna mesta, na katerih bodo delavci zares tudi samoupravljavci z vsemi tistimi pravicami, ki sodijo k pojmu „gospodarja na svojem“, so eden prvih pogojev, da bomo lahko pomagali njim, ki delajo zdaj na tujem, pa bi radi prišli nazaj.

Novi zakon o podjetjih daje delavcem in obratnim svetom v Nemčiji veliko večje pravice. Prvič bodo zdaj lahko tuji delavci postali člani novih obratnih svetov, ki jih bodo volili od marca do maja 1972. – Žal je izmed kot 2 milijona tujih delavcev organiziranih v nemških sindikatih komaj dobrih 20 odstotkov: v sin-

dikatih je po nepopolnih podatkih 27 odst. Turkov, 27 odst. Slovencev, 23 odst. Italijanov, 22 odst. Grkov, 17 odst. Jugoslovancev in 15 odst. Portugalcev. Škoda zaradi tega imajo predvsem tuji delavci sami. – Na sliki: kam v prostem času? Največkrat na brezplodno pohajkovanje... (Foto: T. Gošnik)

● »Ko bom dovolj zaslužil...«

Jože ni skrival, da v Nemčiji lepo zasluži. Sam je povedal, da mu samo dnevnic navržijo čez 700 mark na mesec, ker je njegovo matično podjetje v Stuttgartu. Tako zasluži od 1500 do 1800 mark na mesec, zanimalo pa ga je, koliko bi dobil zdaj v IMV. Menil sem, da približno toliko v dinarjih, če bi bil zaposlen ustrežno s svojim sedanjim znanjem.

„Ko bo dovolj denarja, pravzaprav ga ne bo nikoli dovolj, ko bom dovolj zaslužil, bom prišel nazaj!“ mi je dejal, ko se je pogovor ustavil ob vprašanju: kdaj nazaj? Marsikaj o IMV ga je zanimalo, mnogo pa je vedel tudi sam. Zlepa nisem srečal delavca, ki bi bil tako dobro obveščen o marsikem, zlasti o dogodkih v domačih krajih.

Jože bere zdaj 3 ali 4 nemške časnike in revije, naročen ima pa tudi

V travnikih naših so skriti zakladi

Zanimivi rezultati poskusov v Smedniku, Ribnici in Gribljah, ki zgovorno kažejo, kako je mogoče povečati pridelke krme na travinju

Travnati svet zavzema pri nas 600.000 ha ali 3/5 celotne kmetijske površine. Približno 70 odstotkov vse živinske krme pridelamo na travnikih, v hribovitih predelih pa še več. Take naravne razmere narekujejo govedorejsko proizvodnjo, ki je v Sloveniji najvažnejša kmetijska panoga.

Dosedanje izkoriščanje travnatega sveta je še vedno močno ekstenzivno, posledica tega pa je dokaj skromen prirast mesa in sorazmerno malo mleka. Po statističnih podatkih dajejo slovenski travniki v povprečju le kakih 3.000 kg mrve na 1 ha. Poskusi so pokazali, da je mo-

goče pridelke z dodajanjem umetnih gnojil povečati tudi dva do trikrat. Z gnojenjem se ne poveča le količina mrve, marveč tudi njena kakovost. S pravilno rabo umetnih gnojil lahko temeljito spremenimo sestav travne ruše, v kateri se poveča delež boljših trav in detelj.

V zadnjih letih so bili pri nas opravljeni mnogi gnojilni poskusi na travnikih. Vsi so pokazali dober učinek gnojil, ki so vplivala na količino in na kakovost pridelane krme. Kmetijski zavod iz Ljubljane je lani vodil poskuse na dobrih nizinskih travnikih v Smedniku, Ribnici in Gribljah v Beli krajini. V njih

smo preizkušali gnojilno vrednost kompleksnih gnojil, ki jih izdeluje tovarna INA iz Kutine. To so bili demonstracijski poskusi, opravljeni na takih mestih, da so jih lahko opazovali kmetje. Ker so to enoletni poskusi, od njih ne moremo pričakovati stoddostotne zanesljivosti, vsekakor pa dajejo okvirni rezultat gnojenja, ki ga bodo kmetovalci v tisti okolici lahko s pridom uporabili.

Posamezni rezultati so razvidni iz naslednje tabele „gnojenje in pridelke“.

Kot vidimo, se je pridelke mrve že v prvem letu gnojenja zelo povečal. Z uporabo 500 kg kompleksnih gnojil (gnojila z dušikom, fosforjem in kalijem) na ha so se pridelki povečali za 15 do 40 centov na 1 ha. Vsak kilogram porabljenega gnojila je dal povprečno 4,3 kg več mrve.

Največji pridelki so bili doseženi pri prvem poskusu, ko smo gnojili s 550 kg gnojila NPK 8:16:22 na 1 ha in dosegli po prvi košnji s 150 kg NPK 17:8:9 gnojila na hektar. Lahko trdimo, da so doseženi pridelki približno enaki tudi pri drugem poskusu gnojenja s 600 kg gnojila NPK 9:18:18 in dosegli po prvi košnji s 200 kg NPK 17:8:9 po prvi košnji. Pridelovalce želimo opozoriti na manjši pridelki pri tretjem poskusu pri uporabi 600 kg NPK 12:12:12 in dosegli po prvi košnji s 150 kg NPK 17:8:9 na 1 ha. Uporaba različnih kompleksnih gnojil nam na vseh poskusnih mestih kaže boljše ekonomski učinek tistih kompleksnih gnojil, ki vsebuje večji odstotek fosforja in kalija nasproti dušiku.

Letos so bili nekoli manjši pridelki otave zaradi hude poletne suše. Prav zato je bilo ponekod do gnojevanje po prvi košnji brez pravega učinka. Zato bi kazalo v krajih, ki jih lahko močnejše prizadene poletna suša, dati celotno količino gnojila že spomladi. Zlasti pri tretjem poskusu smo tudi videli, da nitrofoskali z večjim odstotkom dušika niso dali največjega pridelka, pač pa tiste kombinacije gnojil, ki vsebujejo dva do trikrat več fosforja in kalija kot dušika. Gospodarnost takega načina uporabe umetnih gnojil bi se pokazala tudi v manjših stroških za trošenje. Treba je poudariti, da smo podobne rezultate gnojilnih poskusov ugotovili tudi prejšnja leta, ko smo dosegli sorazmerno večje pridelke z gnojili, ki so imela manjši odstotek dušika.

Te ugotovitve naj bi veljale za dvookosne travnike, za travnike z intenzivnejšo rabo pa ne.

Mleko pod vodo

„Sprasujete, koliko je resnice v trditvah, da je v kmetijskih organizacijah še veliko notranjih rezerv. Ne trdim, da ne bi bilo mogoče delno zmanjšati režije, toda to se zdaleč ne bi prineslo rešitve. Poglejmo primer mleka. Marsikaj je bilo narejenega glede tehnološkega napredka, toda pridobivanje mleka je že deset let nerentabilno. Ključno vprašanje je: vzpostaviti avtomatizem, ki bo skrbel za sprejemljiv odnos cen reprodukcijskega materiala in kmetijskih pridelkov, mesa in mleka, je med drugim dejal Franc Nebec, glavni direktor ljubljanske „Emone“ v razgovoru, ki ga je organiziralo 23. februarja Kmetijsko poslovno združenje in sekcija kmetijskih novinarjev pri Društvu novinarjev Slovenije.

M. L.

V kooperaciji, tej „čarobni palici“, obstajajo velike možnosti za napredovanje zasebnega kmetijstva – toda ne ob neurejenih razmerah in odnosih cen, ki čez noč podirajo dobro zastavljeno delo. Na sliki: rejec telet iz Kapljišča v metliški občini. (Foto: R. Bačer)

GNOJENJE IN PRIDELEK MRVE NA POSAMEZNIH POSKUSNIH MESTIH:

gnojenje na ha	poskusno mesto	pridelok mrve (q/ha)	povečanje pridelka (q/ha)	kg sena na kg gnojila
1. 550 kg NPK 8:16:22 150 kg NPK 17:8:9 po 1. košnji	Smednik	80,28	34,10	4,87
	Ribnica	75,40	30,82	4,40
	Griblje	70,00	40,12	5,73
2. 600 kg NPK 9:18:18 200 kg NPK 17:8:9 po 1. košnji	Smednik	78,90	32,72	4,09
	Ribnica	76,26	31,68	3,96
	Griblje	68,84	38,06	4,75
3. 600 kg NPK 12:12:12 150 kg NPK 17:8:9 po 1. košnji	Smednik	61,28	15,10	2,87
	Ribnica	70,18	25,60	3,41
	Griblje	67,18	36,40	4,85
4. negnojeno	Smednik	46,18		
	Ribnica	44,58		
	Griblje	30,78		

Dolenjski kmetje na avstrijski kmetiji pri Franzu Gallobu, ki ima lesen in betonski silos (Foto: Legan)

GRADNJA SILOSOV

Les namesto betona

Lahko bi posnemali zgled Korošcev, če bi kdo serijsko izdeloval lesene silose

Naši kmetje so začeli v vse večjem številu graditi silose. Delajo predvsem stolpne, betonske silose, posebne opaže zanje pa si izposojajo s pomočjo pospeševalne službe. Stolpni silosi štejejo pač med najboljše vrste silosov, ki dajejo odlično kisal.

Pripombe pa zasluži sam gradbeni material. Silose gradijo iz betona in železa, kar vse je treba drago plačati, saj ima ta gradbeni material pri nas nenormalne cene. V gozdu imajo kmetje ponavadi dovolj lesa, iz katerega je mogoče narediti enako dober in obstojen silos – ne da bi bilo treba odšteti denar, ki ga kmetija tako potrebuje.

Kdor obišče Koroško in si ogleda tamkajšnje domačije, ga presenetijo veliko lesenih stolpnih silosov ter pohvale kmetov, njihovih lastnikov. 50 let, tako je zajamčeno, zdržijo ti silosi, večje življenjske dobe pa ni mogoče pričakovati od betonskih silosov, saj je znano, da beton razjedajo kisline.

Les je čudovit gradbeni material, če je ustrezno prepariran, ima tudi zelo dolgo življenjsko dobo, in kar je za silose zelo pomembno: les je odporen proti kislinam. Kdor ima betonski silos, ve, kako je treba zanj skrbeti, ga znotraj čistiti in mazati z odpornimi premazi. Tako delo v lesnem silosu ni potrebno, saj je delovanje kislin celo zaželeno, ker les konzervira.

In še ena lastnost je hvale vredna. Les je slab prevodnik toplote in zato odličan izolator. Znano je, da se kisla ne sme pregreti, sicer se začne

škodljivo maslenokislinsko vrenje, ki lahko ves trud požene po zlu.

Leseni silosi, ki morajo biti sicer postavljeni na betonske temelje, imajo prednost tudi zaradi enostavnosti in hitre graditve, mogoče pa jih je tudi prestavljati. Ko tehtamo vse to, se lahko samo čudimo, zakaj se gradnja lesenih silosov bolj ne razširi. Z ozirom na to, da imamo dovolj smrekovega, macesnovega in jelovega lesa, je gradnja lesenih silosov lahko primernejša od gradnje betonskih.

Inž. M. LEGAN

Zasejte vsaj toliko koruze, da boste imeli kam vreči puške, je bilo v šali rečeno na zadnjem srečanju kmetijskih inženirjev in tehnikov Posavske in Dolenjske v Kostanjevici. Ta domislica po svoje prikazuje kadrovska zagata, ko kmetijski strokovnjaki zapuščajo kmetijstvo in se zaposlujejo v drugih dejavnostih. Na posnetku so člani društva kmetijskih inženirjev in tehnikov pred hladilnico sadja pri Krškem. (Foto: M. L.)

MOŠKI POSEL ZA ŽENSKÉ ROKE

Učila se je v delu in skrbeh

Pri Mariji Ermanovi iz Šentjanža, edini trsničarki na Dolenjskem

Pri priči je vzela synčnik v roke in izpisala na prvi papir, ki ji je bil v dosegu: „Mueller Thurgau. „Mueller Thurgau, pravite, je prvotno ime tega vina, ki ga imava pred seboj. Mi mu rečemo po slovensko rizvanec, ker je trta, ki ga je rodila, križanka med rizlingom in silvancem.“

Tako sva se Marijo Erman zapletla v prijeten, napol strokoven pogovor o trti, trsničarstvu, zemlji in človeku, ki jo dela, potem ko je postavila polič dobre kapljice na mizo.

„Marija je ena najboljših trsničarjev na Dolenjskem. Lani je imela poseben uspeh, saj je dosegla največji odstotek prijetih cepjenk. Brez sol je, kar zna, se je sama naučila. Pri tej družini je menda trsničarstvo v rodu, obiščite kdaj to zanimivo žensko,“ mi je svetoval kmetijski inšpektor Tit Dobrišek, in ni se zmotli.

Marija ni le edina trsničarka (črnavo prav trsničarstvo zahteva cellega moža), marveč tudi duhovita, bistra in odlična dolenjska ženska. Pri enainpetdesetih letih.

Zakaj se je lotila tega posla, pripoveduje takole: „Leta 1934 je starejši brat končal

kmetijsko šolo v Šentjanžu, in ko je prišel domov, se je lotil vzgoje cepjenk vinske trte. S tem so poskušali tudi drugi absolventi te šole, vendar jim ni šlo. Jaz sem delala in se učila. Ko je po vojni brat umrl v

Marija Ermanova: „V kmetijstvu je treba delati s srcem.“

prometnu nesreči, sem poskusila sama. Cepila sem en zabojček trsov in prišli so se. Tako se je začelo. Z vsem srcem sem se oprijela tega zahtevnega posla in danes sem vesela, ko pridejo ljudje in pravijo: dobre trse ste nam dali. Za šole ni bilo ne časa ne denarja, enajster otrok je bilo pri hiši in treba je bilo predvsem – delati. Ko so nas med vojno izselili v Nemčijo, bi šla tam rade v kmetijsko šolo, toda samo enega so vzeli iz našega taborišča. Tako so mi ostale samo knjige in časopisi, učila pa sem se predvsem v delu in skrbeh. Spoznala sem, da je v kmetijstvu treba delati s srcem, če hočeš, da bo kaj sadu.“

Zdaj pridelava kakih 10.000 cepjenk na leto. Že od predvojnega časa sem pomagala pri cepljenju Franc Sebanec in še nekateri drugi, dobri sosede pa ji gredo na roke s primerno zemljo, zakaj cepljenke so kot nebogjeni dojenčki. Kot njim plence, tako je trsom treba vsako leto menjavati zemljo. Ne sme biti ne prevlažna ne presuha. Tudi po 23-krat je bilo že treba v enem samem letu škropiti proti peronospori, tej smrtni sovražnici trsnic, ki lahko na mah uniči ves vložen trud in denar.

Ermanova Marija, ki ni nikoli obiskovala kmetijskih šol, ve povedati marsikaj o muhavosti vinske trte, o podlagah, matičnjakih, o siljenju, sajenju, varstvu rastlin. Napovedi antiperonosporne službe so zanj premalo.

Dela v sodelovanju z novomeškim podjetjem Hmeljnik, ki ima dogovore tudi z drugimi trsničarji. Ker je slovensko trsničarstvo skorajda na tleh in ker so poznane goljufije, ki se dogajajo pri prodajanju iskanih žlahtnih trsov, pravi Marija takole: „Kar dam iz rok, mora biti dobro. Kupcem, ki jih je zadnja leta mnogo več kot prej, posebej naročam, kako naj sadijo, da bo trta dobro uspevala in da jim ne bo treba za neuspeh kriviti morda celo mene. Delam po vesti, drugače si človek zapravi zupanje.“

M. LEGAN

KJE SMO TA ČAS V NAŠI AGRARNI POLITIKI?

Največ zla izvira iz odnosa cen

Dolg je kmetijstvu priznan, samo poravnavanje gre prepočas

Že več let ugotavljamo, da je pri nas kmetijstvo na majavih nogah. Največje finančne pretrese je doživela živinoreja, pa tudi v poljedelstvu se ne moremo kaj prida pohvaliti, saj smo v eni izmed številnih „Nedeljni pregledi poljoprivrede“ lahko prebrali, da bi bilo treba za pokritje primanjkljaja živeža za letošnji nakupiti v tujini kar za 132 milijonov dinarjev kmetijskih pridelkov.

V prvi številki „Sodobnega kmetijstva“ je bilo objavljeno, da se je lani v naši državi zmanjšalo število govedih kar za 16 odstotkov v primerjavi z letom dni poprej. Še posebej je porazno, da so se za polovico izpraznila stojišča v družbenih živinorejskih obratih.

Z analizami je dokazano, da je vzrok temu predvsem nesorazmerje med cenami reprodukcijskega materiala in cenami kmetijskih pridelkov. Na četrtim kongresu sindikata delavcev v kmetijstvu, živilstvu in tobačni industriji Slovenije, ki je bil decembra v Murski Soboti, so med drugim ugotovili, da so se v obdobju 1965-70 povečale cene kmetijskih strojev in naprav za 88 odst., začit-

nih sredstev in umetnih gnojil za 68 odst., gradbenega materiala za 52 odst., popravila strojev in naprav so se podražila za 99 odst., ob vsem tem pa so se cene kmetijskim pridelkom povečale le za 36 odstotkov. Skarje cen so se lani še razprje v škodo kmetijstva.

Lani smo se začeli resneje zavdati, da terja vse težji položaj kmetijstva hitro in izdatno podporo ter izenačevanje možnosti gospodarjenja. Nadaljnje zaostajanje kmetijstva bi namreč preraslo v veliko protislovje, ki bi vodilo k še večjemu socialnemu razlikovanju in nadaljnemu večanju uvoza.

Za rešitev teh problemov so se na lanskem oktobrskem posvetu v Skolji Loki zavzeli tudi predsedniki slovenskih občinskih skupščin. Sprejeli so več sklepov, ki obetajo zanesljivo pot k odpravi nakazanih nesorazmerij. Med drugim so se zavzeli, da je treba cene kmetijskih pridelkov prilagoditi gibanjem na domačem in tujem trgu, tako da bo zagotovljeno stalno razmerje cen. V tem smislu naj bi se oblikovale zaščitne cene kmetijskim pridelkom in

Tolažba

Kakšne težave so pri nakupu kmetijskih strojev in naprav, je znano, kaj pa se še obeta, napoveduje Anton Turk, glavni direktor ljubljanske „Agrotehnike“ (v razgovoru s kmetijskimi novinarji), takole:

„Kmetijskih strojev ni dovolj. Trenutno ni mogoče kupiti niti navadnega železnega pluga za slovenske razmere, ker takih plugov pri nas nihče ne izdeluje. Jugoslavija daje za uvoz kmetijskih strojev 5 milijonov dolarjev, to pa je prav toliko kot kaplja v morje.“

Kako je s traktorji? Lani so slovenski kmetje in družbeni obrati kupili skupno kakih 3.000 traktorjev, od tega 1.000 prek našega podjetja. Dve tretjini traktorjev je bilo nakupljenih neorganizirano in odveč je poudarjati, da to prinaša velike probleme, saj mehanizacija ni tipizirana. Domača traktorska industrija se zaveda položaja in izsiljuje.

Ladja z Alfredom se je vračala v Evropo, njegove misli pa so bile že doma, v ateljeju, v stanovanju, ki si ga sploh niso mogle predstavljati brez Almire. Šum valov, pomešan s kriki galubov, je budil v umetnikovi duši neizrekljivo domotozje. Vselej, ko je na ladji kaj zaskripalo, je mislil, da Almira odpira vrata in se mu neslišno bliža, zato da bi ga nenadoma objela. Michele je sedela kraj njega in ni hotela motiti njegovih misli.

Končno je le prišel dan, ko so se v resnici odprla vrata njegovega doma. Z nenavadno spretnostjo je Michele v enem dnevu vzorno uredila stanovanje. Vse je bilo v cvetju. Almirino sobico, v kateri je pred njunim slovesom stal pianino, je Michele po Alfredovi želji okrasila z rdečimi gladinami, med katerimi so kakor školjke počivali darovi. Sklenil je, da pojde takoj drugi dan na kliniko in poprosi profesorja Brunota, naj mu spet dodeli bolniško strežnico Almiro, saj brez nje kratko malo ne more živeti.

Michele se je držala pogodbe in se Alfredu ni vsiljevala. Bila je zadovoljna in srečna, da je na potovanju imela vsega v obilju, in ob vrnitvi je sprejela njegovo ponudbo, da ji odpre modni salon v centru Pariza.

Takoj drugo jutro sta se odpeljala na kliniko. Pri vratarju je zahteval profesorja Brunota, potem je s svojo spremljevalko vstopil. Usmiljene sestre, ki so hitele po hodnikih, so se spogledovale, ko so po toliko mesecih zagledale slepega kiparja, pa še v spremstvu neznanke ženske. Ena izmed usmiljenih sestra je bila Evgenija. Stopila je prišleca predzno naproti in vprašala:

„Kaj želite, gospod Colot?“
 „S kom imam čast?“ je vprašal Alfred in se priklonil.
 „Jaz sem sestra Evgenija. Želite?“
 „Oprostite, častita sestra, želel bi govoriti s častito sestrom Almiro,“ je dejal Alfred.

„Gospod,“ je tedaj spregovorila Evgenija s trdim, ledenim glasom, „čeprav ste zelo slavni in spoštovani, vendar nimate pravice, da bi si dovoljevali tukaj take burke. Dobro veste, da je bila sestra Almira iz reda izključena, ko se je delegacija samostana Sv. Vincenca prepričala, da vam je služila za model. Za to boste pred Bogom odgovarjali!“

Nato se je častita furija obrnila in odvlekla svoje dolgo krilo v drug hodnik. Alfred se je opotekel in bi se bil zgrudil, da ni Michele priskočila na pomoč strežnica. V čakalnici so mu pomagali v naslanjač. Prinesli so mu čašo vode. Srknil je le dva požirka, potem pa mu je Michele zmocila robček in mu z njim hladila čelo. Šele ko je preteklo pol ure, so ga vsega uničenega odpeljali domov.

Vrgel je na otomano in zaril glavo v blazine. Glava ga je pekla in bolela. Ni se zavedal, da ga miluje in mu skuša olajšati bolečino majhna blazinica z Almirino zlato kito. Tudi Michele ga je mirila, toda vse zaman. Bil je gluha za ves svet in slišal je lahko le samega sebe, ko je hropel, se zagrizel v blazine in ječal:

„Zaradi mene ... zaradi mene so te vrgli na cesto! ... Toda zakaj se nisi zatekla k meni? ... Zakaj si me zapustila? Zakaj si meni in sebi to storila?“

Michele je sedla k njemu in mu položila roko na ramo:

„Alfred, saj bo morda še vse dobro. Ti pač nisi vedel, da so jo izključili iz reda in je svobodna, zato si ji dejal, da te bom spremljala jaz.“

Bliskovito se je obrnil in skočil pokonci:

„Michele, o Michele, zdaj razumem, zdaj vem z gotovostjo: ni se hotela vsiljevati. Ko sem ji dejal, da sem angažiral tebe, se je umaknila in prepustila tebi vse ... prepustila z bridkim nožem odpovedi v srcu.“

„Lepo mi je bilo s teboj, Alfred, toda če bi bila vedela, da bo ona zaradi tega toliko trpelja, bi bila odklonila tvoje povabilo, naj te spremljam.“

„Michele, moraš mi pomagati, da jo najdeva in ji poveva resnico. Moram zvedeti, kje živi in kaj dela.“

„Kako pa ji je ime?“

„Kako ji je ime?“

„Da. Kako se piše? Almira je vendar le njeno redovniško ime.“

„Oh! ...“
 „Ne veš?“

„Nikoli mi ni povedala ... in nikoli je nisem vprašal. Ime Almira je bilo zame vse, pomenilo mi je vse in čutil sem njegovo večno navzočnost.“

Tako je v Parizu, v tem milijonskem ljudskem mravljišču, utonilo ime Almira, kakor utone kamenček v Seno, ne da bi bilo pustilo na vodni površini kako sled.

Prebudilo se je lepo julijsko jutro. V jutranjih poletnih urah je Alfred najraje malo posedel na vrtu za ateljejem. Pod košatim kostanjem je bila mizica in klop in tam je, kadar je čutil, da je bliže naravi, pustil mislim, naj lete v sončni svet. In tako iskaje so se neštetokrat vračale v koncertno dvorano, kjer je Tatjana Bach hotela dodati Chopinov nokturno.

Nekoč v maju mu je Michele prebrala iz časopisa novico, da je morala Tatjana Bech zaradi bolezni odpovedati koncert v Londonu. Tedaj se mu je neznanica umetnica zasmilila in začel si je očitati brezobzirnost in samoljubje, ker ni ostal v dvorani, ko je bila napovedana

njena dodatna točka. Najraje bi jo bil obiskal in jo prosil odpuščanja. Neka podzavestna sila ga je gnala, da je po telefonu poklical upravo konservatorija in prosil za naslov ruske pianistke Tatjane Bech. Ko je direktor slišal, da se za njo zanima slavni Colot, je sam prevzel slušalko:

„Spoštovani mojster, tukaj Rene Crouzet, direktor konservatorija. Drago mi je, da se tako slavno francosko ime zanima za našo umetnico. Trenutno se zdravi v Švici. Moram vam pa povedati, da ni Rusinja. Tatjana Bach je samo njen umetniški psevdonim. Francozinja je in se piše Louise Berthier.“

Alfred se mu je zahvalil za pojasnilo, njegova duša pa si je po tem razgovoru nakopala nov nemir. Vpraševal se je:

„Čemu je tej Louise potreben psevdonim? Naj bo ponosna na svoje francosko ime! Ime menjaš, če se hočeš skriti. Ali se hoče Louise Berthier skrivati? Čemu?“

... Čemu bi se ona skrivala? ... Komu? ... In ni imel miru.

Danes, v tem julijskem jutru, ga je zgrabil nov val hrepenenja in je sklenil: „Govoril bom z Luise Berthier! Moram!“

V tem trenutku je na cesti pred vrtom obstal avtomobil z znakom Rdečega križa. Dve minuti pozneje je pritekla k Alfredu na vrt Michele:

„Alfred, z avtom je prišla pote iz bolnišnice Sacre-Coeur častita mati Bernardina. Prosi te, da bi se takoj oblekel in se odpeljal z njo.“

Obstal je kot vkopan.
 „Čakajo te ... nujno je!“ se je spet oglašila Michele.

„Ah, potrebujejo moj denar, da bi rešil življenje kakemu revežu, ki si sam ne more plačati zdravljenja ali ope-

racije,“ je dejal Alfred in odhajal z Michele v stanovanje.

„Daj mi s seboj moj čekovni blok.“ Pomagala mu je, da se je naglo oblekel, in mu izročila zahtevani blok. Zdajci je zaslišal prijeten, topel glas:

„Vodila vas bom jaz, gospod Colot, ker vas že poznam.“

Vstopila sta v avtomobil, ki je bliskovito odhitel.

„Lahko bi mi bili telefonirali,“ je zdaj prvi spregovoril Colot. „Obvezal bi se bil s svojo besedo, da bom pomagal.“

Tedaj je častita mati Bernardina dejala tiho, kot se izpoveduje v spovednici smrtnega greha:

„Ne gre za pomoč tujcu, gospod Colot. Gre za vaše poslednje slovo od Louise Berthier.“

„Od Louise Berthier ... poslednje slovo? ... Bolna je bila ... Zdravila se je v Švici ... Hočete reči, da je ž njo slabše? ... Hočete reči ...“

„Sinoči so jo pripeljali z rešilnim avtom v našo bolnišnico. Postala je žrtev levkemije in njene ure so štete.“

Alfred je na svojem čelu občutil hladno znoj ... v duši pa ledeno slutnjo. Dihal je težko kakor onemogel starec. Zgrabil je prednico za roko in zakričal:

„Kdo je Louise Berthier!“

„To je ona ... Almira.“

„Ne! ... je zarjul in si zaril čelo v dlani ... „Ne, ne, ne!“ ...“

Dospeli so do bolnišnice. Priskočila sta vratar in bolniški strežnik ter nesrečnemu slepcu pomagala do vrat in potem po stopnicah ... po hodnikih ...

Ko so prišli do vrat njene sobe, mu je dejala častita mati Bernardina:

„Bodite hrabri, gospod Colot. V svojih poslednjih urah kliče samo vaše ime. Šla sem po vas zato, da bi ji olajšali poslednjo pot.“

„Pot! ... Pot! ... Pot! ...“ je udarjala beseda po slepčevi glavi kakor kembelj po bronastem zvonu:

„Bom! ... Bom! ... Bom! ...“
 Nenadoma se je z nadnaravno močjo zbral in dejal:

„Častita mati, vodite me k njej!“
 „Tukaj je kljuka, gospod Colot. Stopite sami v sobo. Ko vstopite, se obrnite na desno in po treh korakih boste ob njeni postelji.“

Vstopil je.
 S težavo je odprla veke, on pa je napejal sluh, da bi zaslišal njen glas. Zdajci je izgovorila njegovo ime, izgovorila ga je tako rahlo, kot da so ga zašepetale veje v vetru:

„Alfred! ...“
 Iztegnil je roke predse, da bi jo prejel, da bi jo bolj zagotovo dosegel:

„Moja Almira! ...“
 Pokleknil je ob postelji in poiskal njene roke, njene bele, prosojne, nemočne roke.

„Našel sem te in nikoli več te ne smem izgubiti! ... Ozdravela boš! ... Moja boš, kot si bila, in tvoj bom, kot sem bil! ... Moja Almira! ...“

Več ni mogel, več si ni upal govoriti. Njegova duša je zaplula po razburkanem morju gorja brez vesel, brez jader, brez krmila in brez upanja.

Z levico ji je rahlo dvignil glavo in svoje ustnice približal njenim. Ob tem dotiku so nenadoma prenehale vse njene bolečine. Njena misel je bila jasna, le telesa ni mogla ganiti. Samo ozrla se je lahko še enkrat nanj, na prelepo njegovo glavo. In opazila je, da se mu med črnimi lasmi svetlikajo srebrni. Komaj slišno mu je tedaj dejala:

„Alfred, odhajam, vendar bom ostala pri tebi ... ostala bom pri tebi v svojem ... v najinem ... otroku.“

Vztrepetal je, z obema rokama objel njen obraz kakor največjo dragocenost.

„V najinem otroku? ... Almira! ... V najinem ...“
 Umirajoča je zbrala poslednje moči:

„Da ... najin mali Alfi ...“

Alfred je občutil, kako se je postelji tiho približalo majhno bitje in kako si je poiskalo prostor med njim in umirajočo. Ni pa videl, kako so živahne oči štiriletnega dečka begale, kako so se vprašujoče ozirale zdaj v slepe, steklene oči svojega očeta, zdaj v žive, mile oči svoje matere, ki so se utrujeno zapirale. Zdajci je zaslišal nežni otrokov glas:

„Mamica, ali si zaspančkala? ... Striček doktor mi je rekel, da boš morala dolgo, dolgo spančkati. Kako dolgo, mamica? ...“

„Dolgo ... dolgo ...“ je dahnila umirajoča.

„Mamica, ne spančkaj še ... Povej mi prej ... ali je ta gospod tisti moj očka, tisti očka, o katerem si mi toliko pripovedovala ... tisti dobri očka, ki vidi drugače kakor ljudje z zdravimi očmi?“

Alfred mu je pobožal glavico in zahtel:

„Jaz sem tisti očka ... tvoj očka, Alfi, ki te bo varoval vsega hudega, medtem ko bo mamica spančkala.“

Nenadoma je mali zajokal. Alfred je vedel, da je to storil po naravnem instinktu, ki mu je povedal, da je njegova mati v tem hipu izdihnila. Potem je dvignil malega v naročje:

„Naj spi, Alfi, naj spi, midva je ne smeva motiti v tem snu ... Nihče tega ne sme ...“

„Ne smeva, kajne?“ je nedolžno vprašal mali.

„Dokler bo spala, ti bom mnogo lepega pripovedoval o tvoji mamici,“ mu je dejal Alfred ljubeče.

„Kaj mi boš povedal?“

„Kako je bila lepa.“

„In kaj še?“

„Kako čudovito je igrala na klavir.“

„In kaj še?“

„Kako sem srečen, da sem od nje dobil tebe, svojega sinčka.“

Maleček ga je objel okrog vratu in naslonil glavico na njegovo ramo. Tako naslonjen je strmel vanjo, ki ga ni več videla.

Konec lanskega leta je Državna založba Slovenije izdala roman pisatelja Jara Stovička TUDI SLEPI VIDIJO. Knjigo je prevedla Ruža Lucija Petelinova, opremila pa Nadja Furlan; natisnilo jo je celjsko grafično podjetje CETIS.

Avtor, bral znanega kiparja Vladimira Stovička iz Leskovca pri Krškem, živi že vrsto let v Zagrebu. Tam je predlanski izšel izvirnik te njegove najnovejše knjige (»I slijepe vide«). Že pred leti smo ga predstavili tudi bralcem našega tednika. V novem romanu opisuje Jaroslav Stoviček življenje slepega kiparja in njegovo srečanje z redovnico Almiro. Njuna usoda se odvija v Parizu, kjer se po ločitvi z umetnikom iz reda izključena nuna posveti samo klavirju in njenemu otroku, za katerega oče nič ne ve, dokler svoje edine ljubezni ne sreča na mitvaški postelji.

Objavljamo dva odlomka iz zadnjega dela knjige. Roman TUDI SLEPI VIDIJO lahko kupite v najbližji knjigarni ali pa naročite pri Državni založbi Slovenije.

kultura in izobraževanje

„Pasja radost“ izšla

Ivanko Hergold, predmetno učiteljico iz Krškega, smo kot pisateljico do zdaj poznali z literarnih večerov in po objavah črtic v Sodobnosti in drugih revijah. Postopoma se v bralca je ostala v spominu kot popisovalka drobnih in intimnih življenjskih stvari. Pozornemu spremljevalcu ni ušlo dejstvo, da se je „rodilo“ kvaliteto in obetavno pero. Zato izid knjige „Pasja radost ali karkoli“ te pisateljice ni senzacija, marveč logično dejanje, ki se je moralo zgoditi prej ali slej. Opraviči imamo zbirko značilnih črtic, ki jih je s tenkočutnostjo napisala Ivanka Hergold. Hkrati velja poudariti, da je „Pasja radost“ precej nad ravnino proze, ki jo tiskajo mladi. Ob knjižnem prevencu Hergoldove je to spodbudna ugotovitev. Knjigo je izdala Mladinska knjiga.

15.000 OBISKOVALCEV

Posavski muzej v Brežicah je obiskalo lani 15.000 ljudi, od tega 102 skupini iz šol in 52 drugih domačin in tujih skupin, 800 obiskovalcev je prišlo iz 20 evropskih držav, 8 pa iz drugih dežel. Muzej je lani v celoti uresničil delovni načrt.

Iz Poljan v Sušje

Učiteljica šole na Velikih Poljanah v ribniški občini je resno zbolela. Nadomestila zanj ni, zato se morajo šolarji začasno voziti z avtobusom v šolo v Sušje. Seveda so mamicе prvošolčkov v skrbeh, saj njihovi otroci prvič zapuščajo domačo vas in se podajajo na potovanje po cestah, ki so polne prometa in nevarnosti. Doma spremljajo otroke na avtobus in domov starši v Sušjah pa učitelji. Tako je zagotovljena varnost novincev. Seveda morajo starši malčke nenehno opozarjati na občutljivost. Prvošolčki pa bodo čez nekaj mesecev že „starejši“ šolarji in zato tudi bolj pazljivi.

Otroci mamicam

V četrtek, 2. marca zvečer, je osnovna šola „Katje Rupene“ slavila dan šole, ki ga praznujejo vsako leto 27. februarja v počastitev spomina prosvetne delavke in borke NOB Katje Rupene, po kateri ima šola ime. Obenem so javno kulturno prireditev v Prosvetnem domu posvetili tudi 8. marcu – dnevu žena.

Otroška prireditev z recitalom, pevskimi točkami in folkloro je bila pravo doživetje za številno občinstvo, posebno pa starše otrok. Tokrat so lahko videli, kaj vse so se njihovi otroci naučili pri krožkih in okvirni pionirske organizacije, čeprav so v stari stavbi zelo slabi pogoji za tako delovanje.

Med gosti na prireditvi sta bili tudi sestri padle vzornice Katje: Mara Rupena-Osolnikova iz Ljubljane in Florjančičeva z Otočca.

Kako posnažiti učiteljev ugled?

Nedavno so ravnatelji dolenskih, belokranjskih in spodnjeposavskih osnovnih šol v Šmarjeških Toplicah slišali: Imamo religiozne in take učitelje, ki s posmehom razlagajo učencem našo samoupravno družbo

Minilo je, ko smo se zadovoljili, da je učitelj vmesna postaja med starši in učenci. Danes mora biti kaj več: oblikovalec odnosov – socialističnih odnosov do učencev, med učenci, do staršev ter med starši in učenci. Od učitelja ne zahtevamo malo, vendar to niso mlinski kamni, kar „obešamo“ nanj.

Vzgoje nismo še nikoli osvetljevali in poudarjali bolj kot zdaj, ko so nanjo letele pikre celo z najvišjih mest. Prav tako nismo še nikoli tako kot v zadnjem času podčrtovali, da sta vzgoja in izobraževanje sicer dve dejavnosti, a nerazdružljivi. Pri tem družba želi samo to, da bi šola res postala sodobna kovnica znanja in najpomembnejša

vzgojiteljica za človeške, socialistične, samoupravne odnose.

Vzgojni smoter vsega, kar „diši“ po šoli – od ure po predmetniku do dela v krožku – je prvi, kajpak poleg izobrazbenega, saj govorimo o šoli. Ta smoter pa ni vselej lahko dosegljiv, prej ga bo izluščil strokovno in svetovnonazorsko „zgrajen“ učitelj, ker se zaveda, da se ni naredil vsega, če je „odbrenkal“ predavanje in „okrtačil“ učence za oceno.

Govorimo in pišemo, da se začne otroku svetovni nazor oblikovati v trenutku, ko prestopi prag šole. Dobesedno seveda tega ne gre pojmovati, saj je vsakomur znano, da je oblikovanje človekove zavesti dolgotrajen proces. Zarodke svetovnega nazora – pogledov na svet, kot rečemo po domače – prinese otrok od doma, iz družine. Učiteljeva dolžnost je, da to ugotovi ter poskrbi, da se učenčeva mozaična predstava o svetu združi v celoto.

Oblikovalec socialističnih odnosov in usmerjevalec marksističnih pogledov na svet v socialistični in samoupravni šoli ne more biti učitelj s predsodki, z nerazčiščenimi pojmi o najrazličnejših vprašanjih. To še zlasti velja za tako imenovane religiozne učitelje. Praviloma takih učiteljev v socialistični šoli ne bi smeli imeti, ker pa tudi na tem področju prizna-

vamo „zatečeno stanje“, jih sprejemamo take, kot so, ne da bi opozarjali na potrebo po „čistki“ v učiteljskih vrstah. Zato pa je dolžnost komunistov v šolah, da ne dovolijo, da religiozni učitelji svoje versko prepričanje izrabijo za izkrivljanje znanstvenih spoznanj, v duhu katerih je zgrajena celotna stavba vzgoje in izobraževanja pri učiteljih komunisti morajo dosledno preganjati in izgnati iz učilnic tudi najrazličnejše cinične in zgrešene interpretacije našega samoupravnega sistema, odnosov, dogodkov in pojavov, na katere je šola odzivna. Učitelji, ki take interpretacije zagrešijo, navadno nasedejo neznanju in nepoznavanju.

I. ZORAN Otroci: zrcalo vzgoje v šoli

Duhovni kruh ne sme plesnети

V kulturni razvoj trebanjske občine letos še bolj vpreči: kulturno skupnost, krajevne skupnosti, mecene, pa tudi republiško kulturno skupnost – Bo letos konec prepričevanj, da človek ne živi samo od kruha?

„Če se kaj pozna, da orjemo po novem – v kulturni skupnosti? Trdim, da se. Poglejte samo tole: vsaka stvar je v svojem predalu – evidentirana, ovrednotena. To je red, kulturna politika. Mislim, da je to najpomembnejše, kar smo v zadnjem času dosegli.“

Iz Vilka Videčnika, predsednika trebanjske kulturne skupnosti, sicer znanega šolnika iz Mokronoga, vrejo izbrane, pretehtane besede: ugotovitve.

– Kako se ta politika pozna v financiranju?

„Dogovoriti se bomo morali, kaj bo kulturna skupnost lahko plačala in česa ne. Veliko denarja potrebujemo. Če bi hoteli spraviti na noge matično knjižnico, bi komaj

zadostovala polovica proračuna. Upam, da bo v blagajni kaj več kot lani, ko smo imeli za yso dejavnost manj kot 300.000 din. Republiška pomoč bo morala priti, sicer res ne vem, kako bomo obdržali Tabor.“

– Amaterizmu se potemtakem tudi ne piše najbolje?

„Kar imamo, podpiramo, denar dobijo skupine po predloženih načrtih. Veliko društev in skupin ni, zato še kar zmoremo. Ljudje nenehno potujejo od jutra do večera, na delo in z dela, zato jim časa za kulturno delo ne preostaja dosti. Mladih ni. V mokronoškem zboru so malone sami upokojenci, ki imajo „čas“, z menoj vred.“

– O pomanjkanju primernih prostorov govorijo vsepovsod, tudi v vaši občini?

„Razmišljam, da bi nekaj dali za investicije, ker za večja dela ne bo denarja. Pri tem računamo na pomoč krajevnih skupnosti. Tu pa je spet tako: če je kdo v svetu zagret za kulturo, pride kaj, sicer ne. Zalostno je zlasti to, da Trebanje kot občinsko središče nima primernega kulturnega doma. Mokronoški je v občini pravzaprav edini urejen.“

– Do zdaj so podjetja podpirala kulturne akcije?

„Omogočala so in še vedno omogočajo življenje kulturnim skupinam, prispevala za Tabor in primaknila za vrsto drugih kulturnih del in prireditev. Njihov posuh za kulturo je hvalvreden. Razvoj amaterizma bo še nadalje odvisen od naklonjenosti zaposlenih.“

– Kaj bi letos predvsem radi dosegli oziroma uresničili?

„Bolj zainteresirali družbeno-politične organizacije za razvoj tega našega milega amaterizma...“

... ker morate še vedno dokazovati, da človek ne živi samo od kruha?

„Prav gotovo. Mnogim je še vedno španska vas dejstvo, da je kultura človekov duhovni kruh. No, naša naloga naj bi bila skrbeti, da ta kruh ne bi plesnel.“

I. Z.

Od 28. do 30. septembra letos bo v Novem mestu zasedal mednarodni znanstveni simpozij pod naslovom „Halštatsko obdobje v Sloveniji“. Udeležilo se ga bo okrog 50 arheologov-pragovodnikov iz Jugoslavije in inozemstva. Simpozij pripravlja zelo delavno Slovensko arheološko društvo skupaj z Dolenjskim muzejem v Novem mestu. Organizacijske priprave in tehnično iz-

Simpozij

vedbo simpozija je društvo povabilo dr. Stanetu Gabrovču in Toncu Knezu.

Prva dva dneva srečanja bodo na programu predavanja, tretji dan pa bo strokovna ekskurzija po Dolenjski, na kateri si bodo udeleženci simpozija ogledali nekatera halštatska gradišča in gomila grobišča. Na povabilo organizatorjev bo na simpoziju prebranih skoraj 20 referatov, uvodni del simpozija pa bo posvečen presnetljivim novim arheološkim najdbam iz Novega mesta in metodom njihovega te-žavnega restavriranja.

Arheološki simpozij bo prvi sestanek na mednarodni ravni, ki si je izbral za kraj srečanja Novo mesto, in zanj vlada med strokovnimi kolegi doma in v inozemstvu veliko zanimanje. Najdbe iz halštatskega časa na Dolenjskem so tako pomembne, da so v nekaterih primerih celo ključnega pomena za širši evropski prostor v prazgodovinskem obdobju. O simpoziju bomo še podrobneje poročali.

T. K.

Podertaus

V republiški Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij so že mimo priprave na letošnje tradicionalno srečanje amaterskih gledaliških skupin. Zunaj je pravilnik, določeni so člani žirije, ki bo že aprila začela ocenjevati „tekmovalne“ predstave v občinah. Neznano je le še, kje bo revija in kdo bo na njej igral.

Na Dolenjskem smo se njega dni ponasili s številnimi dobrimi skupinami, zato nismo bili nikoli v zadregi za udeležbo, bolj smo se gnjavili s tem, koga izmed najboljših bomo poslali na revijo. Ob dobrem izboru smo se že na prejšnji videli na prestolu za naj-

Spet mimo?

boljše gledališke Slovence, enkrat pa se nam je (Novomeščanom) posrečilo priti na sam Olimp jugoslovanskega amaterskega igrarstva.

Ne upal bi si trditi, da smo potem leta in leta počivali na tej lovoriki in tako povzdignili svoj razlog, zakaj nas na nekaj naslednjih slovenskih srečanjih sploh ni bilo. Pred jesenskimi srečanjem so „čast“ dolenskega igrarstva rešili edinole gostitelji tedanje revije Brežičani in opozorili slovensko javnost, da smo le še tu. Najbrž bo res tole: amaterska gledališka dejavnost je prišla na berge, tako pa smo se sramovali poslati v svet.

Trenutno bi na našem območju težko s prstom pokazali na igralsko družino, ki bi bila vsaj za pol glave višja od poprečnosti. Zadnja leta smo bili prepričani, da se bo po dolgem času spet „izprilo“ Novo mesto, žal pa dokaza za to prepričanje še nismo dobili. Podpisani sem zato pred letošnjo revijo najboljšega slovenskega amaterskega igrarstva črnogled: po mojem bo šla revija spet mimo Dolenjske.

J. JUST

SLOVENSKI SLIKARJI SPET PRI NAS

Dolenjska kolonija

Bodo Novoteks v plemenitem prizadevanju podprla tudi druga novomeška in dolenska podjetja?

Prejšnji teden je bila v Dolenjskem muzeju seja dosedanjega začasnega upravnega odbora slikarske kolonije „Krka“, ki je lani na željo kolektiva tekstilne tovarne NOVOTEKS vodil prvo kolonjsko slikarsko srečanje po vojni v naši pokrajini. Po uspehi decembrski razstavi je postalo jasno tudi širšemu krogu zainteresiranih, da bi kolonija nadaljevala svoje koristno in pomembno delo.

Na pobudo tekstilne tovarne NOVOTEKS, ki je izrazila pripravljenost, da tudi letos sama ali pa v sodelovanju z drugimi delovnimi organizacijami finančno podpre in omogoči drugo srečanje slovenskih slikarjev ob Krki, je zdaj skrb za pripravo slikarske kolonije prevzelo ravnateljstvo Dolenjskega muzeja. Temeljna kulturna skupnost v Novem mestu se seveda prav tako živo zanima za obstoj in nadaljnje delo

kolonije, zato bo pri njenem prizadevanju vsestransko sodelovala. Začasni statut slikarske kolonije bo zdaj dopoljen, temeljna kulturna skupnost pa bo povabila k sodelovanju tudi vodstva drugih novomeških in dolenskih delovnih organizacij. Le tako bo mogoče zagotoviti koloniji daljše življenje, njeno delo pa usmerjati tako, kot to kažejo koristne izkušnje podobnih slikarskih kolonij v Skofji Loki, Izlakah in drugod po Sloveniji.

Zares smo lahko veseli, da je NOVOTEKS znova pokazal tako lep odnos do kulturne dejavnosti in pravzaprav že omogočil, da se bodo slovenski slikarji tudi v letošnjem polletju ali tik pred jesenjo zbrali ob Krki. Želimo lahko samo še, da bi NOVOTEKSOMVEM zgledu malo sledile tudi druge, predvsem najmočnejše delovne organizacije v novomeški občini!

TONE GOŠNIK

NOVOMEŠČANI

Peli v Operi

Svojevrstno doživetje za obiskovalce ljubljanske Opere je bil 29. februarja koncert vokalne glasbe, katerega izkupiček (18.500 din) so nastopajoči podarili slovenskemu društvu za boj proti raku. S prireditvijo se je hkrati v Sloveniji začel vsejugoslovanski teden boja proti raku, ki se je končal na večerjini dan žena.

Koncert so izvajali: solisti ljubljanske opere Vanda Gerlovič, Božena Glavak in Stane Koritnik ter bolgarski tenorist Dimitar Damjanov – vsi ob klavirski spremljavi pianistke Zdenke Lukec, ljubljanski zbor grafičnih delavcev Grafika pod vodstvom Franceta Mileka in zbor DPD Dušan Jereb iz Novega mesta pod taktirko Toneta Marklja.

Pevcem ljubljanskega in novomeškega zbora je bil prvi nastop v osrednji slovenski operi hiši priložnost, da se predstavijo zahtevnemu ljubljanskemu občinstvu z najboljšim repertoarnim izborom. In niso razočarali, najboljšje priznanje pa so doživeli, ko jih je pohvalil dirigent, letošnji Prešernov nagradjenec Bogo Leskovic.

Zbora sta se tokrat že tretjič srečala na skupnem koncertu. Po koncertu so pevci izrazili željo po še tesnejšem sodelovanju, ki naj bi ga že letos okronali z medsebojnim pobratimstvom na Kozinovi Trški gori.

Novomeška satira se je rodila: 28. februarja so igralci domačega amaterskega gledališča v režiji Franca Čučka uspešno predstavili na odru v Domu kulture „Klopotec“ – kulturno-gospodarsko-aktivistično utopijo Vladimira Bajca. Pisec se v tej satirični lepljenki norčuje iz slabosti, ki spremljajo naš razvoj od uvedbe samoupravljanja do danes, pri tem pa dopoveduje, da smo marsikaj „podedovali“ od prednikov v starorimskih časih. „Klopotci“ so vsekakor delo, ki bi ne smelo ostati pri krstni predstavi. Na sliki: igralci – soustvarjalci prvega zares čisto novomeškega satiričnega večera. (Foto: Sandi Mikulan)

Mali kulturni barometer

RAZSTAVO ILUSTRACIJ Ančke Gošnik – Godec k otroškim in mladinskim knjigam so odprli pred kratkim v Radovljici.

DOLENJSKI OKTET je minuli petek nastopil v Karlovcu na koncertu skupaj z domačim oktetom. Oba zbora bomo v drugi polovici marca poslušali v Novem mestu.

PESMI IN POVESTI Ane Gale, prosvetne delavke iz Grosupljeva, je izdal v samozaložbi Milan Dolgan, profesor pedagoške akademije v Ljubljani. Ana Gale je dobro znana tudi Sevnčanom iz predvojnih dni, ko je v tem kraju ustanovila oddelke za duševno prizadete otroke.

Šolska TV

Kaže, da se bo slovenska televizija že prihodnje leto vključila v vzgojno-izobraževalni proces. Spored pripravljajo tako, da se bodo najprej na malem zaslonu zvrstila predavanja za prosvetne delavce, zatem pa tudi v dopoldanskih urah predavanja za učence.

Prizadevanje naše televizije, da pomaga pri posodobljanju pouka, je vsekakor hvalvredno in je našo podporo tako pri republiškem vzgojno-izobraževalnem vodstvu kot v šolah. V predavanjih za prosvetne delavce bodo z malih zaslonov spregovorili najboljši strokovnjaki in seznanjali učitelje s sodobnimi prijemi v učno-vzgojnem procesu. Ko bodo na vrsti predavanja za učence, učitelje ne bo treba drugje kot zavrteti gumb na televizorju. Seveda bodo morali o sporedu obvestiti že več tednov naprej, da bodo v šolah prilagodili urnike televizijskim učnim uram.

**OGLE*
DAJO
MLA
DICI**

Pomlad prebujaja mlade

V devetih mladinskih aktivih na območju metliške občine nastaja nova delovna vema

O mladinskih aktivih na Suhorju, na Lokvici, na Radovici, v Drašičih, Slamni vasi, Gradcu, na Božakovem, v Rosalalnicah in na Krasincu do pred kratkim ni bilo dosti slišati. Zdaj po vaseh celo starejši ugotavljajo, da so mladi oživelj in da jim bo treba pri delu pomagati.

Mladinski aktiv v Drašičih vključuje 50 članov. Mladi teh vasi bodo ustanovili športsko in šahovsko društvo, mikata pa jih tudi igralstvo in nogomet. Predsednik Tone Pečarič pričakuje, da jim bo pomagala občinska konferenca. Tega se nadeja tudi Ivan Stublar, predsednik aktivna Lokvice. Njegovih 32 mladincev se zanima za organizirane prevoze na delo, za sodelovanje z mladino v delovnih organizacijah, poleg tega pa nameravajo urediti mladinski soho v vaški hiši, tako kot so storili v Slamni vasi. Sami so že zabetonirali tla, pobelili sobo, mladinska konferenca iz Metlike pa jim je podarila nekaj kosov starega pohištva. V prijetni sobi kuje zdaj načrte 25 mladih ljudi. Predsednik Slavo Težak je optimist. Prepričan je, da je to šele začetek.

Tudi Gradac se je prebudil. V nekdanji mizarški delavnici v gradu

bodo ob razumevanju krajevne skupnosti lahko uredili mladinske prostore. S svojim delom in s svojimi sredstvi. Tako izjavlja predsednik vasko mladine Dušan Plut. Tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja na Suhorju so dali vso podporo novoustanovljenemu aktivu mladim, ki šteje 50 članov.

Z zgodnjo pomladjo se torej prebujajo vaski mladinski aktiv. Velika zasluga gre občinski konferenci ZMS v Metliki, še posebno njenemu predsedniku Slobodanu Udovičiču. S porajanjem novih aktivov pa nastajajo vprašanja: kje dobiti denar za njihovo delovanje, za opremo prostorov in kje dobiti mentorje.

TONI GASPERIC

PO TREH POTEH V JELENOV ŽLEB

V počastitev občinskega praznika občine Ribnica in praznovanja obletnice vstaje v Sloveniji so se mladi v Ribnici odločili, da bodo letos organizirali pohod v Jelenov žleb, ki naj bi postal tradicionalna manifestacija ribniških občanov v sodelovanju z JLA. Proti Jelenovemu žlebu bodo 25. marca krenile tri kolone. Prva bo krenila iz garnizije v Ribnici do spomenika v Belih stelah, druga iz Dolenje vasi, tretja pa iz Sodražice, vse se bodo dobile pri prej omenjenem spomeniku. Kolone bodo sestavljali mladinci, vojaki in vsi drugi občani, ki želijo sodelovati pri tem pohodu. Tam bo tudi partizanski miting, na katerem bodo spregovorili udeleženci bitke.

Ansambel Berger na turneji

Zabavni ansambel Franja Bergerja s pevčema Melito Avsenak in Vasjo Matjanom bo v teh dneh prišel gostovat na Dolenjsko. V soboto, 11. marca, bodo ob 18. uri igrali v Semiču, ob 20. uri pa v Crnomlju. V nedeljo, 12. marca, bo nastopil ob 11. uri v Adlešičih, ob 14.30 na Vinici, ob 17. uri v Dragatušu in ob 19.30 v Metliki.

MLADI IN SVET

Želje mladih so že dejanja

Mladi v novomeškem Novoteksu so lepo zastavili delo - Aktiv vodi Marinka Kraljeva

V tekstilni tovarni Novoteks v Novem mestu je v zadnjem času čutili povečano dejavnost mladinskega aktivna. Odkar je vodstvo mladih sprejela Marinka Kralj, ki je v podjetju komaj od lani, se mladinci res ne morejo pritoževati in tožiti, da jim je dolgčas. S pomočjo posebne ankete so ugotovili želje mladih, zdaj pa jih postopoma izpolnjujejo.

Kakšen je bil odziv na anketo?

„Anketirali smo okoli 370 mladih, prejeli pa smo 80 odstotkov odgovorov. Z odgovori smo bili zelo zadovoljni, saj smo ugotovili dejanske želje doraščajočih ljudi.“

Zakaj so se najbolj navdušili? „Večina se je odločila za družabno življenje, v ospredju pa so bile tudi želje po izobraževanju (na prvem mestu je bilo poljudnoznanstveno izpolnjevanje). Naši anketiranci pa so pokazali premalo zanimanja za strojno podjetja in delavsko samoupravljanje.“

Vas to kaj preseneča? „Ni! Ne! V naših šolah dajemo družbenemu samoupravljanju premo poudarka ali ga pa omenjamo samo mimogrede, zato mladi ne čutijo potrebe, da bi se bolj seznanili s temi izredno važnimi vprašanji.“

Omenili ste šole ...

„Meni je dala srednja šola dovolj teoretičnega znanja, vendar mi to v praksi malo pomaga. Občutek imam, da smo se učili veliko takega, česar ne bomo nikoli potrebovali. Pozabili so na prakso, to pa je mena- da najvažnejše v današnjem času.“

Kaj bi predlagali? „Da bi v vseh naših poklicih in srednjih šolah dali večji poudarek družbenemu izobraževanju; ne vem za primer, da bi dijake kdaj peljali na sejo občinske skupščine ali delavskega sveta ...“

Kako se počutite kot samoupravljalka?

„Ker me kot predsednico mladine vabijo na vse seje delavskega in upravnega odbora ter na sindikalne sestanke, sem vedno v sruhu vse dogajanja. Razumljivo, da vse ugotovim potem posredujem mladincem. Dobila sem občutek, da se vodstvo podjetja trudi mlade vključiti v vsa dogajanja. Prepričana sem, da bomo pri drugih volitvah imeli tudi mlade kandidate.“

Videli smo vaše mladinsko glasilo „Mladi tekstilec.“ Kako so ga sprejeli vaši člani? „V javnosti in tudi v kolektivu je imelo glasilo dober odmev, dobili smo precej spodbude. Namen glasila je, da seznanimo vse z našim delom in družabnim življenjem, ki mora postati še bolj pestro.“

Kaj pa vaše zasebno življenje? „Prostega časa skoraj ni! Sem namreč izredna študentka drugega letnika višje ekonomske šole v Mariboru.“

S. DOKL

Urca zamujena, ne vrne...

V Krškem so se lotili načrtnega izobraževanja mladih samoupravljalcev - Letos dva oddelka politične šole, eden je že končal delo

Družbeno samoupravljanje je pomembna družbena in ustavna kategorija, ki temelji na poznavanju družbeno-ekonomskih zakonitosti in ima svoj odsev v zavesti človeka. Prizadevanja naše družbe, da pri mladih ljudeh spodbuja in neguje osnovne kalm samoupravljanja, pa ne gredo v tej smeri. Lahko bi celo trdili, da je to izredno pomembno področje družbenega življenja zanemarjeno.

Ceprav imamo še kar zadovoljivo število mladih samoupravljalcev, ki sedijo v delavskih in upravnih odborih, je v glavnem čutili samo njihovo fizično prisotnost. Za poglobljeno delo v zapletenih proizvodnih in drugih procesih niso usposobljeni, zato je njihova pasivnost povsem razumljiva. Krivda za nedejavnost pa pada na tiste, ki teh ljudi niso pripravili za opravljanje zahtevnih družbenih opravil.

Težko je popraviti zamujeno. Vendar nekeje le poskušajo rešiti, kar se rešiti da. Tak primer je viden že več let v Krškem, kjer občinski komite Zveze komunistov organizira šole za poglobljanje družbeno-ekonomskih in drugih vprašanj; obisku-

jejo jo pa v glavnem mladi ljudje iz proizvodnje.

Kaj je pokazala dosedanja praksa? Mladi se v tem skopo odmerjenem času seznanijo z najosnovnejšimi zakonitostmi našega družbenega razvoja, to jih pa potem spodbuja, da se še sami izpopolnjujejo in iščejo odgovore na nejasna vprašanja.

Težko je izmeriti pridobljeno znanje. Gotovo pa je, da se mladi, ki se spet vrnejo v delovne kolektive, čutijo močnejše in bolj seznanjene z vprašanji, ki pa so osnova našemu samoupravnemu zgradbi. Krški primer je vreden pozornost. Torej ne drži vedno pregovor: „Urcu zamujena, ne vrne se nobena.“

JOŽE TRŠAR

NOVO MESTO PRED VELIKIM ŠPORTNIM DOGODKOM

»Športna poslastica« za Dolenjsko

V Novem mestu bo junija »Veliki kriterij slovenskih mest v atletiki«, na katerem bodo sodelovali najboljši slovenski atleti in atletinje - S pripravi mi je treba že začeti - Atleti se pridno urijo

Dolenjski, posebno pa še Novemu mestu, se sredi letošnjega leta obeta velika atletska prireditve, prava poslastica za ljubitelje atletike. Novomeški športni delavci so prevzeli organizacijo »Velikega kriterija slovenskih mest v atletiki«, ki je ena najbolj pomembnih atletskih prireditev v naši republiki. Dosedanje prireditve so bile v Novi Gorici, Kranju, Celju in Ljubljani, tokrat pa je na vrsti metropola Dolenjske.

Atletski delavci se zavedajo, da takšno tekmovalno zahteva precej priprav. Atleti, ki so dobili z novimi telovadnicami odlične pogoje za delo, se preko zime matljivo pripravljajo. Prepričani so, da se bodo tudi pred domačimi gledalci dobro postavili, čeprav bo tokrat nastop dosti bolj zahteven. Ze vrsto let so Novomeščani vedno v družbi najboljših, zato ni nobenega strahu, da se jim ravno pred domačimi gledalci zalomi.

S pripravi mi na tehnično izvedbo tekmovalnja pa še niso začeli. Cas neusmiljeno beži, zato je že skrajni rok, da se dobijo ljudje, ki morajo pognati v tek organizacijski stroj. Urediti je treba borišče, pripraviti razpise, spraviti v tek propagandno

komisijo in druge komisije ter predvideti vse tisto, kar takšno zahtevno tekmovalno terjaja.

V vodstvu atletskega kluba so prepričani, da bodo novomeški telesnovzgojni delavci pomagali pri organizaciji. Saj Dolenjci že dalj časa nismo imeli na programu tako kakovostne prireditve, zato bi bila velika škoda, da ne bi imela večjega odmeva. Dragocena bo tudi pomoč delovnih organizacij in občinske skupščine, saj brez te se res ne bi mogli lotiti tako težke naloge.

Prireditve je veliko priznanje dolenjski atletiki, ki je v zadnjih letih spet dobila svoj stari dobi glas, in je res enkratna priložnost, da se da tej športni panogi poudarek, kot ga po svoji vrednosti mora imeti.

Topel sprejem v Sevnici

(Nadaljevanje s 1. strani)

mladi brežiški telovadci, ki jih vodi prof. Jože Senica; njihov nastop na bradji je bil kakovosten. Z enakim navdušenjem so bile sprejete tudi telovadke novomeške Partizana, ki so pokazale vaje na gredi in v parterju. Telovadke, ki jih vodi Ruža Kovačič, so pokazale bogato znanje, saj nekatere med njimi vadijo že precej let.

Pokale je najboljšim športnikom izročil novinar Dolenjskega lista Jože Splichal, ki je za to priložnost pripravil tudi nekaj svojih „jagod“. Darila podjetij Novoteks, Stilles, Novoles, Lisca, Jutrjanja, Labod in GG Novo mesto pa je športnikom razdelil novinar Slavko Dokl, ki je imel z nagradenci tudi razgovor; obenem je vodil nagradni kviz za gledalce.

Gledalci so z navdušenjem sprejeli prireditve, saj v tem športno razgibanem kraju manjka podobnih nastopov. Predstava je v celoti lepo uspela, za kar gre zasluga prizadevanjem sevnških telesnovzgojnih delavcem, ki so vložili precej truda.

Simpatičen je bil nastop najmlajših sevnških telovadcev. Pozna se jim, da še nimajo veliko izkušenj, vendar so pokazali veliko smisla za telovadbo. Lepo sta bili sprejeti tudi folklorna in plesna skupina iz Sevnice, ki sta prinesli prijetno osvežitev precej dolgem telovadnem programu. Prijetno so presenetili tudi

mladi brežiški telovadci, ki jih vodi prof. Jože Senica; njihov nastop na bradji je bil kakovosten. Z enakim navdušenjem so bile sprejete tudi telovadke novomeške Partizana, ki so pokazale vaje na gredi in v parterju. Telovadke, ki jih vodi Ruža Kovačič, so pokazale bogato znanje, saj nekatere med njimi vadijo že precej let.

Pokale je najboljšim športnikom izročil novinar Dolenjskega lista Jože Splichal, ki je za to priložnost pripravil tudi nekaj svojih „jagod“. Darila podjetij Novoteks, Stilles, Novoles, Lisca, Jutrjanja, Labod in GG Novo mesto pa je športnikom razdelil novinar Slavko Dokl, ki je imel z nagradenci tudi razgovor; obenem je vodil nagradni kviz za gledalce.

OBRAČUN DELA TVD PARTIZAN

Prejšnji petek je imel novomeški Partizan letno skupščino, na kateri so obravnavali plodno dejavnost v zadnjih letih. Več o delu tega društva bomo pisali prihodnjič.

Za pokal Dolenjskega lista

Za košarkarski turnir, ki ga organizira Dolenjski list v brlinski telovadnici v nedeljo, 12. marca, s pričetkom ob 8.30, se je pripravilo 12 ekip. Nastopili bodo: Novo mesto - člani in mladinci; BETI (Metlika), Partizan (Semič), Partizan (Crnomelj), Partizan (Straža), Partizan (Kočevje), ROD (Radeče), KK Vidovo, SD Sentjerne, SKŠ Grm in gimnazija (Brežice). Ekipa Partizan (Straža), SD Sentjerne, Novo mesto - mladinci in SKŠ Grm imajo obvezno predtekmovalno v petek, 10. marca, ob 17.30 v brlinski telovadnici.

JULKA BRATUŠ ZMAGOVALKA

V počastitev 8. marca je občinska športska zveza Novo mesto organizirala tekmovalno v streljanju z zračno puško. Zmagala je Julka Bratuš, ki je zadel 157 krogov. Sledijo: Sršen (152), M. Bračko (151), Aš (144), Povše (133) itd.

VELJKO DRUGI V RADEČAH

Mladinski državni prvak v smučarskih skokih Mirenčan Veljko Kolenc je nastopil v nedeljo v Radečah na večji skakalni tekmi. Veljko je med starejšimi mladinci zasedel drugo mesto, zbral je 181,5 točke, skočil pa je 57 in 51,5 metra.

V VODSTVU JE KRKA

Začela se je občinska keglaška liga, v kateri sodeluje 6 ekip iz novomeške občine. V prvem kolu je najvišji rezultat dosegla Krka, ki je tudi prevzela vodstvo. Med posamezniki je največ keglov podri keglač Novoteksa Slavko Dravinec. Rezultati prvega kola: Krka: Vseh devet 803:739, Novoteks: Luknja 624:670, Stari devet: Železničar 672:733.

BREŽICE

GARNIZIJA (CERKLJE) 3:2 Brežiški nogometaši, ki so imeli solidne priprave čez zimo v telovadnici, so se preselili na igrišče. Odigrali so tudi letošnje prvo tekmo, s 3:2 so porazili nogometaše garnizije iz Cerklje.

ZA POKAL RADIA BREŽICE

V 4. kolu dvokrognega rokometnega turnirja za prehodni pokal Radia Brežice so Brežičani slavili pomembno zmago nad Rudarjem iz Trbovelj, domačini so zmagali z 19:17. Sevnščani pa so doma dobro napolnili mrežo Radečanom, rezultat je bil 27:18. V soboto, 11. marca, bo na sporedu zadnje kolo.

V. PODGORŠEK

Prepričani smo, da bo Novo mesto dobro pripravilo športni dogodek leta.

S. DOKL

NOVO MESTO - V telovadnici na Grmu je bilo občinsko pionirsko prvenstvo v skoku v višino. Nastopilo je nekaj več kot 40 tekmovalcev. Rezultati: pionirke (20 tekmovalk) - 1. Zevnik 143, 2. Skube 143, (oba Grm), 3. Beg (Grm) 135, 4. Miklavčič (Bršljin) 135, 5. M. Dokl (Grm) 135 itd. Pionirji - 1. Krizman 150, 2. Rangus (oba Grm) 150, 3. Lamut (Bršljin) 145, 4. Stangelj 145, 5. Nemanič (oba Grm) 145 itd. - Mladinci: 1. Janežič (Grm) 160, mladinke - 1. Pučko (gimnazija N. m.) 140. (J. K.)

VAVTA VAS - Badmintonska sekcija pionirskega šolskega športnega društva v Vavti vasi je prejšnji teden povabila dva odlična jugoslovanska igralca: Poharja in Pavčiča iz Ljubljane. Znana igralca badmintonskega kluba Olimpije sta mladim pokazala zanimivosti in lepote tega športa. (N. N.)

NOVO MESTO - V nedeljo je bilo v grmški telovadnici pionirsko košarkarsko prvenstvo novomeške občine. Nastopilo je osem ekip, prikazana košarka pa je navdušila. Zmagovalna ekipa pionirjev z Grma je bila daleč najboljša. Končni vrstni red: 1. OS Grm I, 2. OS „Jožica Venturini“, 3. OS „Katja Rupena“, OS Vavta vas: OS Dolenjske Toplice 27:0, Grm I: OS Sentjerne 17:6, OS Bršljin: OS Zušemberk 7:5, OS „Katja Rupena“: OS Vavta vas 10:11, OS Grm I: OS Bršljin 22:9, OS „Katja Rupena“: OS Bršljin 17:13 in OS Grm I: OS Vavta vas 51:4 (M. H.)

KRSKO - Plavalni klub Celulozar je navezal tesnejše stike z „MSV“ iz Marburga v Zvezni republiki Nemčiji. Ta ekipa je lani že gostovala v Krškem, letos pa namcrava preživeti tu 14 dni ter jih izkoristiti za trening in ponovni dvoboj, da bi se tako oddolžila za lanski poraz. (Z. S.)

NOVO MESTO - Na šahovskem prvenstvu Novega mesta so odigrali že pet kol. V vodstvu je Igor Penko, ki ima štiri točke, sledijo: Lubej, Milič, Šporar in Udir, 3,5, Ščap in V. Istenič 3, Komej, Ilc in Anica Istenič 2,5 itd. V petem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Penko - Milič 0:1, V. Istenič - Udir 0:1, Ilc - Lubej 0:1, Šporar - Jenko 1:0, Sašek - Ščap 0:1, Kitanovič - A. Istenič 0:1, Skube - Kobaš rmi, Vovk - Poljanšek 0:1. (J. U.)

KRSKO - Plavalci krškega Celulozarja se pripravljajo za zimske prvenstvene nastope trikrat na teden v malem bazenu Čateških Toplic. Prvič bodo nastopili 12. marca na mitingu na Ravnah, nato pa bodo sodelovali na republiških prvenstvih za mlajše in starejše pionirje ter člane. Najboljši bodo nastopili tudi na državnem prvenstvu za mlajše pionirje. (Z. S.)

NOVO MESTO - Končano je šahovsko prvenstvo novomeške gimnazije. Zmagala sta Pucelj in Poredoš, ki sta zbrala 10 točk; sledijo: Mičalič 8,5, Komej 8, Lužar 6,5 itd. (r. v.)

POPOVAC - Trije novomeški igralci goja so se udeležili medrepubliškega turnirja v Popovcu pri Zagrebu. Med 23 igralci je Janez Komej zasedel 4. mesto, Čefarin je bil šesti, Dragan pa dvanajsti. (J. U.)

ŽEBVIČEK

Nekateri telesnovzgojni delavci kaj radi podcenjujejo športna srečanja članov šolskih športnih društev. Tako je bilo tudi na občinskem pionirskem košarkarskem prvenstvu v Novem mestu v nedeljo na Grmu. Občinska Zveza za telesno kulturo iz Novega mesta je za zmagovalno ekipo pripravila najmanjši možni „pokalček“, ki je tako majhen, da bi jo morali gledati skoraj z mikroskopom. Nismo za razvajanje mladih športnikov, vendar je takšen pokal komaj primeren za posameznika, ne pa za ekipo najboljših fantov, ki je vse dopoldne zasluženo garala za prvo mesto.

Od športa k politiki

Predsedstvo Zveze mladine Kočevje je lani organiziralo mladinsko ligo malega nogometa, v kateri tekmuje 7 klubov: 5 s podeljevala in dva iz mesta.

Mladinsko vodstvo je tako doseglo, da se je mladina v posameznih naseljih začela zbirati v začetku sicer predvsem zaradi nogometa, kasneje pa so prav s sodelovanjem te mladine začeli ustanovljati mladinske aktivne, seveda tam, kjer jih do takrat še ni bilo.

Ce je kje delo mladinskega aktivna zaspalo, je predsedstvo občinske konference Zveze mladine spet uporabilo mlade nogometaše za politične delavce, ki so delo v mladinskem aktivu oživili. To jim je v glavnem tudi uspevalo.

Predsedstvo občinske konference ZM je ocenilo mladinsko ligo malega nogometa za uspešno. Število ekip v tej ligi nameravajo zato z novo nogometno sezono kar najbolj povečati.

J. P.

naši znanci

čas zaceli rane?

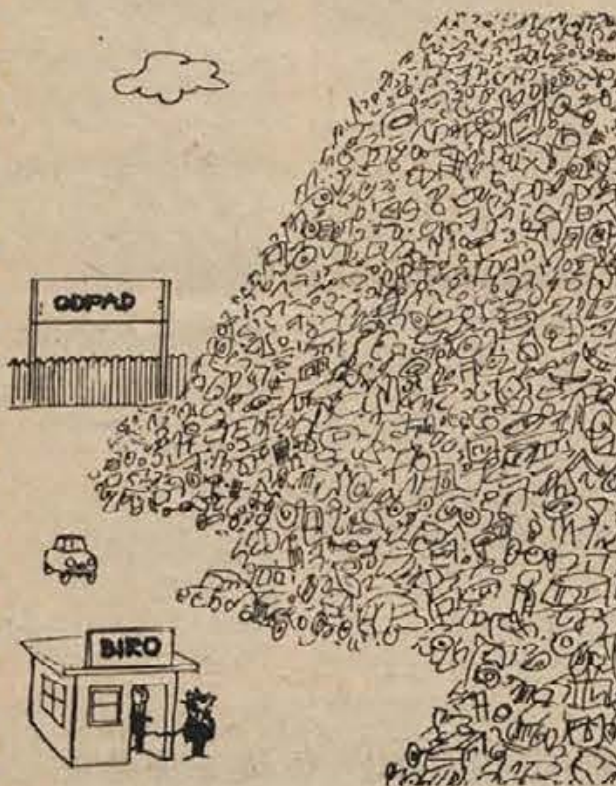
Včasih sta se na slovenskem glasbeno-pevskem nebu potegovala za popularnost znana pevca zabavne glasbe iz sosednje republike Miso Kovač in Krunoslav Slabinac. S tem, ko se je Kijo zakel v Novem mestu, da ne bo več prišel v Slovenijo (bilo je ob „jajčnem atentatu“ v novomeškem domu kulture), se je znebil resnega konkurenta priljubljenega Miše. Vendar se zadnje čase spet slišijo glasovi, da bo Krunoslav pozabil na neljubi pnpetelji v Novem mestu ter da bo šel spet osvajat slovenske poslušalce. Na sliki: Kijo Slabinac

„Zdaj se morate pa odločiti — da ali ne! Besedice „mor-da“ pri nas ne poznamo!“

„Gospod kolega, paziti morava, da se vaši bacili kašljanja ne bodo nalezi česa od mojih bacilov prehlada!“

„Ljubica, kmalu bom doma! Končno sem našel trgovca s starimi avtomobili, pri katerem bom lahko dobil stikalo za najin Lloyd 1949!“

Z naših vtov

Ubogih minerec

V letnem poročilu o delu krajevne skupnosti Dobrič smo zasledili tudi naslednji stavok: „Vasi Zelezno je dala krajevna skupnost 60.000 dinarjev za popravilo vaske poti. To je zadoščalo za vrtnje lukenj in minerec ...“

Nezaupnica

Da v Dol. Nemški vasi niso ravno navdušeni nad sodelovanjem sveta krajevne skupnosti in odbornikov, dokazuje zapisnik, ki pravi: Člani sveta so se sej udeleževali stoodstotno. Udeleževali se niso občinski odborniki v celoti, zato je svet sprejel sklep, da se jih več ne rabi.

Tečaj le za gotove

Na Selih-Sumberku imajo dve vrsti ljudi: eni so že zgotovljeni, drugi pa so še v dehu. Tako bi lahko sklepali po poročilu o kmetijskem tečaju v tem kraju, ki pravi, da ga obiskovali „gotovi občani“.

Resnica v rimah

Na letošnjem Matijevem kramarskem in živinskem sejmu na Bučki je prodajal svoje keramične izdelke tudi lončarski mojster Leopold Salobir iz Gmajne pri Rakci. Razen z lonci, latvicami, pekači, skledami, majolikami in „firkejnji“ se je izkazal tudi s pesmi, vrecatimi na svojih izdelkih. Ena pravi takole: „Ko motika razveni, nobenega od nikoder ni, ko pa jeseni grozde dozori, prijatelji povrnijo se vsi.“

Za Vinico vedo

Med pismi, ki jih vinski klub OZN dobiva iz raznih koncev Jugoslavije od posameznih pionirjev in sol, je nekaj čudno naslovljenih, a so jih vendarle dobili. Na 15 kvartah piše: „Prejme naj Josip Broz Tito — Beograd, Klub OZN Vinica“, pisma pa so vseeno brez večje zamude priromala v Belo krajino.

Priporočamo za ...

V sevniški samopostrežbi MERX so razobesili plakate z mastnimi naslovi: Priporočamo za 8. marec, spodaj pa navajajo le vina. Da se ne bi našel moč, ki bi pozabil na darilo, najboljšo ljubo njemu samemu!

Jutri, v petek, bodo ob osmih zvečer v novomeškem domu JLA peli zagrebški „Novi fosili“, nastopili pa bodo še Ljupka Dimitrovska, Pero Dimitrijevič in Edvin Fliser. „Novi fosili“ (na sliki) so posneli že štiri plošče, najbolj znana je njihova „Kad naš brod plovi“, še ta mesec pa izide njihova prva plošča v slovensčini. Peli so že po Sovjetski zvezi, menda gredo jeseni spet tja, njihovo zdajšnje 14dnevno turnejo pri nas pa organizira „Slovenija koncert“.

KAM PELJEJO SLEDI?

Meglina usoda 13-letne Lenke

Lenka Penca, učenka novomeške osnovne šole »Katja Rupena«, doma z Male Cikave, že dva tedna ni bila doma: nihče ne ve, kje je

Iskanje pri sorodnikih in po bližnjih vasih doslej ni prineslo nobenega uspeha. Kot bi se v zemljo ugreznila, je izginila 13-letna Lenka Penca, učenka 7. razreda osnovne šole Katja Rupena iz Novega mesta. Nihče nicesar ne ve o njej, nihče ne ve povedati, kam je odšla niti kje je in od 21. februarja; nekega navadnega zimsko-spomladanskega dne so se zapletle vse sledi.

Po nekajdnevem iskanju in preverjanju našov so na novomeški upravi javne varnosti sporočili: „21. februarja je odšla od doma neznan kam mladoletna Lenka Penca, rojena 10. oktobra 1958, doma z Male Cikave pri Novega mesta, učenka 7. razreda osnovne šole. Njen osebni svaz: srednje, vitke postave, bledega obraza, kostanjevih dolgih las, ki ji segajo do ramen, oblečena v dolge črne hlače, zelenkast zimski plašč in obuta v rjave nizke čevlje. Prosimo občane, ki bi kaj vedeli o takimi, naj to sporoče najbližji postaji milice ali stalni službi UJV Novo mesto na telefonsko številko 92.“

Tako uradno sporočilo. Sicer pa je naša kratka raziskava pokazala, da se je z izginilo trinajstletnico zadnja pogovarjala Duška Gorisek iz 8. razreda osnovne šole

„Katja Rupena“ v Novega mesta, ki je doma iz Smolenje vasi. „Tisti ponedeljek sem jo videla okrog 10. ure dopoldne“, pravi Duška. „Srečali sta se v zdravstvenem domu v Novega mesta. Šla sem v šolo, Lenka pa je rekla, da se ji je nekaj naredilo na roki in da ne bo še kmalu prišla na vrsto, tako da je ne bo več v šolo. Potem je nisem več videla. Navadno sva se skupaj z drugimi solarji iz našega konca vozili domov, a je nisem bolje poznala. Vem pa, da v četrtek in petek pted ponedeljekom Lenka ni bilo na avtoškoli.“

Franciška Penca, 50-letna vdova, mati Lenke in še štirih otrok: „Lenka je četrta po starosti. Spominjam se, da je v jeseni tudi odšla od doma, a smo jo po dveh dneh našli. Zdaj pa ne vem, kaj je. Dopol-dne tistega ponedeljka so jo videli v

Novega mesta. Bojim se, kam je od-tavala. Šele v ponedeljek popoldne sem opazila, da zjutraj ni vzela šolske torbice.“

V šoli je popustila. Prvih šest razredov je vedno izdelala, ob polletju pa je imela nezadostno iz fizike in zdaj si je nabrala še enega ali dva. Ko sem se oglašila v šoli, so mi rekli, da trikrat pred usodnim dnem ni prišla v šolo. Ampak zjutraj je šla od doma in le enkrat se je vrnila domov predejaj, pa je rekla, da je nekaj ur odpadla. Ne vem, kaj je bilo z njo zadnje čase: ali jo je bilo sram zaradi slabih ocen ali kaj. Sicer pa je bila mirna, navadno je bila doma in včasih je šla k sosedovim gledat televizijo. Strah me je, bojim se, da je naredila tak konec kot njen oče ...“

Na novomeški osnovni šoli pa so-dijo, da je bila Lenka mirna, v začetku nekoliko zadržana, potem pa se je vrnela. Ob začetku šolskega leta je namreč prišla z brusničke šole in materi so povedali, da šolski uspeh ne bo dober, ker je s svojimi zaostajala za novomeškimi učenci. Preverili smo na zdravstvenem domu, pravijo na šoli, vendar se tam ni oglašila. Sosolci v razredu so potrti, ker je ni. Ko je manjkala trikrat, so jo iskali, da je bolna, šele potem so v ponedeljek ugotovili, kaj se je zgodilo.

Lenka, 13-letnica, vitka, blede in kostanjevih las, že dva tedna vzbujala strah v starih vseh tistih, ki so jo poznali. Nihče ne ve, kje je, ko je izginila, je vzela doma 100 dinarjev.

KRPANOV KOTIČEK

Prav vam je!

Pomlad se bliža in pota so taka, kot bi ledino zoral. Samo malo napak stopiš, pa je nesreča tukaj. Zavoljo tega sem pustil kobilico v hlevu in jo mahnil pes po Dolenjski in Suhu krajini. Spotoima sem se oglašil v krčmi in v kotu odložil kramo v košu, ki sem ga, kajpak, nosil s sabo: saj cule ne maram, da bi me kdo zmerjal z beračem.

Martin Krpan je prišel k Brdavs! Hvala bogu, rešeni smo!“ je vpilo staro in mlado okoli oglov, da se je silalo tja do cerkve.

„Kaj kričite in tvegate take reči, ki niso ne za tovor ne za voz? Z Brdavsom sem opravljal enkrat za vselej, zdaj pa hočem mir.“ se jih otepan in se domisljam, da je le-ta krčma „Pri Brdavs“.

„Martin, čakaj no, saj nisi voda“, so me brz mirili. „Prišel si s košem, pa smo se nadejali, da nam prineseš novega zdravnikarja. Veš, veliko smo jih že imeli, pa so vsi pobegnili.“

„Čemu niste enega zadržali ali vsaj novega dobili?“ jih vprašam.

„Kaj hočemo? Novih ni mogoče priklicati na kmete in v naš kraj, ki še vode nima, prejšnji nam je pa ušel, akoravno je cesta tako slaba, da si ljudje in živina kosti lomijo.“

„Prav vam je.“ sem jim odločno rekel. „Koga? Smo mar prav sli-

šli, ka-li?“ so se čudili. „Prav je, da vam gre vse po zlu. Zakaj pa ste taki?! Ali vidite tamle Tončka, ki je cele dneve in noči na potu? Dostokrat se srečava. Revez je. Pravil mi je, da ga je ob rojstvu mati zavrgla. V gozdu so ga zakopanega našli dobri ljudje in rešili. Hudo mu je, da še danes nima ne miru ne pokoja. Tudi pravega doma nima. Občina skrbi zanj in streho so mu dali nad glavo, a je najraje brez vsega. Išče družbe in prijateljstva, pa jih ne najde.“

„Kaj pa ima Tonček opraviti z nami?“

„Veliko. Napojite ga, revez, potlej se pa iz njega norčujete, ko se prevrača. Sram vas bodi! Vendar to še ni vse. Ali še pomnite, kaj ste mu naredili predlansko zimo? Zeleli ste si zabave, pa ste mu dali piñace za rajnkega prijatelja, ki je en teđen predtem izdihnil. Tonček je mislil, da vam mora ustreči, pa je nesel. Strahoma je prišel do groba in dal piñace rajnkemu, ki je ležal na gomili, potlej je pa zbežal in razkladal o tem. Revez ni vedel, da se je tja ulegel in ga prevrtil eden od vas živih.“

„Se obilo drugih norčij ste napravili takisto. Zdaj se pa zdravite z njimi, ako menite, da je le-to prav. Ne jezite se, ako so vas to pot zdravniki povlekli za nos.“

MARTIN KRPAN

Usoda

V prometni nesreči se je 29. februarja pri Trebnjem smrtno ponesrečil 44-letni Maročan, eden izmed petih potnikov v kombiju francoske registracije. V njem so bili štirje Alžirci in en Maročan, vračali pa so se z romarske božje poti v Mekko in Medino. Novomeški sodnik Stanislav Modic, ki se je pogovarjal z njimi kot tolmara, je postal pozoren: iz Pariza jih je odpotovalo šest, vračalo pa se jih je pet.

Pa mu odvrne eden: „O, sestemu se je pa krasno zgodilo — sredi molitve v Mekki je umrl ...“

Po tej logiki so tisti štirje, ki so živi prišli v Pariz, najbolj nesrečni. Kismet, se pravi slepa vera in vdanost v usodo, je pri muslimanih še vedno močno v čišli!

LENKA PENCA

Najbolj črnogledi se boje, da bo treba njeno ugotovitev povezati s skrivnostnim izginjenjem v Krki pod konzolnim mostom 21. februarja zvečer. Drugi se vedno menijo, da bodo Lenka našli ali da se bo sama vrnila domov.

J. SPLICHAL

Nagrada foto krožku

Tudi ta teden se nimamo kaj pritožiti, dobili smo precej fotografij na razpis „Foto tedna“. Med temi smo tudi izbrali fotografijo tedna. Nagrada 100 dinarjev bo dobil fotokrožek na osnovni šoli Katje Rupene v Novega mesta za sliko „SEDEMSTO ŠOPKOV“, ki je tehnično dobra in tudi motivno zanimiva. Od sodelavca Franceta Modica iz Kočevja smo izbrali posnetek „Mlada rast“. Dmaji njegov prispevek „Benci“ se je podražil“ bi bil lahko posnet tudi kdaj drugič. „Sladka reklama“ je delo našega kočevskega sodelavca Franceta Brusa; tudi ta doposled je razgiban, vendar je premalo pomemben za širo javnost, vseeno pa zadušiti objavo.

„Čiganski tabor“ je posnel Zvonc Seruga iz Sel pri Ratužu. Motiv je hvaležen, tehnično je pa slika tako slaba, da je nisimo mogli objaviti. Poskusite še drugič! Tone Zalokar iz Krškega nam je slikal nomadske ovce, ki so se pasle tudi na stadionu Matije Gubca v Krškem. Posnetek Sandija Mikulana „Suži“ pa ob boljšem posnetku z enako vsebino ne pride v ožji izbor. Tudi sliko fotokrožka na osnovni šoli Katje Rupene „Prvak — prvak“ smo zadržali, morda jo bomo objavili kdaj drugič.

Če hočete, da bo fotografija prišla v poštev za naslov „Fotografija tedna“, mora biti posneta v preteklem tednu, motiv mora biti izviran, slika tehnično zadovoljiva in narejena na format 13 x 18 cm (ali vsaj 200 kvadrat centimetrov za druge formate), vrednostu pa mora biti vsaj v ponedeljek do 12. ure (za tekočo številko). Po sliki, ki bodo zamudile ta rok, homo upoštevati v izboru za prihodnji teden. Sliko poljite tudi primeren (kratek) opis z obveznim podatki.

Za vsako objavljeno fotografijo dobi avtor najmanj 50 dinarjev honorarja, za fotografijo tedna pa so rezervirane nagrade od 100 do 200 dinarjev. Posnetke pošljite do 13. marca 1973, zadnji rok je 12. ura.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

DOLENJCI,

specializirano trgovsko podjetje z gradbenim materialom

kmalu v vaši sredini — z otvoritvijo nove poslovalnice

ŠENTVID pri STIČNI

(PRI POSTAJI)

Gradbeniki — gradbena podjetja in zasebniki!

Hitro in pod ugodnimi pogoji vam nudimo:

- betonske mešalce 130 in 90 l,
- stroje za izdelavo betonskih blokov in cevi,
- krožne žage in
- cestne gradbene valjarje različnih tipov in velikosti.

Ponudbe in informacije daje:

COSMOS export — import, industrija in notranja trgovina

Ljubljana, Celovška 32

in Maribor, Grajska 7

Koper, Dimnikarska 10

AB Agraria BREŽICE cvetličarni ***** GROSUPLJE in TREBNJE

vam nudita:
- rezano cvetje in lončnice
- cvetlična semena in gomolje
- vsa potrebna sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
- razni pripadajoči pribor
Sprejemamo naročila za izdelavo vences in šopkov. Za obisk, naročila in nakup se priporočamo!

Podjetje »VARNOST«, Ljubljana

objavlja 3 prosta delovna mesta

ČUVAJEV — VRATARJEV ZA IZPOSTAVO NOVO MESTO

Pogoj: poleg splošnih pogojev se zahteva osnovna šola. Poskusno delo traja 90 dni, osebni dohodek po pravilniku o delitvi dohodka in osebnega dohodka.

Pismene prijave sprejema Svet izpostave podjetja »Varnost«, izpostava Novo mesto, Cesta nerojev 8. Rok za prijavo je 15 dni po dnevu objave.

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Levstikovi spisi

(Levstikovi) spisi znanega slovenskega pisatelja in jezikoslovca, pokojnega Fr. Levstika, o katerem smo tudi v našem listu že marsikaj povedali. Zbranih spisov sta prišla na svetlo dva zvezka pesni, pri gg. Kleinmayrju in Bambergu v Ljubljani. Več o tem spregovorimo ob drugi priliki. Naši izobraženi in premožni Slovenci bodo pač segli po delih učnega moza.

(Jako zanimiva) novica za nas je, da se snuje za pomlad „prvi slovenski katoliški shod“ v Ljubljani. Nemci, Francozi, Lahi itd. so jih že imeli. Tudi v Avstriji smo jih imeli vže na Dunaju in v Gradcu.

(V Rusiji) je po nekaterih krajih še vedno grozna lakota. Ljudje mro lakote; legar razsaja. Najhujše je pa, ker kaže slaba letina tudi letos. Ozimnica je v mnogih krajih pozebla. Ker manjka tudi klaje, je živina ali pokrepala, ali pa so jo morali prodati; zato pomladi ne bodo mogli kmetje polja obdelati.

(Papež) se dal francoskim škofom — vernim pismo, v katerem priporočajo, naj se Francozi spriznajo z republiko — ter skrbte zlasti za to, da bude ta ljudovlada krščanska.

(Družba) Sv. Mohorja sklene do 5. marca nabiranje udov za 1. 1892. Kdor se še ni vpisal, naj se torej požuri kar brz, ker bodo gg. pover-

jeniki odposlali vpisne pole precej, ko pride zgoraj omenjeni dan. (Našim) šiviljam naznanjamo, da je napravnik sedaj že 225 let v rabi. Pripravnik izdelal je 1. 1767 zlatar Nikolaj Benschosten v Amsterdamu ter ga daroval nekaj gospodični za njeni god s to opombo, da bi si pri šivanju prista ne zbudila.

(Delavski) nemir na Nemškem obilo brezposelnih delavcev je 26. febr. v Berlinu na Nemškem ulomilo v več pekovski in mesarskih prodajalnic in si osvobodil živeč. Policija je morala orožje rabiti. Več je zaprtih. — Tudi po Italiji, Španiji in celo na Dunaji nahajajo se velike množice pomanjkanja trpečih brezposelnih delavcev.

(Razglas) Občni zbor posojilnice v Črnomlju, registrirane zadruge z neomejeno zavezo, se dne 28. febr. t. l. radi boleznih nekaterih udov načelstva ni mogel vršiti in se prestavi na dan 20. marca t. l. ob 3. uri popoldne v posojilnični sobi.

(Kovaški) pomočnik, dober, pošten in priden delavec se sprejme takoj proti 10 gld. mesečni plači z hrano in stanovanjem, v kovačnico na Dvoru pri Žumemberku. Janez Zorc.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. marca 1892)

DUŠKA GORIŠEK

FRANČIŠKA PENCA

PO SLEDEH TRŠKOGORSKIH ZIDANIC:

Skoz okno na gostijo

V lovski koči na Vrhtrebnjem: po vlovu so jedli, pili in kadili — Zdaj jih iščejo

29. februarja so lovci sporočili mišičnikom, da je bilo vlovljeno v lovsko kočo na Vrhtrebnjem nad Trebnjem. Niso se ugotovili, koliko je škode, mišičniki pa pozhvedujejo za stonci.

Prve raziskave kažejo, da so neznanči vdri v lovsko kočo skoz okno. Bržkone so poznali razmere: vedeli so, da bodo sami in da jih ne bo nihče motil, najbrž pa so tudi vedeli, kaj imajo lovci v koči. Potem ko so skoz okno tudi odšli, so pustili v koči pravo razdejaje. Iz po-

polnega nerada je mogoče ugotoviti le to, da so si privoščili to predrznost, da so se najedli in napili na račun lovcev, po postaji pa so prizgali še cigarete, ki so jih prav tako dobili v koči na Vrhtrebnjem. Primer je podoben lanskim obiskom Malija in Potočnika v zidanih stah potriški gori. Kakor je znano, sta potem vlomilca krenila proti Črni gori, spotoma pa „operirala“, dokler ju niso mišičniki spravili za rešetke, sodniki pa obsodili. Tudi storilec iz koč na Vrhtrebnjem taka usoda skoraj gotovo ne uide.

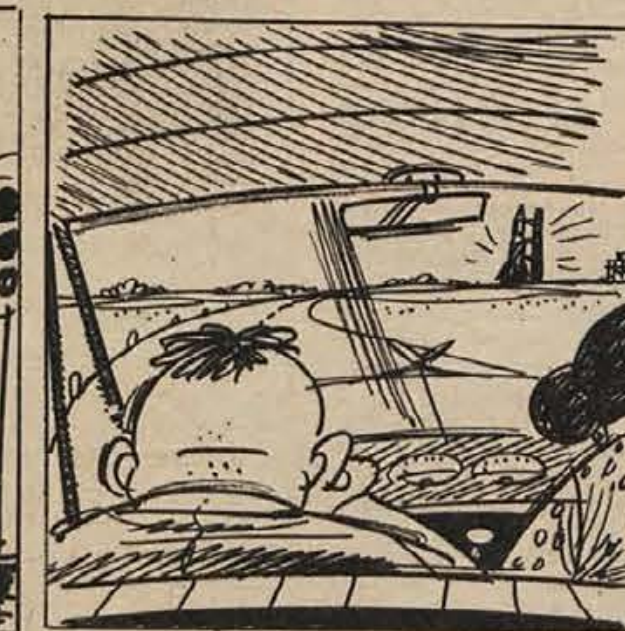
med nebotičniki

25. — Pazi! je sušnik Polde Paradižniku v uho, ko ga je objel. „Paprika je najel tri atentatorje! Eden je na kostonju, drugi na mostu, tretji pa je tamle na podstrelju rdeče hiše ...“

Da! Taka je kruta vsakdanjost ameriškega trona. Bliskovito so pričeli delovati Paradižnikovi refleksi. Pritisnil je na gumb — streha je zabrela čez limuzino; pohodil je vzvod za plin — in črna limuzina je šnila kot pušica po mestnih ulicah. Trop policajev se je udrl za njo.

Komaj so policaji dohitevali predsednika. Paradižnik je še huje pritisnil na plin in pol policajev se je izgubilo v dalji; zavrtel se je v deteljico in se pet se jih je otresel ...

„O.“ ko bi s mogoč človek udreti v zemljo!“ je potožil soprog ob sebi. Nato je pomolčal in se zazrl v obzorje. Iskrnica upanja se je vzgala v njegovem srcu! Na obzorju je štrlela v nebo konica rakete ...

Dežurni poročajo

TUDI DEŽNIK! – 29. februarja popoldne je bilo vmišeno v hišo Jožeta Ajdiča na novomeških Mestnih njišvah. Vlomilec je prišel skozi podstrešje in vse razmetel po stanovanju. Našel in odnesel je 1.000 dinarjev, atlas, avtomobilske ključke in dežnik, ker je tedaj deževalo. Vlomilca še iščejo.

ZA VOLANOM, PA NE TREZEN – 1. marca so novomeški miličniki pridržali do iztreznitve Antona Pavca z Ragovske ulice, ker je vozil po Novem mestu avto, čeprav je bil pod vplivom alkohola. Med postopkom je žalil miličnike.

NADLEGOVALEC ZENSK – Novomeščan Ivan Sever se ga je 1. marca tako napil, da je po mestu nadlegoval ženske. Miličniki so ga pridržali do iztreznitve, čaka ga še sodnik za prekrške.

PIJANOST SREDI NOČI – Okrog polnoči so 2. marca novomeški miličniki pridržali do iztreznitve Mirka Hrčka iz Krapine in Marjana Zidanika iz Notranjih gor, ki sta kot pekarja zaposlena v Novem mestu. Opita sta v hotelu Kandija razbijala kozarce, enemu gostu pa raztrgala plašč. Zdjaj bosta šla še k sodniku za prekrške.

RAZBIJAL KOZARCE – Črnomajski miličniki so morali 2. marca postaviti na hladno do iztreznitve domačina Janeza Hočevarja, ker se je v švajgerjevi gostilni opil, razbijal kozarce in se nespodobno vedel.

NAŠLA MAGNETOFON – Ana Novak iz Gotne vasi je prišla novomeškim miličnikom povedati, da je našla magnetofon. Ugotovili so, da je bil to tisti magnetofon, ki so ga julija ukradli Faniki Radivojevič.

KURE ODLETELE – V noči na 4. marec je neznanec odnesel Janezu Finku v Smolenju vasi 5 kokiši iz kokošnjaka. Ludviku Novaku iz Dolnje vasi pa so neznanec odnesli 15 kokiši in odpeljali okrog 300 kg sena. Za tatovi poizvedujejo.

NEPOUČENI VLOMILEC – Od 1. do 3. marca je neznanec vlomil v viniški kamp. Moral pa je oditi brez vsega, ker v kampu še ne delajo in je postopje prazno. Za sabo je pustil samo razmetane prostore.

IZGINILA KOLESA – 4. marca so v IMV ugotovili, da so jim neznanec ukradli iz dveh prikolice, skladiščnih ob Ljubljanski cesti na prostem, štiri kolese.

PREPEPAL SE JE – 4. marca so miličniki pridržali do iztreznitve delavca Jevrema Patkoviča, ker se je v bifeju „Dolenjke“ opil in prepepal. Zagovarjal se bo pri sodniku za prekrške.

OB POCINKANE CEVI – Ljubljancan Anton Stih je 5. marca prijavil novomeškim miličnikom, da mu je neznanec prejšnji teden ukradel 50 metrov pocinkanih vodovodnih cevi, vrednih okrog 600 dinarjev, ki jih je imel shranjene na prostem pri sorodnikih Mauserjevih v Vel. Cerovcu.

SODNIK

Bil je tržni dan in na tržnici se je trilo ljudi. Za stojnicami so stale prodajalke in ponujale svoje pridelke in blago, med stojnicami pa so hodile gospodinjice (in sem in tja kak moški) in ogledovale, barantale in otipavale.

Na tretji stojnici v drugi vrsti je ženska prodajala odlično skuto. Zato je bila pred njo precejšnija vrsta. Same ženske. Čakale so, da pridejo na vrsto, in vse je bilo lepo in prav.

Naenkrat pa od strani seže moška roka in položi na tehtnico svoj kozarec. Ženske se spogledajo in ena se oglasi:

„Kaj pa to, tovariš?“

„Možak, še kar postaven in malo siv, se glasno zasmije: „Zdjaj pridem pa jaz na vrsto, dekleta...“

„Kako vendar? Saj vidite, da me stojimo v vrsti!“

„Vidim,“ odgovori možak, „z znanje vaša vrsta ne velja!“ In njegov kozarec ostane na tehtnici. Prodajalka prestrašeno pogleduje zdaj njega, zdaj ženske v vrsti, oni pa nemoteno nadaljuje:

„Ve imate čas, ko ste gospodinjice. Saj tako klepetate in po-

Kdaj bo zagorela naša vest?

V štirih dolenjskih občinah je bilo lani 43 požarov in požigov – Premalo naredimo, da bi preprečili veliko škodo

Lani je bilo v štirih dolenjskih občinah (novomeški, trebanjski, metliški in črnomajski) 43 požarov in požigov. V 35 primerih so gasilske sirene zatulile na pomoč zaradi požiga (to je kaznivo dejanje), vsega skupaj pa je gorelo kar za 30 odstotkov večkrat kot leto dni poprej. Kriminalisti, ki so raziskovali posamezne primere, so 20 požigalcev prijavili javnemu tožilcu, 15 imen pa so sporočili skrbstvenim organom, ker so zažgali otroke.

Malomarnost še vedno visoko dviga zastavo, zlasti pri gozdnih požarih je navadno med vzroki na prvem mestu. Takih gozdnih požarov je največ v Beli krajini, medtem ko je na tej strani Gorjancev dostikrat gorelo ob železniški progi. Lokomotive sicer imajo iskrolovec, a jih ne uporabljajo redno.

Tudi otroška igra dostikrat po-

vzroči požar: v Gradšču so lani otroci z eno vžgalico upepeli 150 tisoč dinarjev! Starši vse premalo opozarjajo otroke na posledice in jim prevečkrat dovolijo, da primejo vžgalice v roke.

Podatki kažejo: več požarov in več škode je v zasebni kot v družbeni lastni. Preventivna vzgoja je pomankljiva. In še to: pred leti so

bile požarnovarnostne komisije, ki so jim sestavljala gasilska društva. Ker ni demarja, tudi komisij, ki so pregledovale dimnike in kurilne naprave ni več. Tudi nepoučenost in malomarnost sta veliki zaveznički požarov. V Obrtnem montažnem podjetju, kjer veliko varijo, so pomagali do požara v več primerih: blagovnica v Semicu, gradbišče novomeške bolnišnice in tovarne zdravlil Krka, stanovanjska baraka Pionirja.

Večja opozorilo: več vzgoje bo potrebno, več vestnosti in natančnosti! Lanski požari so naredili za približno milijon dinarjev škode. To pa je denar, ki ga ne gre zametavati: večino požarov bi namreč lahko z organizirano preventivno službo preprečili!

Vlom v trgovino

Skozi okno pisarne poslovodje so neznanec vlomilci vdrli v noči od 29. februarja na 1. marec v trgovino „Potrošnik“ na Reški cesti v Kočevju. Na oknu so bile železne rešetke. Vlomilci so palice rešetk polomili na zvarjenem delu, dokler ni v rešetkah nastala dovolj velika odprtina, da so skozi zlezli v trgovino.

Vlomilci so odnesli boljše vrste cigaret (tudi kent in astor), mesne izdelke, čokolado, bombone, pijačo, konzerve in drugo.

J. P.

Dva vloma in trije poskusi

Novomeško okrajno sodišče je bsodilo na 2 leti in pol strogega zaporu Cvetka Kovačiča (23 let), iz Dravskega središča, ki je bil zaradi vlomnih tatvin že dvakrat kaznovan. Ko je lani prišel iz zapora, se je zaposlil v brežiški pekarni, a le za kratek čas. Potem je odšel v Nemčijo, a ga je v Avstriji prijatelj zapustil, zato se je vrnil domov. V Brezicah je dvakrat vlomil, trikrat pa poskušal vlomiti med septembrom in novembrom lani. Zasačili in prijeli so ga 6. novembra, ko je vlomil v bife. Kovačič je dejanja odkrito priznal.

Ob dva kovčka

Trebanjskim miličnikom je 1. marca Italijan Francesco Pinelli prijavil tatvino dveh kovčkov iz osebne avtomobila. Pinelli je prešel v motelu, avto pa je pustil na parkirnem prostoru. Tat, ki je odnesel kovčka z svo garderobo, se je obojga za 4.000 dinarjev. Za storilcem poizvedujejo.

Pritiski

V petek popoldne se je razburjen oglašil po telefona sekretar mišenski Dane, ker se ni strinja s pisanjem našega tednika o nepravilnostih pri poslovanju, o čemer smo poročali v zadnji številki DL na 16. strani pod naslovom „So imeli meseci premalo dni!“

Kot urednik strani, ki nosi naslov „Pota in stranpota“ sem ga seznanil, da lahko prizadeti tožijo, če mislijo, da pisanje ni resnično, hkrati pa sem mu pojasnil, da pač ne gre dvomiti o navedbah javnega tožilca.

Sekretarju Dane tak odgovor ni bil všeč, ker je zahteval, da je treba vsako pisanje preveriti. Lahko mi samo odgovorim: delo sodišč, organov javne varnosti in tožilstva mora biti (in na srečo tudi je) javno.

Dolenjski list se veselo bori za objektivno in čim popolnejše obveščanje. V ta okvir steje tudi poročanje s sodišč, tožilstva in postaj milice. Sodim, da moramo bralce seznanjati z vsem, kar se dogaja na Dolenjskem. Torej je razumljivo, da ne smemo zamolčati niti vesti o manj svetlih ali temnih stvareh, kakršno je bilo tudi to poročilo.

Popolnoma zgrešena pa se mi zdi reakcija Dane. Namesto da bi v podjetju, če tega na primer niso vedeli, preverili ravnanje svojih delavcev, o čemer smo poročali, so najprej napadli Dolenjski list. Namesto da bi se pozanimali, ali se je v njihovem podjetju to res dogajalo, so najprej od nas zahtevali, da kaj takega ne objavljamo! S preživelimi metodami pritiska v današnjem času pač ne more računati na uspeh nihče, torej tudi mišenska Dana ne.

Pogovor je mogoč le na ravni dokazovanja: se je to zgodilo ali pa ne. Z grožnjami o tem, kaj se sme objavljati, ni mogoče pričakovati uspeha. Zato bi bilo mnogo bolj simpatično, ko bi sekretar Dane namesto z grožnjami in protestom komunistov postregel z ugotovitvami Dane o tem, če so se izognili plačilu prispevkov in če so poslovali pravično ali ne.

J. SPLIČAL

Mladi preradi pijejo

Kraje in telesne poškodbe pogosta mladoletniška kazniva dejanja

Javno tožilstvo Kočevje dela tudi za območje ribniške občine. Nekatera dejstva kažejo, da mladinski kriminal v obeh občinah hitro narašča, zato smo zaprosili za razgovor javnega tožilca Alojza Petka.

– Leta 1970 je bilo prijavljenih našemu javnemu tožilstvu 36 mladoletnikov, lani že 69, samo v mesecu in pol letos pa je 10. Mladinski kriminal torej razmeroma hitro narašča, je našel žalostna dejstva javni tožilec Alojz Petek iz Kočevja.

– Kakšnih prestopkov zakrivate mladi največ?

– Osnovna značilnost je, da

dujejo taki, ki niso končali osemletke in jih je zelo težko dati v uk ali zaposliti. Dogaja se celo, da je iz ene družine vsč prestopnikov, kar je dokaz, da v tisti družini ni bilo dobre vzgoje.

Nekateri opozarjajo – tudi mladinci sami – da mladi pijančujejo.

– Veliko mladoletnikov se res vdaja pijači. Čeprav je bilo več oseb, ki so dajale mladoletnikom pijačo, kaznovanih, še vedno vinjeni mladoletniki niso redkost. Mladi ustvarjajo tudi „divje“ klube, v katerih se neorganizirano zbirajo in pijančujejo.

Precej je v občini storjenih kaznivih dejanj na škodo mlado-

počenjajo mladi kazniva dejanja v skupinah. Največ prestopkov je bilo storjenih v zvezi s premoženjem (tatvine, odvzem motornega vozila) in zoper življenje in telo (telesne poškodbe).

– Iz kakšnih družin so ti prestopniki?

– Mladoletni prestopniki izhajajo pretežno iz neurejenih družin, nekateri ne živijo pri starših, precej pa jih je tudi iz urejenih družin. Med njimi preva-

med paragrafi

letnikov. Med take sodijo zaničmarjanje otrok, točenje pijače mladoletnikom, spolno občevanje z mladoletniki itd.

– Kako bi mladinski kriminal uspešneje zaježili?

– Če se položaj sam ne bo izboljšal, bi morali poseči po zavodskih ukrepih, se pravi, da bi morali vsaj vodje mladinskih skupin, ki se ukvarjajo s kriminalom, predati v zavode na preuzgojo. Tako bi ostale skupine brez vodij, kar bi tudi vplivalo na zmanjševanje kriminala. Razzen tega pa bi verjetno kazalo poizkusiti novost, da bi mlade prestopnike, ki so zašli na slabo pot le zaradi slabe vzgoje v družini, dali v oskrbo in vzgojo drugim urejenim družinam.

J. P.

KRONIKA NESREČ

TREBNJE: SLABO JE GLEDAL

– Stane Kozlevčar iz Velike Loke je 4. marca zvečer vozil osebni avto VW proti Trebnju. Pri odcepu je s smernim kazalцем nakazal, da bo zavil na desno in zmanjšal hitrost. Tedaj pa je za njim pridrvel v avto Ljubljancan Jurij Kolenc in silovito trčil v zadnji del VW. Kozlevčarjev avto se je prevrnil čez streho na bok in obstal na zelenici, voznik pa je dobil poškodbe po glavi. Škode je za 12.000 dinarjev.

BIČ: NEPRAVILNO PREHITEL – Grgo Sivič, sofer sotožske Agrokombinata, je 1. marca dopoldne pri Biču s osebnim avtomobilom začel prehitovati tovornjak kljub neprijetnim beli črti. Tedaj je naproti pripeljal s tovornjakom Novomeščan Janez Fink. Fink je sicer naglo zavil na skrajni desni rob, kljub temu pa se trčenju ni mogel izogniti. Udarec je bil tako močan, da je tovornjak padel čisto. Sivič in sopotnika Andraša Uborija so s težkimi poškodbami prepeljali v ljubljansko bolnišnico, Janez Finka pa v novomeško. Škode je za 45.000 dinarjev.

GMAJNA: AUSTIN NA BAN-KINI – Dalimir Puljak iz Splita se je s svojim austinom motorom 1500 3. marca peljal proti Zagrebu. Pri Gmajni pa je zapeljal s ceste na bankino, podrl smernik, kilometrski kamen in tablo z označbo kraja. Škode na vozilu je za 4.000 dinarjev, nekaj škode pa je tudi zaradi podrtih kamnov in table.

NOVO MESTO: SKODA NA ŠKODI – Slavko Peterle iz Bršlina se je 28. februarja peljal s škodo z Glavnega trga proti Kandiji. Pri Novotekovski trgovini pa mu je s parkirnega prostora nenadoma zapeljala pred avto Ivanka Zupančič iz Čestnjice. Na škodi in fičku je za 4 tisočake škode.

NOVO MESTO: STEKLO V CREPINJE, PEŠČU PA NIC – Jože Luzar iz Gabrja je 1. marca popoldne peljal osebni avto po Zagrebški cesti. Pri Mercatorjevi trgovini mu je pred avto skočil 39-letni Franc Povše iz Klecnovika. Luzar je pešča zadel v nogo, Povše pa je padel na pokrov avtomobila in razbil vetrobransko steklo. Na srečo mu ni bilo nič, škoda pa je za 500 dinarjev.

DRNOVO: V TOVORNJAK – 29. februarja zjutraj sta tovornjaku, ki ga je vozil Vinko Matič iz Jelenčičev pri Pazinu, izpustili obe zadnji zračnici. V Drnovem je zato sofer postavil varnostni trikotnik in začel smetati kolese. Niko Vučić iz Podstinja pri Kiseljaku je mislil tovornjak prehiteti, a je opazil, da gre naproti drugo vozilo. Zato je zavil nazaj na desno in se zalezel v tovornjak, ki je stal na cesti. Škode je za 20.000 dinarjev, Vučić pa je laže poškodovan.

SEVNICA: ZAPRL JE POT – Voznik traktorja Ivan Klansček iz Orehovega je 29. februarja pripeljal z dvorišča trgovine na Savsko cesto v Sevnici in zaprl pot osebnemu avtu, ki ga je vozil Božo Pompe iz

Sevnice. Trčenje je povzročilo za 6 tisočakov škode.

NOVO MESTO: S STRANSKE CESTE – Franc Tutin iz Smolenje vasi je zadnjega februarja s tovornjakom peljal po novomeški Partizanski cesti. Ko je pripeljal v križišče, je po mostu s stranske ceste zapeljal v križišče tovornjak, ki ga je peljal Sevnčan Franc Kukec. Pri trčenju je bilo za 1.000 dinarjev škode.

BROD: ZBIL KOLESARJA – Kolesar Bela Jud z Gor. Straže se je 1. marca peljal od Straže proti Novemu mestu. Pri Brodu se je srečal z avtomobilo, tedaj pa je za njim pripeljal s fičkom Jože Bartolj iz Dol. Straže in zbil kolesarja na travnik. Na kolesu ni bilo zadnjega odbojnega stekla, škoda pa je za 300 dinarjev. Kolesar se ni poškodoval.

NOVO MESTO: POZOR, PRED-NOST! – 28. februarja okrog 17. ure je Novomeščan Slavko Bračko peljal proti Zabji vasi, v križišče pri mostu pa mu je na prednostno cesto pripeljala voznica osebne avtomobila Terezija Zupančič in trčila v Bračkov avto. Škode je za 600 dinarjev.

Prepočasi

Kaznivih dejanj se gotovo ne bomo nikoli iznebili in tudi vseh storilcev ne bomo nikoli našli. Tega se ne zavedajo le kriminalisti, to dobro vedo tudi občani.

Kriminalisti se borijo, da bi bilo kaznivih dejanj čim manj in da bi čim več storilcev izsledili in jih izročili roki pravice. Pri svojem delu nimajo malo težav, ker so se lopovi z napredkom tehnike specializirali, motorizirali in tako izpopolnili, da so na svojem kriminalnem področju pravzaprav že strokovnjaki.

In ko se kriminalisti ukvarjajo z vse bolj popolnimi podvigi ljudi, ki so zavili s pravih poti, so zadnje čase že nekajkrat zapored naleteli še na novo težavo.

Cas je pri odkrivanju kriminalcev izredno pomemben. Kolikor manj časa imajo prestopniki za beg ali za zakrivanje sledov, toliko večje so gotovo možnosti, da jih roka pravice doseže. In kaj se je zgodilo? V nekaj primerih so ljudje prijavili na postaji milice prav smešno-žalostne zgodbe. Nekdo je po osmih dneh prijavil, da so ga napadli neznanec iz avtomobila, drugi je prišel povedat, da so mu pred časom odnesli denar ali gradbeni material...

Možnosti za hitro in učinkovito akcijo kriminalistov in miličnikov so v takih primerih znatno manjše. Zato: čas je pomemben zavezanec, če je koristno in pametno uporabljen!

Potrebno je dvoje

Milka DULAR: »Za razumevanje podatkov, ki jih posredujemo iz zaključnega računa, sta potrebna tudi znanje in zanimanje!«

V prejšnjem intervjuju je Zofka Mehle, upravnica nove meške pošte, predlagala, naj računovodkinja podjetja GORJANCI iz Straže Milka Dular odgovori, kako nameravajo pri GORJANCII uresničiti stališča in priporočila ZK, sindikata in SZDL za obravnavo zaključnih raču-

– Netkvidnost vas torej najbrž ni posebno prizadela?

– Skoznje smo sli brez dvoma laže, kot bi sli sicer, čeprav nam kupci slabo plačujejo. Slabih plačnikov imamo okoli 60 odst., ker posluhemo v drugih republikah. Poslušujemo se sodne izterjave, polovica neplačanih terjatev je tožnih. Z dnevnici, kilometrino in reprezentanco smo bili vedno v mejah dopustnosti, za to smo vedno namerjali manj, kot je dovoljeno po predpisih. Lani smo ustvarili 47,5 milijona celotnega dohodka ali za 32 odst. več kot 1970, ob tem se je zaposlenost povečala za 6 odst., OD za 21. odst., cene naših storitev pa v povprečju za okoli 20 odst.

– Kako nameravate organizirati razpravo o zaključnem računu letos?

– Že do zdaj smo skušali posredovati potrebne podatke zaposlenim na čimbolj razumljiv način. Z izvršnim odborom sindikalne organizacije smo se že pogovorili o tem, kako uresničiti priporočila političnih organizacij. Zavzeli se bomo, da bi jih v celoti uresničili. Moje mišljenje pri tem pa je – pridobila sem ga z dolgoletnimi izkušnjami – da je med člani kolektiva premalo zanimanja za podatke, ki jih posredujemo, in premalo znanja, ki bi jim omogočilo dobiti pravo predstavo ter tvorno sodelovanje. Le tisti, ki te stvari res z zanimanjem spremlja, ki bere časopise in se nenehno izobražuje, je sposoben gradivo zaključnega računa pravilno dojeti.

Moje vprašanje: ker je gradnja novega hotela v Novem mestu za nas zelo zanimiva, v marsičem pa je odvisna od preselitve podjetja ROG, prosim, naj direktor ROGA Martin Bajuk pove, s kakšnimi težavami se pri tem srečujejo oni in kdaj lahko pričakujemo njihovo preselitve, s tem v zvezi pa seveda začetek naše gradnje!

M. JAKOPEC

nov, ki so jih občinska vodstva teh organizacij izrazila v nedavno objavljenem odprtem pismu. Milka Dular je odgovorila:

– V našem podjetju imamo že od nekdanj navado, da o zaključnem računu, ko ga potrdi DS, širše razpravljamo o posameznih dejavnostih, ki obstajajo v podjetju. V ta namen smo doslej sklicevali zbere delovnih ljudi in tam posredovali celotno poslovno poročilo ter se še posebej ustavljali ob podrobnostih, kot so: investicije, stroški ugotovitev in delitev dohodka, dejavniki, ki vplivajo na dohodek (nesreče, prometne nesreče, prizadevnost posameznikov in delovnih skupin), odplačila za najeta posojila, najemanje posojil, zelo podrobno pa smo vedno obravnavali vprašanje obratnih sredstev in amortizacije.

Ze pred leti smo v podjetju izoblikovali politiko vlaganja čim večjega dela razpoložljivih sredstev v poslovni sklad, poleg tega pa smo si vsa leta nalagali največjo mogočo amortizacijo.

Soočanje se je začelo — s podporo

Organizacije in aktivni ZK v občini so se takoj lotili uresničevanja stališč občinske konference — Konkretizacija stališč ostaja še naprej osnovna naloga organizacij in aktivov

Komite občinske konference ZK je na svoji zadnji seji razpravljal o dejavnosti ZK po 1. seji občinske konference in o osnutku akcijskega programa konference. Kot glavna je prevladala v oceni dejavnosti ugotovitev, da so vse organizacije in aktivni ZK v občini, dali popolno podporo stališčem 2. seje konference ZK in da so se povsod začeli soočati z dokaj konkretnimi nalogami, ki so pred ZK.

Na novo izvoljeni organi ZK

NOVO VODSTVO REZERVISTOV

Pred dnevi je bila seja občinskega odbora Zvezce rezervnih vojaških starešin Novo mesto, na kateri so izvolili novo vodstvo ter sprejeli delovni program za leto 1972. V 9-članskem predsedstvu so: Franc Plantan, Slavko Jarkovič, Viktor Krajnc, Ivan Slapnik, Jože Škufca, Slavko Bavčar, Vinko Mrvar, Ivan Tovšak in Anton Gregorič. Izvolili so tudi vodstvo organizacije in člane treh komisij. Predsednik je Ivan Slapnik, podpredsednik pa Franc Plantan. Strojovne komisije pa bodo vodili: Slavko Bavčar, Jože Škufca in Anton Gregorič.

AKTIVI ZRVS

Na zadnji seji občinskega odbora Zvezce rezervnih vojaških starešin v Novem mestu so se dogovorili, da bodo začeli ustanavljati aktivne ZRVS v večjih delovnih organizacijah. Poleg tega so se zmenili za organizacijo orientacijskega pohoda za svoje člane, ki ga bodo morali opraviti vsi rezervisti.

Suhokrajinski drobiž

UZIMANA ŽITA so v Suhi krajini še kar dobro prezimila, so pa zaradi dolgotrajne jesenske suše v slabi rasti. Zato so potrebna dognovanja z dušičnimi gnojili; teh pa v trgovinah v Žužemberku in na Dvoru še nimajo na zalogi.

SUHOKRAJINSKI KMETOVALCI že pridno režejo in kolijo v vinogradih, medtem ko se čiščenja sadnega drevja, razen nekaj izjemnih primerov, sploh niso lotili in vse kaže, da bodo ostali sadovnjaki v celoti neoskropljeni.

V SUHOKRAJINSKIH TRGOVINAH je zadnje čase veliko povpraševanje za sladkorjem, ki ga imajo trgovine dovolj na zalogi. Razen tega je tudi večja prodaja gospodinjskih strojev. Zaradi zamrznitve cen je okrnjena prodaja surovega masla, nekaterih vrst tekstila, pohištvenega okovja, ponček betonakega železa in drugih drobnih artiklov.

V ŽUŽEMBERKU IN NA DVORU sta organizaciji SZDL skupaj s šolama pripravili proslavo dneva žena. Po kulturnem sporedu so imele žene skromen prigrizek

M. S.

v občini so že ustvarili neposreden stik s članstvom v organizacijah in aktivih. V ta namen je bilo sklicanih več razgovorov s sekretarji organizacij in aktivov, vsem organizacijam pa so bila takoj posredovana stališča 2. konference ZKJ.

Organizacije ZK ki so bile na prvi seji komiteja po konferenci posebej zadolžene za posamezne naloge, so začele sprejete naloge takoj uresničevati. Sicer jih res niso mogle opraviti do 15. februarja, ki jim je bil postavljen kot rok, dela pa so se lotile resno in odgovorno.

O ugotovitvah 1. seje občinske konference ZK in 2. konference ZKJ so doslej razpravljale že skoraj vse organizacije in aktivni. Na seji so opozorili, da zapisniki sestankov ne prihajajo na komite in da bo treba pri tem sklepu vztrajati še naprej.

V posameznih krajevnih središčih, v katerih delajo organizacije ZK, nastajajo v zadnjem času žarišča napetosti zaradi posameznih neresenih vprašanj. Organizacije ZK so o tem raz-

pravljale in se zavzemajo za rešitve. Na seji komiteja so opozorili, da se bodo morali komunisti povsod zavzemati za čim tesnejšo naslonitev na SZDL in sindikat in za to, da bi dejavnost KS kar najbolj približali občanom tudi glede formalnih oblik njihovega delovanja. Ta ugotovitev velja zlasti za Novo mesto, v katerem je obstoječa KS najbolj oddaljena od občanov, čeprav je sicer zelo delavna.

Na seji so spregovorili tudi o seminarju za nova vodstva ZK, ki je bil v Šmar. Toplicah. Ugotovili so, da je seminar zelo uspel, da pa je zaradi obilice tem zmanjkovalo časa za razpravo. Ob koncu seje so v razpravi o osnutku akcijskega programa konference dali več pripomb k njemu in zadolžili posamezne komisije konference, da dopolnijo osnutek vsaka iz svojega delokroga. Osnutek je bil konec prejšnjega tedna dan v razpravo organizacijam in aktivom.

M. J.

Šmihel: SZDL na nogah

Predlog: samostojna krajevna skupnost

Letna konferenca krajevne organizacije Socialistične zveze v Šmihelu pri Novem mestu je bila po dolgem premoru spet uspešna. Zbralo se je lepo število ljudi, da bi se pogovorili o delu in težavah. Ker več let organizacija ni bila delavna, so se tokrat precej posvetili njeni prihodnosti. Izvolili so 11-člansko vodstvo, ki mu bo predsedoval Rado Medle.

Šmihelčani so govorili največ o ureditvi naselja. Kraj se povečuje, nove zasebne hiše se množe, komu-

nalno pa temu primerno še ni urejen. Težave glede ulic in kanalizacije bodo izbruhile prej, kot bodo ljudje nanje pripravljeni.

Šmihel je z odlokom sicer priključen k Novemu mestu in ima tudi ulice — to pa je tudi vse. Vodovod, ceste (ulice), javna razsvetljava — vse to je neurejeno. Asfalt glavne ceste je samo polovičen, promet pa zaradi tega še težji. Kraju služi ena telefonska linija, kar je premalo, prostor za zbiranje ljudi pa je samo v šoli. Potrebna je sodobna in kulturna trgovina, da o varstvu otrok ne govorim.

Vse to in še marsikaj drugega je prišlo na dnevni red konference SZDL. Na njej so tudi predlagali, da bi za območje Gotne vasi, Šmihela, Drske in Broda ustanovili samostojno krajevno skupnost. Ker so določili, da je predlog sprejemljiv. Te stvari bodo dali tudi na dnevni red zborov volilcev.

SI

PODHOSTA

Kako do vode?

Red z elektriko, graja, ker so zasuli pot

Februarja je v Podhosti po dolgem pričakovanju zasvetila luč in naznanila, da so se za ponočnjaške fante končala vasovanja. Ljudi je zbudilo, da je elektrika slaba, vendar so strpnji. V Podhosti že stoji nov transformator, treba ga bo le priključiti na daljnovod in težava bo šla rakom zvižgat. Vaščani bodo pri daljnovodu pomagali brezplačno.

Silce grenčice je kljub temu ostalo. Ko so pred leti razširili in asfaltirali cesto skozi vas, je bilo slišati pohvalo na vsakem koraku, čeprav so ljudje tudi sami primaknili za ta dela. Ze tedaj so postali nejevoljni: cestno podjetje je zasulo dostop do studenca Srkavnika, ne da bi naredilo drugo pot.

Najhuje nezadovoljstvo je udarilo na dan, ko so morali ljudje ob nedavnem pomanjkanju vode napačiti živino v studencu. Spet so letle pikre na račun zasutega dostopa. „Ce tega cestno podjetje ne bo popravilo, bodo sami z udarniškim delom.“ povedo. Priprečani pa so, da jih cestno podjetje ni dokončno pustilo na cedilo.

T. F.

načrtom varstva pred požari, delo krajevnih skupnosti in podobno.

Ena najpomembnejših nalog skupščine bo že v bližnji prihodnosti sprejem proračuna za letošnje leto. Med letom bo razprava še o delu davčnih organov in vrsti poročil o delu državnih organov, s področja skupščinskih zadev in samoupravih odnosov.

Malica gre obvezno k pouku, namazan kruh in čaj pa malim Cigancom teknetja iz dneva v dan bolj. Prve izkušnje iz življenja in dela 19 otrok iz ciganskih družin, kolikor jih hodi v brlinsko šolo, so tu: ciganski otroci bodo napredovali, če volja ne bo popustila. (Foto: I. Zoran)

Življenje

Ignac Sajovic ve, kaj je proletarstvo

„Moje življenje se je začelo 19. junija 1892 v Srednjem Lakenku pri Mokronogu. Oče je takrat delal pri mlinarju Činkoletu. Kasneje smo se selili po bližnji in daljni okolici Novega mesta. Oče nam je nosil kruh kot mlinarski ali žagarski delavec.“

„Kdaj je bilo že vse to!“ se spominja Ignac Sajovic, krepak osemdesetletnik z Broda. Svoje življenje je pripovedoval nekaj pred zlato poroko v Novem mestu.

„Ker nismo imeli doma, nisem imel občank. Mislim sem moral na službo, kako se bom, čeprav še otrok, sam preživljal. 1908 sem se šel učiti za kamnoseka k mojstru Janezu Lukiču v Kandiji. Kamne sem pri njem klesal do 1914, ko sem moral k vojakom in ob izbruhu svetovne vojne na rusko fronto.“

Leto 1917 so mu dali dopust. Družbo na poti domov mu je delal slovenski kurat. Obrazložil mu je, kaj so Slovenci v avstrijski državi in kaj bi morali biti. „S takimi mislimi sem se spet vrnil na fronto. Ker so mi dali prav, sem postal zaveden.“

Vojna je minila in Nace, kot so ga klicali, se je vrnil. Sprejel je delo kurjača na železnici. Delavsko gibanje ga ni pustilo ob strani. Ob velikem štrajku železničarjev so ga kot enega najzanesljivejših postali v Ljubljano.

„Družina je imela veliko ust, ki sem jih moral nahraniti. Se bolj zagrizeno sem se tolkel za pravice delavcev. Vedel sem, da bo tudi meni posijalo sonce, če bo zmagal delavski razred.“ Sajovic ni manjkal na sestankih, ki so jih sklicevali voditelji gibanja v Kandiji in novomeškem Sokolskem domu.

„Druga svetovna vojna nas zato ni presenetila. Prva moja naloga je bila tihotapiti partizansko pošto iz zasadenih krajev. Po italijanski kapitulaciji smo na Brodu v Pirnarjevi hiši ustanovili prvi krajevni odbor OF. Določili so me za zvezo s partizani, ki so bili na položajih v okolici Novega mesta.“

Poleti 1944 so ga Nemci prijelili in zaprli. „Zveza“ je postala njegova žena, ki ga je smela obiskovati. Ko so ga izpustili, se je moral javljati policiji. Domov se je smel vrniti šele štirinajst dni pred nemškimi razpadom.“

„To so bila moja leta,“ pravi Ignac Sajovic, če ga na poti v upokojenski klub v Novem mestu povprašate o življenju. In precej glasno ga morate vprašati, ker je mož postal naglušen. „Slabo slišim, ne zamerite,“ bo rekel.

I. Z.

Beseda tudi o volilnem programu

Občinska skupščina v Novem mestu je sprejela delovni načrt za glavne naloge, ki jih bo reševala na letošnjih sejah — Pozornost starim

Socialistična zveza je spodbudila občinsko skupščino, da bo na eni letošnjih sej — želijo, da bi bilo to kmalu — razpravljala o volilnem programu za to mandatno obdobje. Pregledali in ocenili naj bi, kaj je bilo narejeno in kaj je po treh letih še ostalo. V zvezi s tem omenjajo več neuresničenih del na področju šolstva.

Tehtno besedo bo skupščina posvetila socialnemu varstvu občanov. Po mnenju odbornikov bo potrebno najti zlasti odgovor na vprašanje, kako je urejeno za onemogle in osta-

rele ljudi, potrebne posebne družbene pomoči. Sklenili so, da se bodo v nekaj tednih odločili za mesto, kjer bi naj postavili nov občinski dom za ostarele.

Naknadno so vnesli v delovni načrt skupščine za letos sprejem načrta o dolgoročnejšem razvoju občine, v katerem bodo upoštevali vse, kar je že napisano v takem republiškem načrtu.

Poleg tega bodo odborniki letos obravnavali: — na področju gospodarstva: oceno gospodarskega razvoja v letu 1972, srednjeročni razvojni načrt za kmetijsko pospeševalno službo in v drugi polovici leta polletno poslovno bilanco gospodarskih organizacij; — na področju komunalnega in stanovanjskega gospodarstva: urbanistični program občine, revizijo urbanističnega načrta za Novo mesto in več zazidalnih načrtov, ob tem pa stanovanjsko problematiko borcev in gospodarjenje s stanovanji v družbeni lasti ter prometno varnost;

— na področju družbenih dejavnosti: program razvoja za telesno kulturo, novi 10-letni načrt za gradnjo šol, problematiko gasilstva z

Zazidava

Novo mesto je dobilo pred kratkim načrte za zazidavo Žibertovega hriba v Zabji vasi in zazidalne načrte za Novotekovsko naselje ter šolski center v Bršlinu.

Zazidava na Žibertovem hribu bo takšna, da bo omogočila gostoto 61 prebivalcev na hektar. V Bršlinu (severni del) bo možno po teh načrtih graditi zasebne in vrstne hiše: 75 zasebnih in 55 vrstnih na zemljišču, ki meri nekaj več kot 10 ha.

S posebnim odlokom je občinska skupščina določila tudi imena ulic, ki so nastala v novih naseljih na novomeškem območju. Ulice se bodo imenovala po možeh, znanih iz kulture in zgodovine.

Novomeška kronika

KAVA — Prejšnji teden se je po vseh trgovinah podražila kava. V Mercatorjevi trgovini stane kg pakirane kave 64,50 din, surova pa se je podražila za 10 din pri kilogramu. Prodajalci menijo, da bo z novo zalogo kava verjetno malenkost dražja. Kljub temu povpraševanje po tem poživilu ni upadlo.

PREDAVANJE — V torkov popoldne je bilo v sindikalnem domu predavanje prof. Mirka Kambiča. Naslov predavanja, ki ga je organiziralo hortikulturno društvo in je bilo popostrno z 200 barvnimi diapozitivi: Po Sredozemlju do Spanije.

MESO — Tudi po novomeških mesnicah primanjkuje govedine. Mesarji menijo, da je prav te dni povpraševanje po njej največje.

PLES — V petek zvečer so v spodnjih prostorih kavarne na Glavnem trgu igrali novomeški Novi simboli. Številni meščani, ki v mestu pogrešajo podobnih prireditev, so za vstopnico odšteli 10 din.

KEBANA — Hortikulturno društvo bo organiziralo začetna in nadaljevalna tečaja, ki ju bo vodila prof. Klara Kos. Zainteresirani dobijo informacije in se lahko prijavi v cvetličarni na Glavnem trgu.

CIGARETE — Tobačna tovarna iz Ljubljane bo približno čez 40 dni pričela prodajati v novi prodajalni pod arkadami. Razen cigaret bodo prodajali tudi časopise, revije in druge drobne izdelke.

ROZE — Ob prazniku žena so v novomeški vrtnarji prodali 10-krat več cvetja kot navadno.

TRZNICA — V ponedeljek je na tržnici prevladoval čebulček, ki so ga prodajalci proti koncu tržnega dne ponujale do 2 din ceneje. Tržnico je krasilo tudi številno cvetje v vazah, ki so ga kupovali predvsem moške. Cene: jabolka 2—3din kilo-

gram, pomaranče 6, čebulček 6 do 9 din liter, česen 9 din, limone 8—9, korenje 4—5, suhe hruške 5 din kilogram, zelje 4, suhe slive 5—6, fižol 9—10, hruške 7—8, čebula 3, rdeča pesa 4—5, krompir 1—2, jajca po 0,70 do 0,90, suhe fige 7—8, datlji 10 din, orehova jedra 20, solata 4—8 in domača slivovka 15 din liter.

ROJSTVA — Rodile so: Marija Bukovec iz Ulice Ivana Roba 5 — Marjanec, Ana Vidmar z Mestnih nji 12 — dečka in Katja Štimac iz Kristanove 22 — Barbaro.

POGREBI — Umrli so: Franc Končija v 64. letu starosti s Kastelčeve 6, mesarski upokojenec; Mohamed Ben Miland Ben Hai v 45. letu starosti, trgovec iz Maroka in Lojze Nečimer v 69. letu starosti, upokojenec iz Zagrebške 16.

Ena gospa je rekla, da ni mogla točno videti, kdo od mestnih očetov je med predstavo Klopotcev zadel, ker dvorana, žal, ni bila razsvetljena. Pristavila pa je, da bi šafira še bolj stekla in se bolj vzgala, če bi bila namazana s podražnim oljem in p-skropljena z dražjim benzinom ...

Največ denarja za ceste

Za lepše mesto in boljše počutje v njem

Krajevna skupnost Kočevje bo letos nadaljevala evidentiranje starih in onemoglih, ki nimajo svojcev, in jim skušala dobiti v primeru potrebe koga, ki bi jih oskrboval.

Skupnost si je v program dela zapisala še, da bo pomagala pri urejanju otroškega varstva, sodelovala s štabom civilne zaštite in SLO, da bo oživila delo odbora za gradnjo kopalnice, skrbela za boljše čiščenje in

vzdrževanje cest, vrtov, parkov in okolice stavb. V Kidričevih ulici nameravajo dograditi otroško igrišče, pri tržnici pa čolnarno.

Iz sklada za komunalne potrebe družbenega standarda bodo financirali ureditev starega dela mesta (380.000 din), ureditev ceste v Kajuhovem naselju (100.000 din) in cest na Trati (100.000 din). Prednost bodo imele tiste ceste na območju mesta, kjer bodo za ureditev sorazmerno največ prispevali občani sami.

Med nujna dela sodi še asfaltiranje uničenega cestnega odseka med Unionom in Koldvorsko restavracijo, novi pločnik mimo ITAS in betonsko igrišče, ki bi bilo pozimi drsališče. Že v teh dneh pa se objavljajo še nove potrebe, saj so nekatere ulice in ceste potrebne temeljitega popravila.

J. PRIMC

KONČNO PREDSEDNIK

Zadnje dve leti je Društvo prijateljev mladine Kočevje delalo kar brez predsednika. Na nedavnem občnem zboru, ki se ga je udeležilo okoli 30 ljudi, med njimi več svetovnih delavcev, pa so izvolili za predsednika Bogomirja Štefaniča, občinskega veterinarskega inšpektorja. Delovni program društva bo izdelal novi upravni odbor.

ZA ZDRAVJE OTROK

Kočevje in Ribnica sta dobila pred kratkim zdravnico - specialistko za otroške bolezni (pediatrijo), in sicer dr. Rozalijo Benčina iz Ribnice. Doslej zdravstveni dom Kočevje ni imel takega specialista. Zdravnica ni na razpolago le bolnim, ampak tudi zdravim otrokom, ki jim daje (ali staršem) potrebne nasvete.

Brez smisla za reklamo

Nekateri raje obveščajo po starem

Zelo slabo je v kočevski občini sodelovanje med delovnimi organizacijami, ki se ukvarjajo s turizmom

VOLITVE IN IMENOVANJA

V sekretariat občinskega odbora RK Kočevje so bili izvoljeni: dr. Mihael Petrovič (predsednik), Hedvika Pintar (podpredsednica), Jožica Klarič (sekretarka), Draga Šercer, Nada Lečič, Nežka Mihelič in Dragica Gornik (člani).

Razen njih so bili izvoljeni v občinski odbor RK še: Režka Brian, Sandra Čilenšek, Vera Košir, Marica Furlan in Marijan Kavran. Enega člana odbora bo imenoval še občinski sindikalni svet.

Volitve

Bolje zgodnje kot prepozne priprave

Kočevska mladina namerava letos na predlog SZDL odločneje nastopiti v pripravah za nove skupščinske volitve, ki bodo spomladi 1973. Priprave nanje se že začinjajo.

Zdaj je med odborniki občinske skupščine le en mladinec, ki je v svoji volilni enoti zelo delaven, vendar z občinsko mladinsko organizacijo nima posebne stika.

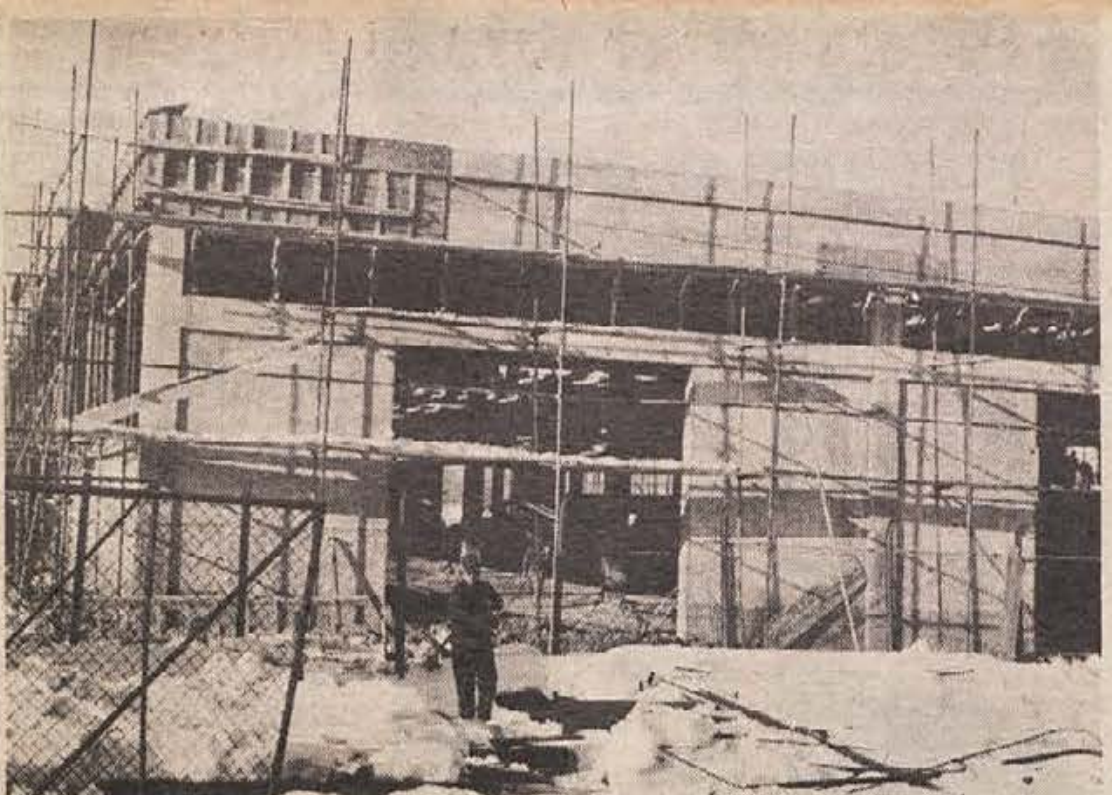
Na nedavnem skupnem posvetu vodstva mladine in SZDL so ugotovili, da ne bi bilo pretirano, če bi imeli mladi v občinski skupščini 7 do 8 odbornikov. Vendar je število mladih odbornikov odvisno predvsem od delavnosti, sposobnosti in prizadevnosti mladih.

Mladinske organizacije in vsa mladina v delovnih organizacijah, predvsem v tistih, kjer prevladuje mladina, se bodo morale odločno zavzeti, da bodo dobili na kandidatskih listah mesto mladi. Odrasli se gotovo ne bodo posebno navdušili za mlade kandidate, razen seveda v primerih, kjer so popolnoma prepričani, da bo mladi kandidat tudi sposoben odbornik.

Gotovo bo več mladincev tudi preglasovanih, vendar tega ne bi smeli jemati preveč za hudo. Za take „preglasovane“ mladince pa bi morali najti mesto v raznih občinskih svetih, komisijah, v komisijah krajevnih skupnosti in raznih drugih organih in organizacijah, kjer se bodo mladi ob delu vzgajali in usposabljali za prevzemanje nalog.

Morda bi kdo menil, da je več kot leto dni pred volitvami nekoliko prezgodaj začeti javno razpravo. Prav zadnje volitve občinskega partijskega vodstva so pokazale, kako škodljive so lahko prepozne in ne dovolj temeljite priprave na volitve.

J. PRIMC

Nova hala ribniškega RIKA bo merila okoli 3.000 kvadratnih metrov. Po pogodbi bi morala biti pod streho že decembra, vendar je to zgodnji sneg preprečil. Gradi jo ZIDAR iz Kočevja. (Foto: J. Primc)

Zbirali seno za pogorelca

Zene in dekleta izprašane gasilke - Letos proslava gasilcev v Dolenji vasi - Pomagati društvom, ki se ne znajdejo

Občinska gasilska zveza Ribnica bo organizirala tečaj za gasilske podčastnike, za katerega se je prijavilo okoli 40 kandidatov. S tem tečajem bo izpolnila svoj letni delovni plan, ki je bil sprejet lani.

Po vsej občini so redni društveni občni zbori, ki so zelo dobro obiskani. Na njih pregledujejo delo v preteklem letu in sprejemajo načrte za bodoče delo.

Posebno pozornost posvečajo

proslavi stoletnice slovenskega gasilstva v občini, ki bo avgusta v Dolenji vasi. Razpravljajo tudi o VII. kongresu gasilske zveze Slovenije, ki bo junija v Murski Soboti.

Pohvalo zaslužita gasilski društvi Goriča in Mali log v Loškem potoku. Gasilci iz Goriče vasi so organizirali zbiranje sena za vaščana Starca, ki mu je januarja pogorel skedenj in vsa krma za 8 glav živine. Nabrali so toliko sena, da bo imel oškodovanec zadosti krme za živino do novega pridelka.

Društvo Mali Log v Loškem potoku je tudi lahko za vzgled ostalim društvom. Gasilci se zavedajo, da bodo morali v primeru potrebe računati le na svoje sile in znanje. Zato so organizirali tečaj za izprašane gasilke, ki ga je obiskovalo 18 članov in članic. Pohvalno je, da je napravilo izpit za izprašane gasilke tudi več mladink in celo tri starejše članice. Vsi tečajniki so zelo dobro odgovarjali izpraševalni komisiji, za kar zasluži pohvalo vodja tečaja tovariš Samsa.

Imamo pa tudi nekaj društev, ki se za požarno varnost v svojem kraju zelo malo zanimajo, zato bo morala občinska gasilska zveza njim in krajevnim skupnostim posvetiti več pozornosti, posebno še sedaj, ko je izšel nov zakon o požarni varnosti.

ANTON ŠOBAR, st. poveljnik OBZ RIBNICA

NOVA „NAŠA VEZ“

Pred kratkim je izšla druga letošnja številka „Naše vezi“, glasila delovne skupnosti INLES. V njej je temeljito predstavljeno podjetje oziroma obrat „Javor“ iz Jušičev, ki se z novim letom združilo z INLESOM. Iz ostale vsebine je videti, da v podjetju razen družim tekočim zadevam posvečajo trenutno posebno pozornost prodaji in izvozu.

LOŠKI POTOK: JULIJA VELIKA PROSLAVA

V Loškem potoku se živahno pripravljajo na proslavo 30-letnice oboroženega upora na tem območju. Imenovali so že pripravljajni odbor za proslavo, ki ga vodi Ivan Lavrič, in posamezne komisije. Proslava bo šele 30. julija, spričo velikega obsega proslave pa bo treba opraviti do takrat veliko dela. Med proslavo bodo odprli tudi novo šolo, ki bo Loškemu potoku v ponos. Prebivalci želijo še, da bi bilo do proslave posodobljeno nekaj kilometrov ceste od Hriba do Travnika.

Živahno o novih davkih

Zdaj še davek od stavb

Svet za družbeni plan in finance v Ribnici je na zadnji seji posvetil največ časa osnutku odluka o davkih občanov, ki predvideva devet vrst davkov, in sicer: iz delovnega razmerja, od kmetijske dejavnosti, obrtništvu, intelektualnih storitev, avtorskih pravic, dohodka od premoženja in premoženjskih pravic, dohodka, doseženega z uporabo dopolnilnega dela drugih, dobitkov iger na srečo in še novi davek na dohodek od stavb.

Najpomembnejši je davek od osebnega dohodka iz delovnega

razmerja, ki znaša 4,63 odstotka od osnov, določenih s predpisi.

O obdavčitvi obrtnikov so menili, naj bo taka, da bo še spodbudna za obrtnike in jim bo zagotovila primeren dohodek. Zavzeli so se za večjo obdavčitev nekaterih vrst dopolnilne obrti in motoriziranih krošnjarjev.

V razpravi o novi davščini od stavb pa so menili, da bo potrebno uskladiti plačevanje tega davka in prispevka za uporabo mestnega zemljišča, ki ga plačujejo v Ribnici in Sodražici. Nekateri člani sveta so opozorili, da bi bili dve davščini na gospodinjstvo preveč.

Zadnje besedo o davkih bo imela seveda občinska skupščina.

Ribnica praznuje

Bliža se obletnica partizanske zmage pri Jelenovem žlebu, v počastitev katere praznuje občina Ribnica vsako leto svoj praznik. Spominska svečanost bo 25. marca ob 11. uri pri spomeniku v Jelenovem žlebu, kamor organizirata pohod mladina in JLA, AMD pa avto-rally.

Svečana seja občinske skupščine bo letos v Sodražici, in sicer 26. marca ob 9.30.

Podrobneje bomo o programu še poročali.

Pomagati kmetom

Sklad za pospeševanje kmetijstva občine Ribnica je v programu za letošnji predvidel najmanj 270.000 din dohodkov, s katerimi bi kril najnujnejše izdatke. Od tega naj bi skladu zagotovil občinski proračun 140.000 din. Manjkajoči denar naj bi po predlogu upravnega odbora sklada prispevale delovne organizacije. Seveda so za razvoj kmetijstva najbolj zainteresirani in odgovorni kmetijska združenja, gozdarstvo in lesna industrija.

INSTRUMENTI SO, GODBE NI

V Sodražici so imeli gasilci pred leti godbo. Gasilci so se, godbe pa ni več. Na gasilskem občnem zboru so povedali, da so godbeni instrumenti še neke, baje v starem gasilskem domu. Poudarjeno je tudi bilo, da ni nikogar, ki bi odgovarjal za instrumente, zato počasi propadajo. Škoda bi bila, če bi propadli, saj takega neslavnega konca niso zaslužili. Morda se bo vendarle našel kdo, ki bo poskrbel, da bodo instrumenti vsaj na varnem in redno vzdrževani, če že ni nikogar, da bi spet ustanovil gasilsko godbo.

Danes ustanovitev društva

Društvo sadjarjev in vrtnarjev bodo danes ustanovili v Kočevju. Ob 18. uri bo v domu telesne kulture najprej predavanje „Od Dubrovnika do Bohinja“, na katerem bo prikazano tudi s skioptičnimi slikami predvsem urejanje vrtov in okrasitev hiš. Predavatelj Jože Kregar iz Ljubljane bo že zjutraj obšel tudi vrtove nekaterih kočevskih vrtnikarjev in jim svetoval, kako naj urejujejo vrtove.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Januarja sta se na območju matičnega urada Kočevje rodili dve deklici. Poročilo se je 6 parov. Umrli so: Ema Pohar, upokojenka iz Salke vasi 11, stara 76 let; Jožef Mihelič, preužitkar iz Salke vasi 112, star 94 let; Henrik Hočvar, upokojenec iz Kočevja, Trg svobode 4, star 71 let; Rozalija Babič, gospodinja iz Salke vasi 86, stara 85 let; Amalija Poje, družinska upokojenka iz Mlake pri Kočevju 16/a, stara 66 let; Jože Marinč, invalidski upokojenec iz Kočevja, Kolodvorska, nova hiša, star 80 let; Janec Vrhovšek, upokojenec iz Kočevja, Rudnik 2, star 68 let; Karel Kavčič, upokojenec iz Brega pri Kočevju 1, star 67 let; Franciška Meglen, preužitkarica iz Prickerve 16, stara 77 let, in Stefanja Delač, gospodinja iz Črnega potoka pri Kočevju 18, stara 65 let.

V februarju ni bil na območju matičnega urada Kočevje rojen noben otrok. Poročilo se je 11 parov. Umrli so: Slavko Markovič, upokojenec iz Dolge vasi 66, star 65 let; Karolina Lavrič, gospodinja iz Črnega potoka pri Kočevju 10, stara 83 let; Anton Kuhar, upokojenec iz Salke vasi 103, star 63 let; Anton Zagar, upokojenec iz Trate VIII 1, star 70 let; Andrej Marušič, upokojenec s Trate XIV 32, star 79 let; Viktorija Simonič, gospodinja iz Salke vasi 71, stara 70 let; Milan Janežič, invalidski upokojenec iz Kočevja, Podgorška ulica 28, star 55 let, in Marija Pohar, družinska upokojenka iz Salke vasi 8, stara 74 let.

DROBNE IZ KOČEVJA

TUDI „STANDARD“, prodajalna konfekcijskega in ostalega blaga, je prodajala blago z zelo velikim popustom. Prodaje s popusti so bile sedaj že v vseh trgovinah. Vsi potrošniki se vedno ne razumejo, kako je mogoče, da je isto blago enkrat zelo drago, nato pa skoraj po polovični ceni.

MALA ŠOLA je imela pretekli četrtek prvič pouk. Malčki jo bodo obiskovali vsak torek in četrtek od 11. do 13. ure. Skupaj jih je nekaj nad 150, to je za 6 bodočih prvih razredov.

KOMISIJA za vozniške izpite je pričela pretekli teden spet poslovati. Pisni izpiti bodo vsak torek, praktični pa med tednom.

NABIRALCI REGRATA so že po zelenjahn in travnikih. Ako ne bo zapadel ponovno sneg, bomo imeli kmalu dovolj te „domače“ solate. Kar nepravi čas se je podražilo olje, sicer pa je regat najboljši, če je polit z vročim kisom in slanino.

PLES KOČEVSKIH gimnazijcev je bil v vajenskem domu Dušana Remiha. V gimnazijski mali dvorani nekaj popravljajo. Verjetno bo v gimnaziji potrebnih še več raznih popravil, saj je bila stavba zidana že leta 1874 in že zdavnaj ne ustreza več potrebam sodobnega srednješolskega zavoda.

PO VRTOVIH so se pričela prva spomladanska opravila, vendar jih precej moti dež. Nekateri vrtnikarji računajo še na sneg. Vendar sadno drevje in okrasno grmičje že lahko obrezujejo. Napotke o obrezovanju posreduje oziroma organizira predavanja hortikulturna sekcija Turističnega društva. Nekateri menijo, naj

bi ustanovili samostojno sadjarsko in vrtnarsko društvo Kočevje. Društvo bi se lahko bolj zavzelo za razvoj vrtnikarstva in sadjarstva ter za urejanje zelenic in okrasnih površin v mestu.

PODRAŽITVE se vrstijo kar po tekočem traku. To povzročata razne komentarje med potrošniki. Zenske negodujejo zaradi olja, moški pa zaradi bencina. Nekateri pa kar potrpijo in jih nič ne moti, če plačajo za slabo uro petja Mišu Kovacu 2000 starih dinarjev, za vstop v diskoklub 500 starih din in če sta uvožena žgana pijača ali tobak še tako draga. Tudi danes nekateri uživajo življenje „s ta veliko žlico“, kakor smo temu rekli nekoč.

J. PRIMC

VOLITVE IN IMENOVANJA

Odbor za organizacijo proslave 30-letnice vstaje v Loškem potoku, ki ga vodi Ivan Lavrič, je pred kratkim imenoval komisije, ki bodo poskrbele, da bo proslavljanje čim lepše. Člani komisije so:

- Komisija za finance: inženir Alojz Ruparčič, Alojz Lavrič, Rudi Zbačnik, Ludvik Benčina in Mirko Anzelj.

- Komisija za načrtovanje in izvedbo kulturnega programa: Olga Mohar, Jože Modic, France Bambič, Mirko Kordiš, Drago Košmrlj, Marija Bambič, Marica Košmrlj, Marjan Tratar in Rudi Mohar.

- Komisija za organizacijo gostinskih uslug: Jože Mohar, Tone Lavrič, Cirila Bambič, Zdenko Mohar, Ivan Gregorič, Alojz Car in Milka Lavrič.

- Komisija za ureditev kraja: Jože Košmrlj, Ivan Mohar, Ivan Bambič, Alojz Car, Jože Anzelj, Milka Lavrič, Marija Rus, Stanko Vesel, Anton Debeljak, Ivan Mohar.

- Komisija za urejanje prometa: Albin Košir, Jože Benčina, Franc Lavrič, Franc Gričar, Jože Bartol, Milo Car in Ivan Kržec.

- Komisija za propagando: Stanko Rus, Karel Oražem, Peter Lavrič in Milka Mišič.

Vsi prvimenovani so predsedniki komisij, ostali pa člani.

občan vprašuje

medved odgovarja

- In kakšno dragocenost si kupil ženki za dan žena?
- Kilo govodine, v Ljubljano sem skočil po zavitek masla, ki ga pri nas ni, in liter olja.

- Nekam nezdruva pomlad se obeta, ne?
- Ja, sem slišal, da celo Pogreb-nemu zavodu bije zadnja ura.

medved odgovarja

- Sem slišal, da ste medvedje ostro razpravljali, da so neke neke tovariši nekaterim medvedom nekako škodljivi?

- Mi smo samo ugotavljali, da samoupravna struktura, vodilna struktura, tehnokratska struktura pa se ta in ona struktura lahko škodijo strukturi našega medvedjega brloga, žal pa ne vem, kaj beseda struktura pomeni, res pa je, da se lepo sliši.

- Zakaj ribniški medvedje ne zahajate nič več preko južne občinske meje?

- Od nedavnega imamo vsak svojo občinsko vojsko, pa me je strah.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

Pota, mrliške veže in turizem

Eden ni dovolj

V Metliki se spet lomijo kopja ob vprašanju: ali je zdravstvena služba dobro organizirana in ali so pripombe o njej umestne. Medtem ko zadevo obravnavajo po sestankih, smo vprašali za mnenje še nekaj občanov. Po-vedali so:

LOJZKA MUČ, upokojenka iz Primoske: „Če ordinira en sam zdravnik, kar se večkrat dogaja, moramo bolniki dolgo čakati. Če prijaznost se ne more pritožiti, pač pa mislim, da en sam zdravnik dela ne zmore. Bolnikom tudi ni všeč, ker se zdravniki v tej ustanovi pogosto menjavajo.“

ALOJZ ORLIČ, kmet s Suhojca: „Ker sva bila oba z ženo operirana, imam v zdravstvenem domu pogosto opravke. Če čakanje se jaz ne pritožujem, ker moram tako čakati avtobus, pač pa mi ni všeč, ker ne morem dlje časa hoditi k enemu zdravniku. Pred vojno in tudi še potem smo imeli dolga leta enega zdravnika. Poznali smo se, on je vedel za naše težave. Zdjaj tega ni.“

MIMICA ŽUPANČIČ, delavka iz Metlike: „Moj otrok ima včasih epileptične napade. Kadar iščem zdravnika, mi zaradi nujne pomoči res ni treba dolgo čakati, pač pa sem morala vso zgodbo o poteku bolezni, zdravil, ki jih otrok dobiva, itd., pripovedovati že šestim zdravnikom. Prepogosto se menjavajo. Posebno v tistih primerih, ko gre za stalno in hudo bolezen, bi človek rad imel stalnega zdravnika.“

JOZEFA MUŽAR, delavka iz Gradca: „Moja hčerka je stara 12 let in ima srčno astmo. To je huda bolezen, saj otrok večkrat na hitro zbolí in ostane celo brez zavesti. Ker sem v službi, mi čakanje pred ambulantno vzame dokaj časa. Po mojem bi morali urediti tako, da bi v nujnih primerih stranke takoj sprejeli, tako pa si odvisen od razumevanja čakajočih. Ker se vsem mudi, sem morala že večkrat z močno oslabilim otrokom dolgo čakati pred vrati vsa v strahu, da se ne pripeti kaj hudega, še preden jo bo videl zdravnik. Pri nas ne dajejo števil, temveč čakajo, dokler ne prideš na vrsto.“

MALKA KRIZAN, delavka iz Prilozja: „Sem starejša, imam revmo in še kup drugih težav, zato moram večkrat po zdravniško pomoč. Če le morem, grem popoldne, kadar pa je nujno dopoldne priti v ambulantno, izgubim zaradi čakanja ves št. Moti me tudi to, ker pogosto naletim na novega zdravnika. Komaj sem se enemu privadila, že ga ni več. Zdravnikom bi morali nuditi, kar je potrebno, da bi ostali v Metliki vsaj nekaj let.“

Stalni cestarji

1. marca je prevzelo v upravljanje 44 km novih občinskih cest metliško komunalno podjetje. Gre za ceste, ki so ob novem letu z zakonom presle od republikanskih na občinske. Da bi komunalno podjetje lahko ta dela opravljalo, bo moralo nabaviti nekaj strojev, kajti brez mehanizacije ne bo šlo. Domenjeno je tudi, da bodo cestarji stalno na cestah in da bodo sproti krpali luknje. Zanimivo bi bilo pričakovati, da bodo komunalci zdaj čez noč naredili iz slabih cest dobre, toda čez čas se bo stalna oskrba na cestah gotovo poznala.

SPREHOD PO METLIKI

sicer pa v telovadnici TVD Partizan. V letošnji sezoni so dobili nove drese. Trenerja in nekaj igralcev so uvozili iz Karlova.

KOMUNALNO PODJETJE je pričelo v novem naseju nedelce od tovarne Beti graditi nov, 12-stanovniški blok. Te dni bodo dobili zainteresirani ponudbe za odkup stanovanj. Zanimanje je veliko, saj je znano, da v Metliki primanjkuje stanovanj, zlasti samskih. Znano pa je tudi, da so stanovanja pri zasebnikih več kot draga.

SVOJ ČAS SO BILI lutkarji na metliški osemletki zelo delavni, nato je ta dejavnost nekaj let zamrla. To prikupno obliko izvenšolske dejavnosti spet oživljajo. Lepe lutke za igrice „Medveda lovimo“ so izdelali otroci sami pri likovnem krožku. Nastopili bodo konec šolskega leta. ZA OSMI MAREC so pripravili učenci razredne proslave, prireditev pa so imeli tudi po podjetjih. Tako so žene iz Metlike, podobno pa tudi s podeželja, lepo počastile svoj praznik.

Letos se bo moralo 15 krajevnih skupnosti zadovoljiti s 570.000 dinarji iz občinskega proračuna – Prosili so ravno za trikrat več

V predlogu črnomaljskega proračuna za leto 1972 je za krajevne skupnosti predvideno 15 odstotkov več denarja kot lani, hkrati pa so ta sredstva za 300 odstotkov manjša, kot znaša vsota skupnih potreb. Delovne programe bo treba krčiti.

Dalje predlagajo, naj bi Črnomelj največ dobil in sicer 290.000 dinarjev. Za Semeč je predvidenih 70.000 din., za Vinico 50.000 din., medtem ko se dotacija vsem ostalim krajevnim skupnostim vrsti od 3500 do 30.000 dinarjev. Ker je še nekaj vasi in območij, ki ne spadajo pod nobeno krajevno skupnost, potrebujejo

pa vseno družbeno pomoč, so za take primere predlagali rezervno 30.000 dinarjev.

Načrti za razna dela se bodo pri marsikom zamajali neglede na kritike in zahteve občanov. Lotili se bodo lahko le najbolj potrebnih gradenj in popravil, a tudi pri teh občinska dotacija pomeni le osnovo. S tem denarjem kupujejo na vasi samo industrijski gradbeni material, medtem ko sta nabava lesa in fizično delo še dodatni prispevek vaščanov.

Večina krajevnih skupnosti ho morala v prvi vrsti odmeriti denar za gramoz, potreben javnim potom. Ponekod bodo dograjevali še pokopališča in mrliške veže, obkoljski kraji pa bodo skrbeli še za olepšave krajev in za razvoj turizma. Tak primer zasledimo na Vinici, v Adlešičih in v Semeču.

Če upoštevamo izkušnje in navado prejšnjih let, lahko z vso gotovostjo napovemo, da krajevne skupnosti ne bodo porabile za javna dela samo 570.000 dinarjev, pač pa bodo zgrajeni objekti vredni najmanj še enkrat več. Navada, da občinski dinar oplemenitijo z lastnim delom, še ne bo za staro šuro. Dokazuje pa, kako krčevito se zaostala območja borijo za naprede!

SODELOVANJE Z JLA

Predstavniki krajevnih skupnosti Stara Lipa so se z odgovornimi iz garnizije zmenili za skupno akcijo: popravilo in vzdrževanje vaške poti od Stare Lipa do Dreznika in dalje proti Sečjemu selu. Pomoč JLA je bila pri občanah hvaležno sprejeta.

Enemu koraku sledi drugi

Začelo se je svetlikati, če ne bliskati, na več področjih, kjer je nedavna občinska konferenca Zveze komunistov ugotavljala napake

1. marca je komite občinske konference ZK v Črnomlju ocenjeval uresničevanje zastavljenih nalog. Kot so ugotovili, se je skoro v vseh krajevnih organizacijah močno popravila delavnost.

Lotili so se zlasti razčiščevanja slabosti, na katere je opozorila nedavna občinska konferenca. Prvemu koraku se torej približuje drugi. Tako je komite sklenil, da bo še ta mesec s komunisti iz občinske uprave obravnaval očitane pomanjkljivosti. Enako nalogo pa so naložili komunistom v kulturno-prosvetnih organizacijah, kjer bo potrebno z večjo odgovornostjo in delavnostjo usmerjati razvoj kulture, obenem pa onemogočiti delovanje preživelih in naši družbi tujim tokovom, ki se tu in tam pojavljajo.

Komite meni, da morajo biti stališča o idejnosti vzgoje in izobraževanja (podprta na zadnji občinski konferenci ZK) osnova za razpravo v šolskih kolektivih, kjer so tem vprašanjem posvečali premalo po-

zornosti. Na pomanjkljivo idejno vzgojo in slabo poznavanje zgodovine NOB so poleg komunistov opozorili še v vodstvu občinske organizacije ZZB NOV.

Med prvimi bo tak sestanek organiziran na gimnaziji, kjer bodo obenem razpravljali še o nadaljnjem razvoju te, odine srednje šole v Beli krajini.

Ker smatrajo nekateri prosvetni delavci in drugi, na katere je letela kritika na občinski konferenci, za osebni napad, je komite ponovno zavzel stališče, da je bila odkrita in malo ostrejša beseda umestna. Dolej ni nihče „napadal“ posameznih ustanov, temveč so kritizirali le komuniste v teh sredinah, da so bili premalo vplivni in delavni. To pa je vsakakor naloga in dolžnost tako konference kot komiteja, saj gre za uresničevanje dogovorjene politike v ZK.

Komite je tokrat načel še problematiko v nekaterih gospodarskih organizacijah, zlasti politično nepravilne odnose, za kakršne gre na primer pri Kovinarju. Menili so, da bo morala tudi komisija za družbeni nadzor pri občinski skupščini pokazati večjo vnemo, saj bi bilo treba čimprej obiskati nekaj kolektivov.

KOMAJ ČAKAJO

Toplejšega vremena so v Starem trgu na moč veselji, ker lahko nadaljujejo dokončevanje del na tovarniški stavbi za podjetje Komet. Pleškanje oken in vrat se je že začelo in kaže, da bodo dela čez mesec dni končana. Poljanci komaj čakajo, da bo obrat začel delati.

K. R.

GNOJIL JE DOVOLJ

Kmetijska zadruga Črnomelj je za spomladansko setev nabavila 1000 ton raznih umetnih gnojil in jih ima ves čas na zalogi, razen žlindre, ki je ni dobili. Do sedaj so kmetovalci pokupili tri četrtine zaloga. Tudi pomanjkanja raznovrstnih semen v letošnji sezoni ni občutiti.

V hipu prazno

Tisti dan, ko je radio popoldne objavil, da se bo podražil bencin, so bila omizja v črnomaljskih gostiščih kot običajno zasedena. Toda, ko je nekdo prinexel vest o podražitvi, so se lokali v hipu izpraznili, pred bencinsko črpalko pa je nastala dolga vrsta vozil. Temu se reče takojšnje ukrepanje – lastnemu žepu v prid.

LETOS DRUGAČE

Na območju črnomaljske občine so v teku letni sestanki krajevnih organizacij ZZB NOV. Sestali so se že v Dragatušu, na Vinici, v Adlešičih in v nekaterih manjših krajih. Povsod je udeležba zelo dobra, saj so bili prostori celo pretisni za vse udeležence sestankov. Značilno za letošnje zbornice je, da razprave niso več usmerjene samo k lastnim težavam, temveč je več političnega vzdusja in obravnav gospodarske problematike kot vloge borčevske organizacije pri razreševanju težav na vseh področjih.

KAJ BO S HLEVI?

Na zboru volivcev za območje Stražnjega vrha so nedavno tega spet zastavili vprašanje: zakaj zadržni hlevi na Maverlenu propadajo in se zadruga zanje ne zmeni? Ker so ljudje objekte gradili s prostovoljnim delom, ne morejo mimo gledati, kako zdaj z njimi ravna.

NA SINJEM VRHU POLNO

V nedeljo, 27. februarja, se je zbralo več kot 60 ljudi na zdravstvenem predavanju, ki ga je imela medicinska sestra Marica Hudečljica iz Vinice. Nadaljevali so z občnim zborom krajevne organizacije Rdečega križa, kjer so izvolili nov odbor in sprejeli delovni načrt za letošnje leto. Sklenili so zbrati čimveč kvodajalcev, organizirati več zdravstvenih predavanj in prevzeti skrb za ostarele občane. Ob tej priložnosti so podelili šestim vaščanom značko kvodajalca.

V dežju obrezovati trtje je zadnje, kar si vinogradnik želi, toda delo mora biti ne glede na vreme pravočasno opravljeno. Tako je tudi Marija Kolegar iz Bušinjke vasi ostan sama v turobnem dnevu šarila po vinogradu. (Foto: R. Bačer)

Drži kot pribito

1. maja se bomo do Rosalnic peljali po asfaltu – Dela na tej cesti so se že začela

Program letošnjih javnih del na območju metliške občine vsebuje 14 točk. Izračunali so, seveda po današnjih cenah, da bodo gradnje veljale 7.680.000 dinarjev. Od tega znašata delež občanov v obliki samoprispevka in podpora podjetij 2.750.000 din., za 1.100.000 dinarjev bo občina najela posojil (deloma so že zagotovljena), 1.550.000 din pa znaša obljubljena soudeležba raznih republiških skladov.

Zaradi znanih težav s pitno vodo so v letošnjem načrtu na prvem mestu: končanje gradškega vodovoda, gradnja vodovoda do Rosalnic in Čuril, ureditev dodatnih čistilnih naprav

Godlja, ne voda

Tovarna BETI je lani vložila težke denarje v gradnjo industrijskega vodovoda, zdaj pa imajo s to vodo v proizvodnji hude težave. Namesto čiste vode, potrebne v postopku za bavljenje blaga, teče godlja, v kateri je zemlje na pretek. Zgodilo se je že, da so morali proizvodnjo zaradi tega ustaviti ali pa blago ponovno prebarvati. Škoda, ki jo zaradi tega trpijo, je velika.

Če bi umazana voda pritekla enkrat ali dvakrat, ne bi bilo hude krvi, saj vsak lahko razume, da pride do nepredvidenih težav, toda kar naprej ponavljati postopek barvanja zaradi okvar so se naveličali. Zakaj taka umazanija, se sprašujejo tudi občani – potrošniki vode, ki niso dosti na boljšem, vendar do zdaj kljub razpravam in razčiščevanju zadeve še ni jasno, čigava je krivda.

Razpoke se večajo

V gradskem gradu stanuje 18 zasebnih strank, pri vseh pa so stanovanja v slabem stanju. Voda teče po stenah, zato so madeži vlage, veliko šip je v stavbi razbitih, vrata so razmajana, pot do doma pa je po gradnji vodovoda taka, da brez gumijastih škornjev ne moreš z doma. Gradski grad bi bilo treba rešiti nadaljnega propadanja, seveda pa bi bili za taka popravila potrebni težki denarji.

Vsi so dali

Ko so metliška podjetja zbirala prispevke za enotno obdaritev mater in žena padlih borcev za 8. marec na območju celotne občine, so povsod prispevali po 3 din na zaposlenega. Ker so partizanske mame že večinoma ostarele in bolehe, so jih za praznik obiskali na domu, jim čistili in vsaki izročili skromno darilo. Ta pozornost družbeno-političnih organizacij je bila sprejeta z ganjenostjo.

»Rad bi dočakal«

Z Ivanom Snelerjem, enim najbolj aktivnih občanov z območja Sinjega vrha, sva se o krajevnih težavah menila prav za njegov 60. rojstni dan. Možakar je upokojen, bil je v partizanih, po vojni pa je eden glavnih v vseh organizacijah.

»Ce nisem predsednik, sem tajnik ali pa občinski odbornik. Moram reči, da rad delam, samo

če se bo kaj premaknilo na boljše. Naš kraj je lep, da malo takih, toda živeti na Sinjem vrhu je težko. Mladi odhajajo, postajamo vas ostarelih. Radi bi privabili turiste, toda po taki cesti, kakršna je zdaj, si še domačini ne upajo voziti.“

Na vprašanje, kaj si želi za 60-letnico, je tovariš Sneler odgovoril:

»Rad bi dočakal le to, da bi Vinica dobila industrijski obrat in pa lepo cesto do naše vasi.«

R. B.

Prejeli smo najnovejšo vzorce ženskih vzorčastih diolenov za ženske poletne obleke in bluze. Posebej vam v tem tednu pripravamo ogled kvalitetnih ženskih modnih kril po reklamni ceni 129 dinarjev.

„Seletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

915 POTNIH LISTOV je bilo lani izdanih na referatu za potne liste v Črnomlju. Med temi je bilo precej kolektivnih potovanj v tujino, nekaj pa tudi stalnih izselitev v prekomorske dežele. Kaže, da je bilo lani potovanj v tujino nekoliko manj, saj so leto dni poprej izdali čez 1000 potnih dovoljenj.

2. MARČA je svet za družbeni plan in finance razpravljalo o nekaterih odlokih, ki jih bo v kratkem obravnavala občinska skupščina. Obenem pa so reševali tudi 92 vlog občanov za razne davčne olajšave. Ugotavljajo, da so kmetovalci zadnje čase precej nabavljali razne kmetijske stroje, ker so zanje priznane davčne olajšave.

OSNOVNA ŠOLA ČRNOMELJ je sodelovala v kulturnem programu za pripadnike domače garnizije, povratno srečanje med JLA in šolsko mladino pa je bilo 4. marca, ko so priredili skupen nastop v avli osnovne šole v Loki. Tako sodelovanje je že dalj časa v navadi.

NA SEJI TEMELJNE izobraževalne skupnosti so 2. marca obrav-

navali zaključni račun za leto 1971, predlog finančnega plana za letošnje leto, posebej pa sestavili organizacijsko milih šol za celotno občino. Po novem naj bi bili v male šole zajeti vsi predšolski otroci. Prav tako so razpravljali o možnostih za uvedbo podaljšanega bivanja na šolah, kar bi bilo nujno vpeljati zlasti v Črnomlju in na Vinici.

V ČRNOMALJSKI OBČINI je bilo 1. marca letos registriranih 1993 motornih vozil, med temi 1035 osebnih avtomobilov. Vozil je še več, vendar druga niso registrirana. Poprečni porast vozil na leto znaša zadnja leta nekaj nad 200.

ZA GRADNJO druge etape posebne šole v Črnomlju bo TIS prispevala v letu 1972 680.000 dinarjev. Gradnjo financira občinska skupščina s pomočjo posojil Ljubljanske banke, s prispevkom TIS pa so sredstva za nadaljevanje gradnje v glavnem zbrana.

NA OBMOČJU matičnega urada Črnomelj je umrla Ana Plut iz Gor. Pake, stara 85 let.

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

Mleko, ribez, piščanci in teleta

Enota za kooperacijo pri Agrokombinatu v Krškem je v minulemu letu pri-gospodarila 190 tisoč din dobička - Za letos spet na voljo posojila

Ko je z novim statutom v začetku minulega leta dobila enota za kooperacijo položaj enote s samostojnim obračunom, je marsikdo menil, da pomeni to le zavarovanje Agrokombinata pred veliko izgubo, ki naj bi jo poslej pokrivali kooperanti sami.

Čas je pokazal drugače. Člani sveta kooperantov so na zadnji seji z veseljem ugotovili, da je enota pri-gospodarila 190 tisoč din dobička, če-tudi so ga načrtovali le 30 tisoč.

Tako ugodne rezultate so dosegli z odkupom in prodajo mleka (960.311 litrov), črnega ribeza (65

ton), enodnevnih piščancev (63.500) in dvestokilogramskih telet (410 glav). Zasluzili so tudi s prodajo trsov za vinograde, umetnih gnojil in zaščitnih sredstev.

Enota za kooperacijo skrbi za pospeševanje zasebnega kmetijstva še na druge načine. Lani so prejeli kmetije v obliki ugodnih posojil 1.250.000 dinarjev in si z njimi pomagali pri nakupu strojev, pri so-dobni obnovi vinogradov in pre-usmerjanju kmetij. To vzbuja pri njih večje zaupanje v pogodbeno so-delovalje s kombinatom in je prav gotovo vplivalo, da se jih je do sedaj vključilo vanj že okoli 60 odst.

Strokovnjaki enote za koopera-cijo so na seji sveta razgrnili tudi letošnje načrte. Za njihovo uresni-čenje bodo kooperantom posredo-vali 1.360.000 din kreditov. Z ob-novo bodo razširili sodobne vino-gradniške površine za 70 do 75 hektarov, prav tako pa bodo letos zasadili nova zemljišča s črnim ri-bezom, lesniki in kumaricami. S po-močjo posojil bodo uredili 12 so-dobnih hlevov, ki bodo predstavljali osnovo za mlečnomesno živinorejo. Enota načrtuje vzporedno s tem tudi večji nakup gnojil, zaščitnih sredstev, poljedelskih strojev in trt.

Kmetom torej prinaša sodelo-vanje s kombinatom lepe koristi, ne pa tudi tako hitrega napredka go-spodarjenja, kot si ga želijo. Za iz-polnitev teh želja bi bila potrebna dodatna pomoč širše družbene skupnosti.

J. TEPPEY

Z. SEBEK

Tudi svedri se lomijo, vendar tokrat ni bilo tako hudo. Vrtalci na Čatežu so zamenjali samo pogonski zobčnik vrtalnega stroja in delo je zastalo za dobro uro, nič več. Kadar pa se zlomi sveder (pri prejšnji vrtni se je to dogajalo), traja zastoj tudi mesec dni. (Foto: J. Teppey)

MED VRTALCI NA ČATEŽU PRI BREŽICAH Svedri vrtajo noč in dan

Prodreti morajo do razpok v dolomitu, 250 do 300 metrov globoko, da naletijo na toplo vodo

Vrtalci živijo posebno življenje. Večino dni prebijejo zdoma. Nedelji in praznikov ne poznajo. Svoj delavnik uravnavajo po stro-jih, ki zahtevajo od njih tudi nočno delo.

V Čateških Toplicah je lani vrtal-na skupina Geološkega zavoda iz Ljubljane raiskovala zemeljske sloje na treh mestih. Povsod je naletela na toplo vodo. Na vrtalniki Agraria so namerili v vodi iz vrtnice 57 stopinj Celzija, v zdraviliškem parku je imela termalna voda 53 stopinj, ob igrišču za mali golf pa celo 63 stopinj.

Običajno vrtajo 250 do 300 me-trov globoko. Zdaj so že spet pri novi vrtni, malo pred odcepom ce-ste na vrtalniki. Tudi ta vrtna je poskusna. Ugotoviti želijo, kako na široko sega termalna voda in ko-likne količine je skrivalo v sebi do-lomitne razpoke. Stroške za sedanjo vrtno si bosta razdelila Agraria in zdravilišče in jih poravnala vsak pol.

Vodja skupine desetih vrtalcev Ivan Jazbec se nadeja, da bodo letos vrtali še eno poskusno vrtno, če bo na voljo denar, pa tudi vrtno za črpanje termalne vode. Potreba po njej je vedno več, zlasti če bodo gradili nove bazene. Za Toplice meni vrtalni mojster, da so najlepše delovišče, kar jih imajo. Delavci imajo takoj zraven lepa stanovanja v počitniških hišicah in poskrbljeno za prehrano v hotelu.

Mimogrede sem mojstra Jazbeka prosila, naj mi opiše sloje, skozi ka-tere prodirajo svedri vrtalnih naprav na Čatežu. Približno devet metrov

globoko sega prod s talno vodo in potem se do globine 100 metrov vstijo laporji. Sledi kakih 60 me-trov glin, nakar naletijo na različne debeline trde kremenčeve kame-nine. Pod njo je dolomit in v nje-govih razpokah termalna voda.

JOŽICA TEPPEY

Veseloigra za praznik

V soboto, 11. marca, bodo na proslavi dneva žena v Mrzljavi vasi gostovali mladinci iz Soben-je vasi. Uprizorili bodo veselo-igro „Ljubosumnost“. Igra so se učili pod vodstvom gimnazijca Tineta Šočka. Po proslavi bo družabni večer.

F. S.

ŠIVILJE IN KOVINARJI

Pred nedavnim ustanovljeni mladinski aktiv iz konfekcijskega obrata Jutranike v Brežicah je navezal stike z mladinsko organizacijo v obrtnem kovinarskem podjetju v Dobovi. Najprej so priredili ples v prostorih OKP, nato pa si bodo skupaj ogledali smučarske polete v Planici. Poz-neje bodo prešli še na druge oblike sodelovanja, ki so za začetek še pre-zahtevne, zlasti za organizacijo v Jutrani, ki nima še izkušenj.

SPET SODELOVANJE

Na seji, ki jo bo te dni sklical se-kretar medobčinskega sveta ZK Po-savje s predstavniki občinskih skup-ščin in sekretarji občinskih konfe-renc ZK, se bodo posvetili vpraša-njem splošnega ljudskega odpora in načeli razpravo o sodelovanju med tremi posavskimi sosedi.

Prispevek za cesto

Na pobudo akcijskega odbora pri krajevni skupnosti Mrzlava vas - Velike Malence je bil minul teden sestanek občanov, na katerem so ugotovili, da je nujno treba asfalti-rati občinsko cesto na Velikih Ma-lenceh in po dolini ob Globočici do cestnega križišča pod Mrzljivo vasjo. Ta odsek je dolg 2 km. Promet na njem je vsak dan večji.

Z asfaltiranjem bi se razvil tudi kmečki turizem, ki ima zaradi bli-zine Krke in vinskih goric na Stan-kovem, Vitovcu in Kozolcu vedno večjo perspektivo. Cesta je del pove-zave, ki se bo prihodnja leta nadalje-vala na Stojdrago. Odcepila se bo v Globočičah proti Sobenji vasi do Čateža in bo krožna cesta za prevoz učencev iz bližnjih vasi v osnovno šolo v Brežice.

Vaščani so sklenili, da bodo od ljudi iz okoljskih vasi zbrali pet mi-lionov starih dinarjev prispevkov. Krajevna skupnost bo dala gramoz, za pomoč pa bodo prosili še občinsko skupščino v Brežicah, od kate-re pričakujejo vsestransko razumeva-nje.

F. S.

DESET DNI V ŠOLI

V soboto, 4. marca, se je poslo-vilo od desetdnevne politične šole 38 slušateljev. Med njimi je bilo le pet deklet. Iz podjetij so poslali na predavanja same mlade ljudi, take, ki so pokazali pripravljenost za so-delovalje v sindikatu, samoupravnih organih in Zvezi komunistov. To je šele začetek njihovega družbenega usposabljanja. Potrebni bodo nadal-jnje pomoči, sicer se bodo le težko vključili v samoupravna in politična dogajanja v svojih delovnih organi-zacijah.

POMLADNE ŽELJE NA CESTAH V KRŠKI OBČINI

Prometni znaki na krških cestah kličejo po temeljiti obnovi. Vozniki želijo, da bi pomlad prebudila cest-no podjetje, ki naj ne pozabi čim-prej postaviti razločna opozorila. Zlasti kritično je na odseku Blanca - Brestanica, kjer sploh ne spo-znate, kaj hoče povedati prometni znak.

Letos remont v Celulozi

Jeseni predvidevajo v tovarni pa-pirja tridesetdnevni zastoj proizvo-dnje zaradi generalnega remonta par-nega kotla. Papirja bodo tisti mesec napravili za polovico manj kot sicer, pa tudi proizvodnja celuloze se bo precej zmanjšala. Izpad zaradi re-monta bo kolektiv Celuloze skušal nadomestiti delno z novo proizvo-dnjo in z visoko postavljenim pla-nom.

Jutri Azurna obala

Krško hortikulturno društvo je povabilo v goste prof. Cirila Hubada iz Ljubljane, ki bo jutri, 10. marca, popeljal poslušalce na Azurno obalo. Predavanje bo v sindikalni dvorani tovarne celulo-ze in papirja „Djuro Salaj“. Predavatelj ga bo ponazoril s 320 barvnimi diapozitivi. Pri-četek ob 19. uri.

KRŠKO - Keglaško društvo Krško je pred dnevi končalo klub-sko prvenstvo, na katerem je sode-lovalo 24 tekmovalcev. Zmagal je Ivan Vanič, ki je podrl 1.707 kegljev. Sledijo: Bajc 1.699, Colarič 1.684, itd. (Z. S.)

Hočete vedeti, kaj se pri nas godi? Naročite Dolenjski list!

Adam Vahčić

Krškega obetajo boljše čase. „Ne gre nam ravno slabo, povprečni prejemki 1.930 dinarjev so za občinska merila kar v redu, toda v panogi smo glede na težo in zahtevnost dela najslabše pla-čani,“ ugotavlja predsednik sindikalne organizacije Adam Vahčić.

„Ste že kaj na boljšem od lan-skega julija, ko ste se priključili Ljubljani?“

„Tako hitro stvari ne stečejo. Samoupravni predpisi združene-ga podjetja so še v razpravi, v katero smo se vključili člani sindikata, od delovnih enot do republiškega sveta. Marsikaj je zapleteno, zato je razumljivo, da ne gre kot po maslu.“

„Kakšni so bili razlogi, zaradi katerih se je sindikat tako od-ločno potegoval za združitev?“

„Nič drugega kot to, da bi izenačili pogoje gospodarjenja po vsej Sloveniji. Imamo pose-ben položaj. Celjski bazen ob-sega hribovito območje od Slo-venj Gradca do Sotle, Bohorju in Gorjanecv. Razsežnosti omrežja so velike, donos pa majhen. Ve-liko naprav pomeni veliko stroškov za vzdrževanje, cene elek-trike pa so povsod enake. Pred-pisuje jih družba. To nas je torej vodilo, da smo zagovarjali in-tegracijo. Razumljivo je, da želimo vplivati na določila o porazde-litvi stroškov. Ta še niso izobli-kovana in zanje tudi še ni pra-vega razumevanja. Vztrajali bomo, da se bo to uredilo kar najbolj pravično.“

J. TEPPEY

KRŠKE NOVICE

DVA 80-URNA TEČAJA iz prve pomoči za ekipe socialne zaščite obiskuje trenutno v Velikem Pod-logu in na Senovem 35 občanov. Te-čaja sta skupno pripravila oddelek za narodno obrambo pri občinski skupščini in občinski odbor Rde-čega križa.

NA SENOVEM RESNO RAZ-MISLJAJO o nakupu manjše smučarske vlečnice, ki naj bi jo postavili pri planinski koči na Bohorju. Tak objekt bi podaljšal turistično se-zono, zanj pa se seveda najbolj ogre-vajo smučarji. Senovska krajevna skupnost bi za nakup vlečnice pri-spevala del potrebnega denarja.

OBČINSKI SVET ZKPO je na zadnji seji, bila je pred tednom dni, odobril 2600 dinarjev kot pomoč prosvetni sekciji pri gasilskem društvu na Vihrah. Uporabili jih bodo za nakup zaves za oder.

DELAJSKO PROSVETNO DRUŠTVO SVOBODA - SENOVO je naštudiral Knittlovo igró „Via Mala“ in z njo prvič nastopilo v so-boto za kolektiv senovske Lisece. Gledalški amaterji bodo s predstavo gostovali tudi v Šavnjci in Hrast-niku, nastop pa ponovili tudi doma.

ZASEBNI KMETOVALCI IZ KRŠKE občine menijo, da bi jim morala pomagati s krediti tudi gro-vina. Le-ta ima od napredka kme-tijstva vrsto posrednih in neposred-nih koristi. Večja kupna moč prebivalstva se nedvomno najprej poka-že prav v trgovini, prinese pa jo lahko samo posodobljanje kmetovanja...

25. MARCA BO OBČINSKI SVET ZKPO imel v gosteh v krški občini delegate - kulturne delavce iz posavskih, dolenjskih ter sosed-njih hrvaških občin, ki se bodo zbra-li, da bi sestavili program letošnjih skupnih nastopov amaterskih kul-turnih skupin. Gostitelji se že pri-pravljajo, da bi bil sprojem čimbolj prisrčen in da bi goste čimbolj se-znanili s kulturnim življenjem v občini.

V PETEK DOPOLNE JE OB-ČINSKA zveza za telesno kulturo sklicala sejo, na kateri so se telesno-kulturni delavci v delovnih organiza-cijah dogovorili o vključevanju v re-publiško akcijo „TRIM - šport za vsakogar“. Ustanovili so odbor, ki bo skrbel za izvedbo akcije, in spre-jeli delovni program.

TU VESELJE, TAM RAZOČARANJE

Pravi ključ

je samo v dejanjih

Zahteva po novih, privlačnej-sih delovnih oblikah ni samo fraza in bolj kot za katerokoli organizacijo volja za Zvezo mla-dine. Čisto običajen sestanek mladih ne zanima. Pri Agrarii so ga sklicali, pa so se odzvali le štirje. Organizatorji so nato spre-jeli pobudo za srečanje v Čate-ških Toplicah.

Odziv je bil presenetljiv: prišli so vsi, razen tistih, ki se šolajo. In seveda tudi direktor, pred-stavnik sindikata in partijski se-kretar v podjetju. Prikazali so jim zgodovino podjetja, uspehe in načrte za njegov razvoj, nakar so mladim odgovarjali na vpra-šanja.

Vseh 50 mladih si je ogledalo vrtnarski obrat, ki ga delavci iz drugih enot niso poznali. Raz-ložili so jim, kako in kdaj so zrasle prve tople grede, kaj vse so v njih gojili v minulemu deset-letju. Sledil je družabni večer in tako je bilo srečanje za vse pri-jetno doživetje. Spoznali so se med seboj, saj drugače nimajo veliko priložnosti, ker so pri delu raztreseni po enotah.

Zgled Agrarie bi se verjetno obnesel tudi drugod, zlasti če želijo poziviti delo mladih in jim vsestransko predstaviti podjetje, v katerem delajo.

Čisto drugače pa so se dan pozevne počutili taborniki Odr-e-da Matije Gubca. Zbrali so se na letnem zboru, poročali o delu v minulemu letu in se dogovorili za naloge v prihodnje. V dvorani so pogrešali predstavnike družbe-no-političnih organizacij, pogrešali so tiste, ki imajo skrb za mladino pogosto na jeziku, ko pa jih povabijo medse, da bi jim prisluhnili, jim ne naklonijo te pozornosti. Toliko bolj so bili taborniki veseli odziva podpred-sednika občinske skupščine in predstavnice Zveze za telesno kulturo. S svojo navzočnostjo sta vsaj nekoliko potisnila v ozadje nelagodni občutek osamljenosti in družbene nepomembnosti.

J. T.

SVET POSAVSKIH OBČIN

Predsednik sveta posavskih občin Jože Rač je bo za prihodnji teden sklical sejo, na kateri bo tekla be-seda o praznovanju 400-letnice hrvaško-slovenskega kmečkega upora v Posavju. Ta seja bo odločujoča, saj bo vsaj okvirno nakazala vsote, s katerimi posamezne občine razpola-gajo, in vsoto, ki jo bodo namenile skupnim akcijam.

Med najboljšimi

Sindikalna organizacija pri IMV v Brežicah ima med članstvom navdušene športnike, ki se nikoli ne izneveverijo prireditvam, na katerih zastopajo barve svoje sindikata. Vsi člani so se vključili v popularno tekmo-vanje za pridobitev značke TRIM. Občinski sindikalni svet je razprodal delovnim kolekti-vom že tri tisoč priročnikov za to obliko rekreacije.

NOVO V BREŽICAH

CVETJE GRE V DENAR. Za 8. marec so se cvetličarji dobro zalo-žili. Kupcev je bilo že v soboto več kot običajno. Pri Agrarii so v petek in soboto prodali na ta račun okoli 500 lončnic, veliko pa tudi rezanega evetja. Nageljnóm, tulipanóm in ger-berám se je cena odtajala za 50 par pri cvetu.

SOLARJI V KINU. V ponedeljek zjutraj so v brežiškem kinu prikazo-vali učenecm šole bratov Ribarjev mladinski film o priljubljeni mali ju-nakinji Piki Nogavički, ki jo mnogi že poznajo s televizijskih ekranov.

VAJENSKE NAGRADE. Komisi-ja za družbenoekonomske odnose pri občinski konferenci Zveze mla-dine pripravlja anketo o izplačova-nju vajenskih nagrad in zastopnosti mladih v samoupravnih organih. Pre-venila bo, kako so delovne organiza-cije in zasebniki upoštevali lansko priporočilo, sprejeto na konferenci ZMS. Še vedno se dogaja, da nekateri vajenci med solanjem nagrad ne prejemajo, kar seveda ni prav.

NACRTOVALEC LEPSŠEGA ME-STA. Po načrtih inž. Mihe Ogorevca

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Nova stanovanjska politika: različne stanarine za različne dohode družin, pomoč delavcem in drugim občanom s skromnejšimi prejemki - Posnetek je iz Kopitarne. (Foto: M. L.)

OB NOVI ZAKONODAJI

Cenejša streha za revne

Kako uresničiti nova načela? - Pripravljajo ustanovitev stanovanjskega solidarnostnega sklada

V sevnjski občini je trenutno 4.833 stanovanj. Le dobra petina od vseh ima kopalnice, 60 odstotkov pa stranišča na dvoriščih, kar po svoje označuje, kakšen je stanovanjski standard. Družbeno stanovanjsko gospodarstvo se bori s težavami, pred-

vsem kako priti do novih stanovanj. Od sedanjih 467 stanovanj se nabere na leto le toliko denarja (amortizacije), kolikor stane eno samo stanovanje.

Kaj ob tem ukreniti in kako v občini uveljavljati novo stanovanjsko politiko, o tem je bilo 25. februarja posebno posvetovanje. Družbene razlike so boleče, doslej je bilo tako, da je skupnost prispevala za stanovanja enako tistim, ki imajo največje, kot tistim, ki imajo najmanjše dohodek. To je treba spremeniti, ugotavlja tudi republiška resolucija o stanovanjskem gospodarstvu. Nadalje je treba zbrati več denarja na račun stanarin, saj so te več ali manj stalno zamrznjene. To onemogoča, da bi stanovanja gospodarno vzdrževali in gradili nova.

Po novem je predviden solidarnostni sklad pri občini, pri samoupravnih sporazumih o stanovanjski graditvi pa naj bi sodelovale delovne organizacije, skupščina in sindikati. V prihodnje je predvidena redna pomoč za tiste družine, ki težko zmorejo plačilo stanarine, tako politiko so v Sevnici zastavili že lani.

Na posvetovanju so se dogovorili, da bodo pred ustanovitvijo solidarnostnega sklada preučili stanovanjsko graditev za naslednjih pet let. Posebna komisija bo zbrala podatke od podjetij, do 15. maja pa bodo pripravili izhodišča za razpravo. A. Z.

Z BUČKE IN STUDENCA

ZVEŠTI IDEJAM - 27. februarja so se na Bučki zbrali nekdanji borci na rednem letnem zboru krajevnih organizacij ZB. Razen konkretnih akcij so obravnavali tudi stališča in sklepe 21. seje predsedstva ZKJ in druge konference ZKJ ter sklenili podpreti prizadevanja za razvoj socialistične in samoupravne družbe.

LETOS DRUGAČE - Da ne bi tudi letos dan žena mimolazno prešel, so udeleženci letnega zbora krajevnih organizacij ZB sklenili ob sodelovanju učencev in prostovoljnih delavcev organizirati v nedeljo, 12. marca, ob 15. uri proslavo dneva žena v dvorani zadrugnega doma.

PRVEGA MAJA PRAPOR - Prostoletno gasilsko društvo na Bučki bo letos praznovalo 45 let obstoja. Ob tej priložnosti bodo 1. maja razvili gasilski prapor. Zanj so zbrali že 1.450 din prostovoljnih prispevkov. Za jubilej bo društvo dobilo tudi novo brizgalno znamke TOMOS. Najstarejši gasilci so že predlagali za podelitve priznanj.

SLABA PONUDBA - Trgovina sevnjskega kmetijskega kombinata

ima majhno izbiro blaga. Tako se dogaja, da denar odteka drugam, namesto da bi ga ljudje porabili v domači občini.

NEZADOVOLJNI - Prebivalci vasi Studenec, Ponikve, Rovišč in Hudobrezja niso zadovoljni z oddelčitvijo republiških organov, ki so cestno Impoljca-Studenec-Rovišče preimenovali v občinsko. Prvotno je bilo obljubljeno, da bo ta cesta imela republiški značaj.

PREMALO REKLAME - Svet krajevnih skupnosti Studenec je sporazumno z občinsko skupščino obnovil nekdanje krajevne živinske in kramarske sejne na Studencu, ki so 31. marca, 16. maja, 8. avgusta in 31. oktobra. Zaradi slabe obveščeneosti se doslej niso obnesli. V prihodnje se bo treba bolj potruditi pri obveščanju.

NI KOPAČEV - Ob zadnjem lepem vremenu so vinogradniki že začeli rezati vinske trte in pripravljati kolje. Letos se obeta še večje pomanjkanje kmečkih delavcev, predvsem kopačev. K. Z.

Ribiški poziv občanom

Na letni konferenci ribiške družine heruja Maroka - Sevnica, ki je bila izrazito delovnega značaja, so ocenili delo in sodelovanje v lanskem letu. Največ dela daje zdaj ribičem dokončna ureditev ribogojnice. V sezoni 1971/72 je družina dala valiti prve potočnice. Ko bo valilnica dokončana, bo njena zmogljivost 150.000 mladice, kar bo zadostovalo za potrebe vse ribiške družine. V letu 1971 so ribiči opravili 2.076 prostovoljnih delovnih ur, razen tega pa še mladinci 123 ur. Statistični podatki o ulovu kažejo na bogato beru. Povečalo se je tudi število članov. Na konferenci so sklenili, da bodo občinskim skupščinam Sevnica, Litija in Trebnje poslali resolucijo, v kateri bodo zahtevali hitrejšo ukrepe in dosledno izvajanje predpisov glede onesnaženja voda. D. PUC

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 12. MARCA: 10.30 Reklame in oglasi - Po domače (vmes reportažni zapis „Ogorčen boj salamajev pri Vrtošku“) - Obiskali smo perutinarstvo farmo Fanke Šumej - Zabavna glasba z uganko - Zene, ali je samo 8. marec vaš dan? - Za vsakogar nekaj - Tribuna poslušalcev - 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo (I. del) - Občinske novice in lokalna poročila - Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo (II. del) - 13.30 Zaključek oddaje.

SREDA, 15. MARCA: 16.00 Občinske novice in lokalna poročila - Reklame in oglasi - Po domače - Zdravstveni napotki (venerična obolenja) - Parada starih hitov - Mi mladi, kakšni smo, kaj hočemo, kaj moremo in kaj moramo (aktiv ZMS Stilles) - 18.00 Zaključek oddaje.

PO SLEDEH MOZIRCEV

Zgledi vlečejo

Inž. Ivan Dobršek o pospeševalni službi

Sele nekaj let je, odkar so si kmetje iz sevnjske občine ogledali moziške vzore kmetije, pa jih mnogi že dobro poznajo. Dohodek od mleka predstavlja zanesljiv denar za marsikateremu kmetu, predvsem v hribovitih krajih.

Lani so na 50 zbiralnicah zbrali 1,2 milijona litrov mleka, za kar so kmetje prejeli 1,8 milijonov din. Petnajst kmetov je oddajalo tudi po 1.000 litrov na mesec. Kot pravi inž. Ivan Dobršek, zbere v Mozirju kakih 700 kmetov 3,5 milijona litrov mleka, v sevnjski občini pa sedaj sodeluje 500 kmetij, kar pomeni, da je molznost še sorazmerno skromna. Vse pač ne gre čez noč. V zadnjih dveh letih se je odkup mleka podvojil, kmetje so s pomočjo posojil dobili 160 plemenskih krav, premirali pa so 98 plemenskih telic. V občini ima električne pastirje že 105 kmetij, močne stroje 10, naprave za pretvortovanje sena 9, v zasebni lasti pa je 135 traktorjev, 380 motornih kosilnic in 15 obračalnikov.

Kmetje se še vedno zanimajo za ogled naprednejšega kmetovanja v Mozirju, zadnje čase pa tudi v Ljutomeru. Na vprašanja, katera težava je ob moziškem zgledu še posebno očitna, je inž. Dobršek odgovoril, da v moziški občini skrbi za pospeševalno službo 8 kmetijskih strokovnjakov in 6 molznikov kontrolorjev, v Sevnici pa se s tem delom ukvarja le en strokovnjak, eden skrbi za pogodbe pitanih telet, eden pa za kreditiranje živine. Razen tega so v občini še trije molzni kontrolorji.

Večje uspehe bi dosegli, če bi kmetom lahko nudili več posojil in bolj spodbudno ceno mleka. Čaka še veliko dela, saj je načrtovano, da bodo uredili 100 vzornih gospodarstev, za kar bi bilo treba vložiti 10 milijonov dinarjev. A. ŽELEZNIK

IZ SKLEPNIH RAČUNOV:

Podražitve vse »požro«

Zaradi stalne dražitve surovin, ki ji nič ne more do živega, vse manjša donosnost v »Dani«

Če se bo dosedanja politika cen še dolgo nadaljevala, se utegne mirenska „Dana“, to največje podjetje trebanjske občine, kmalu znajti pred hudimi težavami. Lani, ko je bilo treba na račun investicij plačati blizu 4 milijone dinarjev, je prigosposodarjen denar komajda še zadoščal, letos, ko bo treba odplačati 6 milijonov dinarjev, pa je že veliko vprašanje, če bo šlo.

Kljub vsem pozivom, dogovorom, prepovedim in zamrzitvam se je povprečna cena surovinam, iz katerih dela „Dana“ svoje izdelke, lani povečala za 32 odstotkov, cena „Daninih“ proizvodov pa je ostala skorajda nespremenjena. „Ne moremo razumeti, kako more zamrznitev veljati samo za ene, za druge pa ne! Naše podjetje se oskrbuje s surovinami predvsem iz drugih republik in zdaj se dogaja, da nam jih držijo iz dneva v dan. Očitno delajo tamkajšnji zavodi za cene izjeme ali pa se proizvajalci surovin ne bojijo inspekcije. Vedno znova nas postavljajo pred dejstvo, da surovina toliko stane, in pika!“ pravi direktor Alojz Krhin.

Kar je lani prigosposodarila „Dana“, je slo na račun večje količine izdelkov. Podjetje je imelo skorajda 53 milijonov dinarjev celotnega dohodka, to pa je nič manj kot 63 odstotkov več kot eno leto prej. Zaradi stalnih podražitev je donosnost vse manjša, tako da je trenutno že 80 odst. vseh izdelkov na meji rentabilnosti ali pa celo že pod njo. Ob sedanjih cenah je prišlo celo do takega nesmisla, da stane vinski destilat več, kot podjetje dobi za izdelek iz tega destilata. M. LEGAN

TREBELNO: O KRHUH IN MESU

Na nedavnem zboru občanov, katerega se je udeležilo približno 120 ljudi in na katerem je o aktualnih političnih dogodkih pri nas in v svetu govoril Franci Kolar, so ljudje želeli, da bi novomeško podjetje „Dolenjka“ preuredilo trgovino v tem kraju ter prodajalo meso, za kar bi bilo treba kupiti primerno hladilno napravo. Na zboru so povedali tudi svojo željo, da bi na Trebelnem prodajali svež kruh. Vendar zaenkrat s tem kaj slabo kaže, ker peki tarnajo, da imajo že z dosedanjim dostavo v večje kraje izgubo, ker so cene kruha zamrznjene. Odlok izvršnega sveta je prišel 26. novembra, prav tedaj, ko je bil že pripravljen utemeljen predlog za podražitev kruha.

PO ZBORIH OBČANOV

Obračun 1971

Kaj delajo naše krajevne skupnosti?

Prejšnji teden so bile „na rešet“ krajevne skupnosti Veliki Gaber, Dol. Nemška vas in Sela-Sumberk, danes pa objavljamo kratke izvlečke iz poročil o opravljenem delu ter načrte (če so že pripravljeni) za naslednje krajevne skupnosti.

DOBRNIC. Poročilo o lanskem delu razčlenjuje, kaj so naredili vaščani posameznih naselij. V javnih delih so poveli pomagal z večjimi ali manjšimi lastnimi deli. Za letošje je v načrtu razen poti: zasutje luže v Vavpči vasi, gradnja vodnega hrana nad Artmanjo vasjo in nad Presko ter napeljava vode po hišah, ureditev javnega stranišča v Dobrnicu, dokončanje osemenjalne postaje na Dobravi in preureditev električne napeljave v tem kraju. Predvidenih je še več del v Zelčnem, Zagorici, Šahovcu, Vrbovcu. Finančni načrt predvideva 26.008 dinarjev dohodkov, od tega večina od proračuna. Krajevna skupnost ima že tudi okvirni načrt za leto 1973 (telefon, ambulanta, ozvočenje v Dobrnicu itd.).

ŠTEFAN. Krajevna skupnost Stefan je občinska skupščina za lani dodelila 7816 dinarjev pomoči. Ker je imela še nekaj drugih dohodkov, je lani lahko porabila 8481 dinarjev, nekaj denarja pa je še ostalo in ga je svet KS namenil za pomoč ostarelim ljudem. Med posameznimi vasi le Bencejša ni izkoristila dodeljene pomoči.

TREBELNO. V nadrobno razčlenjenem poročilu krajevnih skupnosti Trebelno je navedenih 16 delovnih akcij, v katerih so občani opravili 17.179 prostovoljnih delovnih ur, z vpreganji pa se je 1196 ur. Skupna vrednost opravljenega dela je znašala 240.354 din, kar je za to krajevno skupnost zelo veliko. Letos je v načrtu vodovod Ribjek-Trebelno, Čilpoh-Češnjice, Brezje-Ornuška vas, Boršt-Jelševac ter dokončanje vodovoda v Radni vasi. Razen tega je v načrtu še ureditev pokopališča na Trebelnem in v Statenbovcu, javna razsvetljava na Trebelnem ter obnova spominskih obeležij NOB. Seveda je treba omeniti tudi dograditev nove osnovne šole.

MIRNA. Ta krajevna skupnost se lahko pohvali z največjo aktivnostjo med vsemi šestnajstimi, kolikor jih je v trebanjski občini. Seveda ima zaradi večje gospodarske razvitosti tudi večje možnosti. Predvsem je koristno sodelovanje s podjetji, ki povečini razumejo, da je treba za splošne potrebe kraja in okolice prispevati denar. Lani je bila cela vrsta akcij pri popravilih poti in gradnji vodovodov (Štan, Brezovica-Gomila, Sevnica-Skrjanec, sv. Helena). Poročali smo že o drugih delih krajevnih skupnosti, predvsem pri urejanju rekreacijskega središča pod mirenskim gradom. Na tem mestu je premalo prostora, da bi mogli našteti vsa opravljena dela. Krajevna skupnost ima za letošje predvidenih 199.772 dinarjev dohodkov, med važnejšimi deli pa gradnja vodovodov, nadaljnjo graditev bazena, popravila doma TVD Partizan itd. M. L.

TREBELANSKO Tu smo in — ostanemo

Odbornik T. Žagar o »malih« željah ljudi

Koliko sej, zhorov volivcev, koliko skrbi in nalog, če si trinajst let občinski odbornik! Trinajst let prihaja Anton Žagar v soncu, dežju ali snegu iz Češnjic v Mokronog in Trebnje, da lahko pove, kaj mislijo in kaj bi radi ljudje na Trebelanskem, tem tako dolgo odmaknjem in zapostavljenem svetu, ki so mu prerokovali svoj čas že napovedani konec.

Toda Trebelansko živi, zadnje čase celo bolj radoživ. Na Trebelnem gradijo novo šolo, pripravljajo se na graditev več vodovodov, do letošnje prošave 30-letnice ustanovitve Gubčeve brigade bodo razširili cesto Mokronog-Trebelno.

„No, kaj boš pa zdaj, Tone, govoril na sejah, ko že gradite šolo?“ me je zadnjič zbadel predsednik občinske skupščine, jaz pa njemu nazaj: „Več, Ciril, še marsikaj moramo narediti, mi ne mislimo mirovati!“

Ko sva se s Tonetom pogovarjala na njegovem domu v Češnjicah, je povedal zakaj: „Iz našega konca se vozi na delo v novomeško podjetje, delno pa tudi v ljubljanski Litostroj blizu 30 ljudi. Ti morajo peš ali kakorkoli drugače do delavskih avtobusnih prog. Ker smo tako blizu Novoga mesta, si že dolgo časa želimo, da bi zgradili cesto proti Karteljcem. Računamo pa seveda tudi na Mokronog, toda slabe obete je slišati o tamkajšnjih možnostih za zaposlitev.“

Druga stvar, ki jo bomo morali s pomočjo občine kako urediti, je preskrba z mesom in kruhom. 12 vasi se oskrbuje iz trgovine v Češnjicah in bi bilo zato prav, da bi podjetje „Dolenjka“ namestilo hladilno napravo, da bi lahko prodajala tudi meso. Pomislite, nad 30 ljudi je v našem koncu zbolelo za nalezljivo zlatenico in morajo, če se hočejo držati diete, po mesu v devet, pa tudi več kilometrov oddaljeni Mokronog.“ M. L.

VEČJE PRISTOJBINE

Po novem, bo treba plačevati za preglede v klavnicah, preglede mleka, jaje, nakladanja in razkladanja živine ali mesa ter pri uvozu ali izvozu živine ali mesnih izdelkov večje pristojbine, kot jih je bilo treba plačevati doslej. Odlok, ki ga je na zadnji seji sprejela občinska skupščina Trebnje, določa, da bodo pristojbine za 25 do 100 odstotkov večje. To je utemeljeno s povečanjem odkupnih in prodajnih cen živine v zadnjih petih letih, ko so veljale enake pristojbine.

NOVO V ŠENTRUPERTU

CUT DO SOČLOVEKA - 27. občini zbor krajevnih organizacij RK v Šentrupertu je znova pokazal, da je veliko prijateljev te organizacije, saj je na malokaterem shodu zbranih toliko občanov. Iz bogatega poročila predsednice Marije Majcnove je bilo mogoče ugotoviti, da je organizacija v preteklosti dobro delala, nakazane pa so bile tudi naloge, ki jih bo treba uresničiti v prihodnje. S svojim prispevkom jih je dopolnil tudi dr. Jože Možgan, ki je veliko pripomogel, da je zaživel občinski odbor Rdečega kriza.

PREVOZ SOLARJEV? - Krajevna skupnost je sklicala posvet predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, da bi uskladili delo. V razpravi so se največ zadržali pri šolstvu. Ker je ena šestina učencev oddaljenih od 4 do 7 km od šole, si prizadevajo, da bi zanje preskrbeli prevoz. Ugotovili so tudi, da bi bilo nujno varstvo za predšolske otroke in tiste učence, ki imajo zapostavene matere in očete.

DOM KULTURE - V Šentrupertu bi bilo treba postopoma urediti

prostor, primeren za zimske igre pionirjev in mladincev. Šola nima telovadnice, kar je velika pomanjkljivost. Da bi začasno omilili težave, nameravajo urediti dom kulture, kjer bi bil tudi pouk telesne vzgoje.

LETOS PRAPOR - Šentruperski gasilci skrbijo za podmladek, saj v kraju uspešno deluje pionirska gasilska deseterina. Letos bodo razvili pionirski gasilski prapor. Gasilci mislijo tudi povečati gasilski dom, ker so sedanjí prostori za delo društva že pretesni.

ZA JUBILEJ PIONIRSKÉ ORGANIZACIJE - Delo društva prijateljev mladine je opazno predvsem v tekmovalju za znak „Tisoč radosti“. V Šentrupertu bodo skrbeli tudi, da bo prošava 30-letnice pionirske organizacije kar najbolj svečana. Tedaj naj bi pionirji razvili svoj prapor. Pionirska organizacija se udeležuje tudi pri skrbi za ostarele in osamelce ljudi, delovanje novinarskega krožka v Šentrupertu pa je znano že dalj časa. D. Z.

Ni navala »zelenih«

Pa so se vsi tako bali, da zaradi kmetov ne bodo prišli na vrsto pri zdravniku! Kmet je ostal kmet: k zdravniku ga naženejo le gnojne vile in vonj po smrti

Po izenačitvi pravic iz zdravstvenega varstva, potrjeni z decembrskim referendumom v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih ter veljavni od letošnjega novega leta dalje, se struktura v »zdravniških« čakalnicah v črnomaljski, krški, metliški, novomeški in trebanjski občini ni bistveno spremenila. Ostalo je tudi prejšnje razmerje: dve tretjini delavcev in ena tretjina kmetov — kljub napovedi in bojazni, da bodo podeželani z zelenimi zdravstvenimi izkaznicami poslej navallili na ambulante, zdravstvene domove in bolnišnice.

V glavnem je še vedno tako, da se kmečki človek, ker se težko in nerad odtrga od dela, zateče k zdravniku šele tedaj, ko mu je smrt za petami. In še takrat vpraša, kje so »zadnja« vrata, da bi jo čimprej popihal. »Kdo bo pa drva napravil in postoril pri živini, če bom moral ostati tu?«

Izjeme so tudi zdaj, ko zdravniki in lekarnarji nič ne sprašujejo po barvi zdravstvene izkaznice in je vseeno, ali ima kmet v zeleni izkaznici z žigom in podpisom potrjene obveznosti do sklada ali ne: sramežljivost, plahost, okornost ali kaj se je usleda »stricu« pod klub in »teti« pod ruto in ju

je treba k zdravniku malone napoditi z vilami. Kot povedo, so tudi drugačne, bolj robate izjeme, češ: »Jaz imam zdaj zdravnika brezplačno, zato boste drugi tule kar še malo počakali, da jaz odpravim.« V ndar red je red in v čakalnici nepristranskega zdravnika velja samo »prej prideš, prej melješ« — ne glede na priimek, bivališče, barvo, stan in položaj.

Toliko ob robu »dogodkov« v nekaj več kot dvemesečnem obdobju izenačenih pravic pri zdravniku in lekarnarju: kajpak bi bila podoba tega obdobja hudo nepopolna, če ne bi vsaj za nekaj trenutkov odgrnili zavese in pogledali, kako se poti in trudi parlament — združena skupščina zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov, da bi take pravice obdržal in zagotovil denar za to. Skupščina se je zadnje dni februarja že spet sestala in določila, kolikšna bo sklada, kdo in s koliko žlicami bo iz nje zajemal in koliko se bo smelo pojesti. Delovno razpoloženje je malce »kvarila« le stabilizacija, ki so ji morali tudi močje v skupščini zdravstvenega zavarovanja prisluhni ne samo z ušesi, ampak tudi s pametjo, razsodnostjo oziroma možginstvo.

»Če le ne bo višje sile, ob letu ne bo bilančnega glavobola. Zato večkrat: svinčnik in papir v roke!«

PARLAMENT ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA PRED DEJSTVOM:

Z manjšo stopnjo nasititi več ust

Ob koncu minulega leta sprejeto prispevno stopnjo so februarja zmanjšali za 0,15 odstotka — zaradi gospodarske stabilizacije — Prehuda neravnovesja bodo sproti analizirali in zavarovali pred bilančnim glavobolom

Skupščina delavcev in kmetov je že na prvem zasedanju po referendumu »izračunala«, da bo možno pravice zdravstveno zavarovanih oseb zagotoviti le z znatno večjo stopnjo od tiste, po kateri so se denarji v delavski sklad stekali lani. Dodatno je morala namreč predvideti oziroma zagotoviti sredstva za izenačitev pravic kmečko zavarovanih ljudi s pravicami, ki so jih do konca lanskega leta imeli

le delavsko zavarovani prebivalci. Z analizami in ob premetavanju številsk po načrtovalci prišli na dan s stopnjo 9,05 odstotka, ki jo je skupščina tudi sprejela. Ze tedaj pa so pripomnili, da ta odstotek ni za betoniran in da bodo verjetno prišli popravki.

To se je tudi zgodilo: stopnja ni obveljala, popravki so jo celo znižali. Na to je vplivalo več razlogov, predvsem pa: družbeni dogovor o izhodiščih za izvajanje in financiranje zdravstvenega varstva v letu 1972 in spremembe v politiki družbeno-ekonomskih izhodišč v naši republiki, piko na i pa so postavili še stabilizacijski ukrepi, ki se jim tudi na tem področju ni bilo moči izogniti.

Nova in (vsaj do »nadaljnega«) veljavna stopnja je 8,9 odstotka. Ta stopnja naj bi združeno v skladu zdravstvenega zavarovanja za Dolenjsko zagotovila denar za kritje pravic delavcev in kmetov; 0,4 odst. bo slo za investicije v zdravstvu, 0,1 odst. za sofinanciranje kliničnega centra v Ljubljani. Samo sofinanciranje pri izenačitvi pravic iz zdravstvenega varstva kmetov z delavci bo od te stopnje »pobralo« 0,6 odstotka.

Izračuni kažejo, da bi se moralo letos zbrati v skladu 115.725.000 din. Ker je treba 2 odst. tega izločiti v obvezno rezervo, bi ostalo čistega dohodka za razdelitev 113.410.000 din.

Po tradicionalnem ključu so ta denar na papirju razdelili takole: 92.159.000 din ali 81,26 odst. naj bi dobilo zdravstveno varstvo, za denarne dajatve bi šlo 15.500.000 din ali 13,67 odst., 5.751.000 din ali 5,07 odst. pa za druge izdatke.

V primerjavi z lanskim poslovanjem delavskega in kmečkega sklada bodo tako letošnji skupni dohodki združenega sklada večji za 42,83 odst., izdatki pa celo znatno manjši — za nekaj več kot 10,5 odstotka. Primerjava je približna: prvič zato, ker so bili dohodki iz delavskega zavarovanja v zadnjih dveh mesecih minulega leta bistveno zmanjšani (prispevna stopnja zmanjšana v tem času od 7,2 na 3,28 odst.), drugič pa zato, ker so letos v združenem skladu predvideni tudi dohodki in izdatki za izenačitev, česar lani niso poznali.

Skupščina je kljub zmanjšani prispevni stopnji sklenila poslovati tako, da ne bo primanjkljaja. Poslovanje — pregled dohodkov in izdatkov — bo obravnavala ob polletju in ob morebitnem neravnovesju ukrepala.

Vestnost pri stroju in gospodarjenju z denarjem

Zdaj bo kakšen dinar tudi za sol, olje ...

KAKO STA SKLADA POSLOVALA LANI?

Delavci izgubo, kmetje dobiček

Primanjkljaj v delavskem skladu bodo poravnale delovne organizacije od marca do konca leta po stopnji 0,8 odstotka od bruto osebnih dohodkov — »Kmečki« dobiček je zato, ker so še slabše »jedli«, kot plačevali

Združeni parlament zdravstvenega zavarovanja je na februarski seji poslovanje delavskega in kmečkega sklada v minulem letu kritično ocenil. Obema je priznal uspeh, čeprav je delavski sklad pri-gospodaril 6.735.387 din primanjkljaja, kmečki pa 158.753 din prebitka.

Zakaj pri »delavcih« izguba in pri »kmetih« dobiček?

Zaključni račun kaže, da je imel delavski sklad na voljo nekaj več kot 68.167.600 din dohodkov, izdatkov pa kar 74.903.000 din. Dohodkov je bilo celo za več kot 42,5 odst. nad pričakovanimi v letu 1971. Izdatki pa so se povečali zaradi podraženi zdravstvenih storitev in povečane osnovne zdravstvene dejavnosti (zaradi novih zaposlenih).

Poslovanje bi bilo ugodnejše, če ne bi sklada zadela omejitev: vse, kar je dobil več kot 10,8 odst. glede na porabo prejšnjega leta, bi bil moral odvesti v posebno rezervo. Skupščina delavskega zavarovanja je našla sālomonsko rešitev: za zadnja dva meseca je znižala prispevno stopnjo od 7,2 na 3,28 odst., pustila gospodarstvu, »kar je njegovega«, se izognila posebnemu skladu in tako zavestno privolila v primanjkljaj, ki bi bil sicer ostal (s posebno rezervo ne bi smela kriti izgube v svojem skladu).

Z znižanjem prispevne stopnje so gospodarstvu »vrnili« približno 8.500.000 din. Ko je bila beseda o tem, kje iztakniti denar za kritje izgube, so menili, da je edina možnost v temle: gospodarstvo naj skladu vrne večji del »dolga«, pa bo vse v redu. Zato so sklenili za čas od marca do konca leta predpisati posebno stopnjo 0,8 odstotkov, po kateri naj bi delovne organizacije plačevale prispevek od bruto osebnih dohodkov zaposlenih. Podjetjem je bilo vseeno vrnjeno več, poudarjajo, kot bo potrebno

zdaj vplačati s posebnim prispevkom.

OH, TA IZTERJAVA!

Komisija za proučevanje vprašanj iz zdravstvenega zavarovanja kmetov — podobnih teles je v novi skupščini zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov še več — je ugotovila, da je kmečki sklad preudarno gospodaril. Vse leto je imel izgubo, stanje pa se je ob koncu popravilo, da se je pokazal presežek.

Presežek oziroma dobiček je, kot kažejo bilančni podatki, zgolj naključen. Ni nastal zaradi izredno dobrih vplačil kmetov (njihov skupni dolg je bil ob koncu minulega leta 2.402.186 din), ampak zaradi manjših stroškov, saj so se kmetje zdravili manj, kot so predvidevali pri sestavljanju načrta.

Če bi znali vsi tako »obrniti« denar!

Iz pregleda o obremenitvi in denarnih nakazil je razvidno, da so prispevek za kmečko zavarovanje izterjali le v 78,07 odstotka. Tradicionalno neugodna izterjava je tudi tokrat razočarala. V megli pa so ostali razlogi, zakaj tako.

Delež občin za socialno ogrožene kmete je bil zadovoljivo izpolnjen, menijo pa, da je bil premajhen. Poudarjajo, da so ogroženci tudi med tistimi z več kot 2000 din katastrskega dohodka, našli pa bi jih v krajih, kjer so ostali le še ostareli ljudje. Tudi vprašanje plačilne zmožnosti kmečkih ljudi v višinskih predelih še ni povsem rešeno. Vse to bo treba upoštevati že pri letošnjih pogodbah o plačevanju za te kategorije ljudi.

Občine pa so se zelo izkazale pri plačevanju večletnega primanjkljaja v kmečkem skladu: obveznosti so izpolnile že do konca 1971, čeprav so imele pogodbeni rok do konca 1973.

pridružite se varčevalcem!

- zbiramo hranilne vloge in jih obrestujemo od 7,5 do 10 odst.
- vodimo žiro račune in devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- dajemo kredite za stanovanjsko gradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo vse druge bančne posle.

Zaupajte nam svoje denarne zadeve! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Vsak varčevalec, ki ima pri svoji banki vloženi vsaj 500 din, je nezgodno zavarovan.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s poslovnimi enotami v KRŠKEM, METLIKI, NOVO MESTU in TREBNJEM

**PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!**

Laško pivo

- Bi radi delali v dobrih delovnih pogojih?
- Nimate kvalifikacije? Mi vam jo nudimo zastonj!

TAKOJ SPREJMEMO 60 DELAVCEV ZA RAZLIČNA DELOVNA MESTA

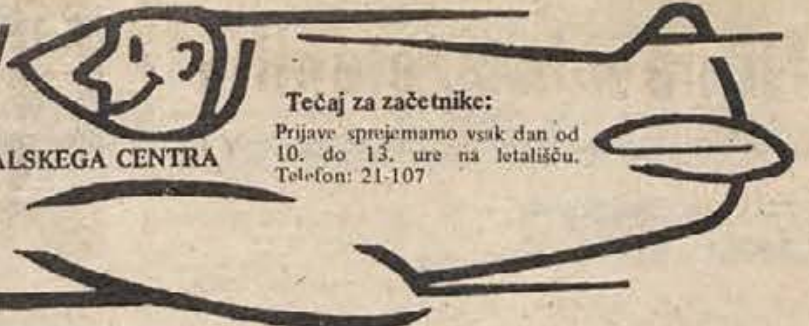
- ★ Čisto delo v pokritem prostoru
- ★ Urejena družbena prehrana
- ★ Urejena stanovanjska politika

Pri nas boste zaslužili od 1.200 do 1.800 din na mesec!

NOVOTEKS, NOVO MESTO

Naučite se še vi leteti!

na novomeškem športnem letališču
V LETALSKI ŠOLI DOLENJSKEGA LETALSKEGA CENTRA
Prečna 46 pri Novem mestu

Tečaj za začetnike:

Prijave sprejemamo vsak dan od 10. do 13. ure na letališču.
Telefon: 21-107

KONFEKCIJA "KOMET", METLIKA prodaja

- 1 kombi - dostavno vozilo IMV
- 9 šivalnih strojev

Licitacija bo v petek, 10. marca 1972, ob 7. uri v prostorih podjetja.

SOP

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA INDUSTRIJSKO OPREMO, KRŠKO

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE SPLOŠNE SLUŽBE

Pogoj: administrativna ali ekonomska srednja šola.

Prednost imajo kandidati s prakso.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

AVTO-MOTO DRUŠTVO NOVO MESTO

razpisuje po sklepu upravnega odbora JAVNO LICITACIJO (ustno), ki bo 19. marca 1972 ob 10. uri v Gasilskem domu, Cesta herojev 27, Novo mesto, za odprodajo

treh osebnih avtomobilov Zastava 750
letnik 1970, v voznem stanju

Ogled vozil bo mogoč 19. marca od 8. ure do začetka licitacije. Vsi interesi morajo pred licitacijo položiti 10-odstotno kaveljico.
Družbeni in zasebni sektor sta pri licitaciji enakovredna.

Komisija za delovna razmerja in izobraževanje

gostinskega podjetja »DAJ-DAM«, Ljubljana

razpisuje

v skladu z 205. in 206. členom statuta naslednji prosti delovni mesti:

1. poslovodje OZD bife »Kranov hram«, Velike Lašče
2. KV natakarice

Pogoji:

1. visoka kvalifikacija gostinske stroke s 5-letno prakso ali kvalifikacija v gostinski stroki z 8-letno prakso;
2. kvalifikacija.

Stanovanje ni zagotovljeno.
Razpis velja 15 dni po dnevu objave.
Kandidati se naj prijavijo razpisni komisiji Gostinskega podjetja »Daj-Dam«, Ljubljana, Resljeva cesta 39.

COSMOS Ljubljana TOVARNA BELT, Črnomelj

sprejme

25 NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV v priučitev za livarsko delo

Prosilci morajo biti stari nad 16 let in izpolnjevati druge splošne pogoje za sprejem na delo. Delavci bodo na posebnem tečaju pridobili tudi teoretično znanje in s tem polkvalifikacijo.

Prošnje sprejema kadrovska služba tovarne.

Osrednji svet službe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji

razpisuje za podružnico Novo mesto naslednja prosta delovna mesta:

1. SAMOSTOJNEGA SVETOVALCA - vodjo referata za invalidsko in pokojninsko zavarovanje

2. REFERENTA za invalidsko in pokojninsko zavarovanje

Poleg splošnih pogojev za zaposlitev se zahteva: pod tč. 1. visoka izobrazba pravne smeri in 5 let delovnih izkušenj pod tč. 2. višja izobrazba pravne ali upravne smeri.

Kandidati naj vložijo pismene ponudbe z življenjepsom in dokazom o izobrazbi najkasneje do 30. 3. 1972 na sedež podružnice 88001 Novo mesto, Kidričev trg 3.

OSREDNJI SVET SPIZ

ZAHVALA

Oh nenadni izgubi dragega moža, ata in starega ata

ANTONA BUTALA iz Otovca

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, vsem, ki so v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, ga spemili na sadni poti, nam izrazili sožalje in darovali vence. Posebno se zahvaljujemo Gasilskemu društvu in Zvezi borcev Talčji vrh ter Lovski družini Črnomelj za izrečene poslovilne besede ter časten pozdrav. Zahvaljujemo se tudi sindikalnim podružnicama IMV Novo mesto in tovarni zdravil »Krka« ter sodelavcem za darovane vence.

Zalujoči: žena Franciška, hči Marija z družino, sinovi: Tone, Mitro in Jože z družino

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je za vedno zapustil naš skrbni mož, ata, brat, stari ata in stric

VALENTIN JERMAN

IZ DOLNJE STRAŽE 82

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjene vence in evetje ter za spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo družinam Lukšič, Kulovec in Bedek za pomoč v težkih trenutkih. Iskrena hvala tov. Jakšetu za poslovilne besede ob odprtem grobu, kolektivu Novoles, SZDL in ZB Dolnja Straža za podarjene vence, zdravniškemu osebju ambulante Straža ter gospodu vikarju iz Novega mesta za cerkveni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: žena Reška, France, Jože, Justa in Martina z družinami, sestre ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani in tragični izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in strica

JOŽETA MEDICA S PODTURNA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in prijateljem za vso tolažbo v težkih trenutkih ter za podarjene evetje in vence. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivu Ljubljanskih mlekarn iz Ljubljane, posestvu »Snežnik« - Kočevska Reka, podjetju Viator iz Ljubljane, Iskri v Sentjerneju, Novolesu iz Straže, pevskemu društvu iz Dol. Toplic, gasilskemu društvu s Podturna in Novega mesta, Lovski družini Dol. Toplice, dobremu tovarisu Karju Oblaku in Avgustu Stravu za vso pomoč, govornikom Francu Markovju, Jožetu Simalcu in Karlu Turku za ganljive poslovilne besede in gospodu župniku za pogrebni obred. Vsem, ki ste dragega pokojnika spemili do njegovega preranega groba, še enkrat lepa hvala!

Zalujoči: žena Matilda, sinova Jože in Janez z družinama; hčerke Tilka z možem, Anica z družino in Zofka ter drugo sorodstvo.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 10. marca - 40 mučencev
Sobota, 11. marca - Kristof
Nedelja, 12. marca - Gregor
Ponedeljek, 13. marca - Kristina
Torok, 14. marca - Matilda
Sreda, 15. marca - Klara
Četrtek, 16. marca - Mirij

KINIO

BREZICE: 10. in 11. marca ameriški barvni film „Odiseja v vsejmirju“. 12. in 13. marca ameriški barvni film „Blago Aztekov“. 14. in 15. marca francoski barvni film „Skrivnostni laboratorij št. 4“.
BRESTANICA: 11. in 12. marca ameriški film „Knez bojevnik“.
CRNOMELJ: 10. marca ameriški barvni film „Kako se rešuje zakon“. 12. marca ameriški barvni film „Oni, ki smrede po znojno“. 15. marca ameriški barvni film „Janez in Marija“.
KOSTANJEVICA: 12. marca francoski barvni film „Agent X 13“.
KRSKO: 11. in 12. marca ameriški barvni film „Dogodek pri F.

Hilla“, 15. marca italijanski barvni film „Dekle z revolucijem“.
SEVNICA: 11. in 12. marca francoski film „Nenavadna zgodba N. Chapmana“. 15. marca ameriški film „Prekrito posestvo“.
TREBNJE: 11. in 12. marca italijanski barvni avonturistični film „Agent Sigma 3“. 15. marca barvni kriminalni film „Človek iz Istambula“.
MIRNA: 11. in 12. marca francoski film „Ni rož za agenta OSS 117“.
METLIKA: Od 10. do 12. marca angleški barvni film „James Bond 007 - Casino Royale“. Od 10. do 12. marca francoski barvni film „Kdo je ubijalec?“. Od 10. do 14. marca ameriški film „Destry“. 15. in 16. marca francoski barvni film „Tat iz Pariza“.
MOKRONOG: 10. in 11. marca ameriški barvni film „Grofica iz Hongkonga“.
NOVO MESTO: Od 10. do 12. marca ameriški barvni film „Obesite ga brez milosti“. 13. marca koncert - Oto Pestner. Od 14. do 16. marca francoski barvni film „Veliki spopad na pariški televiziji“.
POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 3. do 7. marca ameriški barvni film „Pojem pesem Dominique“.

V NOVEM MESTU prodam takoj vseživjo enostanovanjsko hišo z vrtom. Naslov v upravi lista (451/72).
PRODAM GARAŽO v Ulici Majde Silc in leseno bataro za gradnjo stanovanjske hiše. Jože Hribar, Majde Silc 14, Novo mesto, telefon 21-457.
PRODAM dvostanovanjsko hišo v Žužemberku. Ponudbe pod „Ugoden nakup“.
V OKOLICI ČATEŠKIH TOPLIC prodam enostanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem, primerno za obrtnika. Pisemne ponudbe na naslov: Anton Gerdanc, Gartenst 7107 Neckarslilim, Deutschland.
PRODAM POLOVICO vinograda v Drmašniku blizu Rodin pri Trebnjem. Dostop z avtomobilom. Cena po dogovoru. Anton Suštar, Belšina vas 7, Trebnje.
PRODAM hišo v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (471/72).
POSESTVO s pribl. 5,5 ha zemlje, hišo in gospodarskim poslopjem v bližini Brezic ob asfaltni cesti - napredaj. Naslov v uredništvu lista pod šifro „Ugodno 72“.
PRODAM borov gozd v velikosti 75 arov v Jastranju pri Zdolah. Informacije pri Branku Molanu na Zdolah pri Krškem.

Ob prerani izgubi dobrega in skrbnega očeta

FRANCA ZNIDARSICA iz Štrekljevca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in ga spremljali na njegovi zadnji poti, posebno pa še GD Štrekljevec, gospodu kaplanu iz Semeča, tov. Francu Pašiču za ganljive poslovljne besede, podružnici sindikata ISKRA Semeč in vsem sosedom in darovalcem vencev.
Žalujoči: sin Alojz in hčerke Anica, Francka, Marija in Pepca z družinami

Tovarni zdravil „Krkka“ iz Novega mesta se najtopleje zahvaljujem za darilo. Hvaležni Ivan Završki, Valantičeva 3, Novo mesto.

Najtopleje se zahvaljujem prof. dr. Bajcu, dr. Moreli, dr. Savlju in drugemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Novem mestu za uspešno operacijo, zdravljenje in vso skrb v času bivanja v bolnišnici. Iskreno se zahvaljujem tudi dr. Vodniku za uspešno zdravljenje in vso skrb na domu. Hvaležna pacientka Amalija Teropišič iz Ragovega.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Alojz Avbar, avtoprevoznik iz Brilina; Milena Kovačič, Francka Juršič, Jože Udovčić, Jože Dragman, Marija Tramte, Fani Lejak, Jože Škodelj, Martin Avbar, Anton Sikonja, Ana Lunder, Ivanka Štepec, Alojz Hočevar, Franc Luzar, člani Novoteksa, Novo mesto; Alojz Pust in Alojz Mavsar, člana Splošne bolnišnice, Novo mesto; Peregrin Košir, Franc Bajer, Andrija Budisavljevič in Darko Kavšek, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Janez Gazvoda, član Varnosti, Ljubljana; Jože Klobučar, Janez Jerman, člana IMV Novo mesto; Albin Hrovat, Stane Cimprič in Franc Juntez, člani Pionirja, Novo mesto; Anton Zupančič, kmet z Daljnega vrha; Marta Gazvoda, Marija Pavlič, Marija Konda, Marija Hudoklin, Marija Derganc, Marija Deželan, Marija Zeleznik in Jožefa Blatnik, gospodinjice iz Brusnic; Martin Rukše in Alojz Božič, upokojenca iz Brusnic; Stefan Crnc, član Novograda, Novo mesto; Alojz Retelj, član Novolesa, Straža; Emilija Avguštin, gospodinja z Podturna; Frančiška Turk, gospodinja z Dolža; Zofka Rotar, članica PTT Novo mesto; Stojan Majcen, član Zavoda za zdravstveno varstvo, Novo mesto.

brote. Mož Anton, hčerke Minka, Julka, Tončka, sinova Touče in Jože, vsi z družinami.

Naši dobri mami in stari mami Tereziji Gazvoda iz Sentjošta za njen 70. rojstni dan pristočno čestitamo in ji želimo, da bi bila še veliko let v našem družinskem krogu - sinovi Jože, Martin, hčerke Lojzka in Anica iz Kanade in hčerke Režka, Micka, Tina, sin Lojze in Milena, vsi z družinami. Obenem vsi pristočno čestitamo tudi očetu Jožetu za njegov god.

ŠČETKE ZA LOŠČILCE in za sesalce za prah obnovi Ščetarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52. - Izdelujem tudi ščetke za čiščenje radiatorjev - nov izdelek, ki temeljito očisti rebra radiatorja vsega prahu, ki zadržuje oddajo toplote.

PALČKE V ŽIVIH BARVAH za balkon in vrt izdelujem. Višina 50 cm, cena 90 din. Pošljem po povzetju. Franc Cvar, Jelovec 4, Sodražica.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SLUŽBO DOBI takoj ali po dogovoru KV ali priučena natakarica. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. Ponudbe pošljite ali se osebno zglasite na naslov: Gostilna Blažun - Franc Grašič, Cesta talcev 7, 64000 Kranj; telefon 22-001.
SOBO IN HRANO dam ženski, ki bi izmenično pazila na dva otroka. Naslov v upravi lista, (459/72).
VEC MIZARSKIH POMOČNIKOV sprejemem. Stanovanje zagotovljeno. Karel Kregar, Persinova 3, 61210 Ljubljana-Sentvid.
ISCEMO pošteno žensko - mlajšo ali starejšo - za varstvo dveh otrok ter pomoč v gospodinjstvu. Nudimo lastno ogrevano sobo. Ostalo po dogovoru. Družina Iskra, Medvode 162.
SPREJEM DEKLE za varstvo dveh punčk in za pomoč v gospodinjstvu. Lenarčič, 61210 Ljubljana - Sentvid, Podgorška 20.
ISCEMO ZENSKO za varstvo 17-mesečnega otroka na domu od 6. do 14. ure. Plača po dogovoru. Pol dan, Kandijška c. 13, Novo mesto.
HRANO IN STANOVANJE dam mlademu fantu, ki bi po službi pomagal na kmetiji. Preskrbim mu tudi službo. Peter Mesec, Zabnica 1, 64209 Zabnica.
FRIZERSKO VAJENKO sprejemem takoj. Slavka Južnič, Irča vas 66 a, Novo mesto.
POSTENEM DEKLETU preskrbim službo, za delno pomoč v gospodinjstvu pa nudim hrano in stanovanje. Vrabec, Staretova 25, Ljubljana.
TAKOJ SPREJMEM trgovsko pomočnico. Interesenti naj se zglasijo osebno. Trgovina „Astra“, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM 1000 kg sena. Anton Turk, Gor. Stara vas, Sentjernej.
PRODAM mlatično Gorenje s čiščenjem in valj za poravnalni stroj z vrtno glavo in par gumijastih kompletnih koles za frezo. Dobrava 32, Skočjan.
PRODAM KOŠENICO in gozd na Gorjancih. Anton Klemenčič, Sela 7, Suhor.
PRODAM dnevno sobo - kompletno, dobro ohranjeno. Oglej vsak dan. Nežka Twrdy, Erlin 61, Novo mesto.
PRODAM 15.000 kg sladke krme. Franc Sajovec, Zabjek 19, Trbovlje.
UGODNO PRODAM tračni brusilni stroj (šlifmašina). Slavko Kene, Radovljica, Jurčičeva ulica 5.
ZELO POCENI prodam 2 vprežna obrabčalnika. Ivan Babič, Velika vas, Leskovec pri Krškem.
PRODAM desni vzdiljni štedilnik na drva - 3 plošče in dve pečici. Sitar, Smihel 54, Novo mesto.
PRODAM SODE 1800 l, 1700 in 350 litrov. Oglasite se pri gostilni Prešeren, Kronovo.
PRODAM sobno in kuhinjsko pohištvo in montažno garazo. Božo Tudorovič, Bršljin 45, Novo mesto.
PRODAM skoraj nov globok otroški voziček. Jožefa Plantan, Mestne njive blok 5, Novo mesto.
PRODAM hladilnik „Eka“ za 300 din in slamoreznicu za 500 din, voz samec za 400 din - vse v brezhibnem in dobrem stanju. Viktor Zaplatar, Mokronog 113.
PRODAM nerabljen „pakli“ na mreže. Stanko Lamovšek, Mali Cirk 5, Sentrupert na Dolenjskem.
POCENI PRODAM visečo omarico in pult. Naslov v upravi lista (500/72).
PRODAMO mahagonijev lakiran regal - omaro in mizo. Oglej popoldne. Kebe, Kristanova 32, Novo mesto.
UGODNO PRODAM novi priključek - veže in žanje 133 in ga lahko priključite na Figaro 133 - za 150.000 S-din ceneje kot v trgovini. Jože Božičnik, Krize 19, Koprivnica pri Brestanici.
PRODAM malo rabljen 5 T gumij voz, primeren za vožnjo s traktorjem. Naslov v upravi lista (506/72).
POCENI prodam kombinirano omaro. Vprašajte v Solski ulici 4, Novo mesto.
PRODAM semenski krompir Igor. Bajc, Ravno, Raka.
PRODAM dobro ohranjen moped štiribrzinec, letnik 1971, oranžne barve, prevoženih 2868 km. Slavko Gramc, Vrhovska vas 14, Cerklje ob Krki.

SLUŽBO IŠČE

OSEBNI UPOKOJENEC sprejme vsako sezonsko delo. Naslov v upravi lista (467/72).

STANOVANJA

ODDAM SOBO mlajši upokojenki. Milena Bučar, Mačkovec 3, Otočec.
KUPIM enosobno stanovanje v središču Novega mesta. Naslov v upravi lista. (477/72).

Motorna vozila

PRODAM malo rabljen moped. Milena Bučar, Mačkovec 3, Otočec.
PRODAM v dobrem stanju invalidski avto EZETA, 300 ccm, registriran. Anton Prosenik, Migolška gora 9, Mirna.
PRODAM motorno kolo Jawa v vuznem stanju, registrirano. Zeleč, Jedinščičeva 7, Novo mesto.
PRODAM FIAT 750. Tramte, Bršljin 52, Novo mesto.
PRODAM FIAT 750. Pezderšek, Breg 5, Novo mesto.

RAZNO

ODDAM v najem poslovni prostor, primeren za skladišče ali manjšo mirmo obrt, v bližini okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (496/72).
BIFE z vsem inventarjem manjšega obsega oddam v najem. Oglasite se osebno ali pisemno na naslov: Mici Bulc, Mokronog 44, Dolenjska.
POROČNI PRISTANI! - Najlepše darilo za vašo nevesto vam pripravljamo v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). - Z izrokom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

VAHVALE

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in bababice

MARIJE ŠTRITOF iz Sp. Pohance 2

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, za cvetje in vence ter za spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala EE Energije celuloza, Krško, pevskemu društvu „Prosveta“ Artiče, govornikom za poslovljne besede, skratka vsem in vsakomur hvala, ki nam je pomagal v teh težkih trenutkih.
Žalujoči: sinova Ivan in Franc ter hčerka Marija z družinami

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi moje ljube žene, mame, sestre, tete in svakinje

FANIKE JEVIK, roj. SKEDELJ iz Kočarije pri Kostanjevici

se najpristočneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob težkih urah ob strani, darovali cvetje in vence, dr. Furlanu za lajšanje bolečin pokojnice, posebno se zahvaljujemo kolektivu LABOD Krško, Elektrotehničnemu podjetju Novo mesto in IMV Novo mesto za darovane vence in pomoč ter vsem, ki so našo ljubo pokojnico spremljali na zadnji poti. Se enkrat pristočno hvala.
Kočarija, Novo mesto, Bujbarci, Postojna, Kranj, Kostanjevica
Žalujoči: mož Lojze, sinovi Stanko, Janez, Lojze, sestre Marija, Jožica, Angela in brat Adolf z družinami, nečaka Ida in Franci z družinami ter drugo sorodstvo.

ADOLF KRESE iz Gor. Sušice 15

Zahvaljujemo se vsem znancem in prijateljem za tolikšen obisk in podarjeno cvetje. Posebno se zahvaljujemo sosedom, ki so bili z nami tako dobri in so nam ves čas stali ob strani. Lepa hvala duhovščini za opravljeni obred.
Žalujoči: sin Jože in Franc ter hčerke Pepca, Marija in Milka z družinami

Po kratki boleznini nas je za vedno zapustil naš dobri oče, stari oče in tast

ADOLF KRESE iz Gor. Sušice 15

Zahvaljujemo se vsem znancem in prijateljem za tolikšen obisk in podarjeno cvetje. Posebno se zahvaljujemo sosedom, ki so bili z nami tako dobri in so nam ves čas stali ob strani. Lepa hvala duhovščini za opravljeni obred.
Žalujoči: sin Jože in Franc ter hčerke Pepca, Marija in Milka z družinami

ČESTITKE

Ljubi sestrici Pepci Zeleznik in njenemu možu Jožetu, ki živita v Ameriki, iskreno čestitam za zlato življenjski jubilej - 50-letnico skupnega življenja. Obenem želim sestri Pepci vse najboljše za god. - Sestra Ančka iz Otočca.

Dragemu sinu oziroma bratu Jožetu Hočevarju, ki služi vojaški rok v Beogradu, vse najlepše za praznovanje, da mu ne bi bila vojaška sukna pretežka in da bi se čimprej vrnil med svoje domače, želijo - mama, ata ter brata in sestre z družinami.

Ljubljani mami Francki Brudarjevi iz Novega mesta želijo za dvojni praznik vse lepo in veliko zdravih let ter ji čestitajo za dan žena - otroci z družinami.

Dragi sestri Mici Avguštin s Podturna za dvojni praznik in svaku Jožetu za god želi vse lepo - sestra Režka z družino. Ostalim pa lep pozdrav!

Dobri prijateljci Karolini Gorše s Podturna čestitam za rojstni dan, njenemu možu Jožetu pa za god. Želim, da bi jima bilo lepo še mnogo let in bi jima sijalo sonce sreče, ter ju pozdravljam. Hvaležna Režka Matoh. Enako tudi sinu Jožetu in ženi Pepci.

Ljubljani mami Jožeti Mikolič, Več. Brusnice 88 (Bendje), želimo za njeno godovanje 19. marca vse najboljše in še mnogo zdravih ter srečnih dni v hodočem življenju! - Draga mama, ker je pot iz Chicaga predolga, da bi skupaj z vami praznovali, naj bodo tele vrstice dokaz naše ljubezni do vas! To vam iz srca želimo iz daljnega Chicaga: sin Tone Mikolič z ženo Marijo-ter hčerka Milena z možem Stefanom in sinom.

Dragi ženi in dobri mami Mariji Tomazič, Slančji vrh, želimo za 70. rojstni dan veliko zdravih in srečnih let in se zahvalimo za vse njene do-

DELOVNIM ORGANIZACIJAM, USTANOVAM, DRUŠTVOM IN DRUGIM PRAVNIM OSEBAM!

Ze pred leti smo s posebno okrožnico pojasnili vsem uradnim naročnikom (podjetjem, ustanovam, zavodom, društvom in organom državne uprave), da znaša letna naročnina na Dolenjski list zanje več kot za zasebne naročnike. Slednjim regresira del naročnine prispevek za sofinanciranje stalnih komunistkih strani, ki ga plačujejo občinske konference SZDL oz. zanje občinske skupščine. Tako znaša lani in letos celoletna naročnina za vse pravne osebe za naš tedenik 80 dinarjev, vendar tudi z njo ne pokrivalo dejanskih stroškov za list.
Vse uradne naročnike lista, ki so prejeli zanj račun za 80 din., prosimo, da naročnino takoj povrnajo. Plačljiva je vnaprej in je tudi raznim društvom ali manjšim ustanovam ne moremo zniževati.
UPRAVA LISTA

PREKLICI

Opozarjam vse, da prenehajo širiti lažne govornice o meni, ker bom v nasprotnem primeru sodno postopala. Ana Kozole, Senovo 181.

Ivana Plavec, Mirna peč 51, prepovedujem vožnjo in hojo po mojem travniku v Biški vasi. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Opozarjam vsakogar, ki bi vodil kakšno kupčijo z mojim možem Jožetom Potočnikom iz Stranske vasi 6, da ga bom sodno preganjala, ker sem solastnica. Francka Potočnik, Stranska vas 6, Semeč.

Prepovedujem pašo kokoši in odlaganje odpadkov na mojem travniku pri zadnji Uršna sela. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala. Viljem Zamida, Uršna sela 43.

Antonija Mohar, Potovrh 36, opozarjam vse tiste, ki delajo kupčijo z Jožetom Moharjem, da on ni upravičen prodajati skupnega premoženja. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Anton Gorenc, Dol. Karteljevo 16, Mirna peč, prepovedujem hojo, vožnjo, pašo živine in kokoši po vsem mojem posestvu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Preključujem hojo in pašo kokoši po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala. Karol Slavič, Grm 9, Trebnje.

OBVESTILA

OBVEŠČAMO cenjene stranke, da bo brisvsko-frizerski lokal Jožeta Novaka, Bršljin, od marca naprej ob nedeljah in ponedeljkih zaprt. Ostale dneve pa bo odprt kot vedno.

IZDELUEM cementne zidak: format 30 x 20 x 40 - cena 5,20 din; 25 x 20 x 40 - 4,20 din; 20 x 20 x 40 - 3,20 din. Sprejemam naročila in se priporočam. Leon Kušljan, Sentjernej 122.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jekle, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Šmerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivc.
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Slavko Doki, Marjan Legan, Jože Prime, Jože Spuhar, Jozica Tepepy, Ivan Zrnan in Alfred Zeleznik. - Tehnični urednik: Marjan Moškon.
IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 1 dinar - Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev oziroma 20 DM (ali) ustrezna druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev) - Devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.
OGLASI: 1 cm visine v enem stolpcu (45 mm oziroma 10 eiro) 30 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na prvi, srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971. - Za oglase odgovarja Mirko Vesec.
TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-6-9 - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 69001 Novo mesto, Glavni trg 3 - Poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nemerorčeni rokopiesovi in fotografiji ne vračamo - Tiska tiskarna ljudske pravice in Ljubljani.

* aktivna moč premaga vso umazanijo
* aktivna moč varuje vaše perilo

prvi jugoslovanski biološko razkrojni detergent
belemu perilu daje čisto svežino
pisanemu perilu vrne pristne barve
22.10 Jazo na ekranu: Kvartet
Boška Petroviča (Lj) - 22.40 Poročila (Lj)

karkoli perete - potrebujete le **mixal**
ZLATOROG MARIBOR

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00 Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 10. MARCA: 18.10 Glasbena matineja - 9.35 Od melodije do melodije - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jože Spanring: Rezultati sortnih in agrotehničnih poskusov s pivovarskim ječmenom - 12.40 Po domače - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Kaj vam pripoveduje glasba - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Človek in zdravje - 18.15 „Signali“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Valterja Skoka - 20.00 Slovenski zborovski skladatelji z evropskimi sodobniki - 20.30 „Top-pops 13“ - 21.15 Oddaja o morju in pomorsčakih - 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 11. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Iztok Winkler: Dohodek od gozda, delo all rent-a - 12.40 „Po domače“ z domačimi višami - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Gremo v kino - 18.15 Iz operetnega sveta - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом bratov Avenik - 20.00 Mladinski radijski klub - 22.20 Oddaja za naše izseljence

NEDELJA, 12. MARCA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Saffer Pal: „Pavlek in romantika“ - 9.05 Koncert iz naših krajev - 10.05 Se pomnite, tovariši... France Fajdiga: Boj na Pogledu marca 1942 - 10.25 Pesmi borbe in dela - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 11.15 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.30 Nedeljska reportaža - 13.50 Z domačimi ansambli - 14.30 Humoreska tega tedna - F. Seeborg: Alfred - 15.05 Nedeljsko športno popoldne - 17.30 Radijska igra - Adolf Branold: „Velika dnevna glasba“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 „V nedeljo zvečer“ - 22.20 Godala za lahko noč

PONEDELJEK, 13. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti

Inž. Franc Habe: Vplivi krme na maščobo mleka - 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.15 Lepe melodije - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute s triom Jožeta Burnika - 20.00 Dirigent Milivoj Šurbek vam predstavlja posnetek - 22.15 Za ljubitelje jazza

TOREK, 14. MARCA: 8.10 Operna matineja - 9.35 Slovenske narodne pesmi - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Vilko Masten: Črna pegavost breskev - 12.40 Z domačimi ansambli - 13.30 Priporočajo vam... - 14.40 „Na poti s kitaro“ - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 18.15 V torek na svidenju - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka - 20.00 Prodajalna melodij - 20.30 Radijska igra - Slawomir Mrozek: „Policaji“ - 22.15 Glasba angleških virginalistov.

SREDA, 15. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.25 Zvoki iz musiclov - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za

naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Viktor Bajec: Siljenje krompirja pod plastičnimi folijami - 12.40 „Od vasi do vasi“ - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Zamejski zbori pojo - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Jezikovni pogovori - 18.15 Popevke s slovenskih festivalov - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Komorni studio - 22.15 S festivalov jazza

CETRTEK, 16. MARCA: 8.10 Operna matineja - 9.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Stojan Vrabl: Razširjenost in zatiranje hruseve bolnice - 12.40 Igrajo pihalni orkestri - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Pesem iz mladih gri - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Atija Sossa - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napovedov - 21.00 Literarni večer - 22.15 Med mladim rodом naših skladateljev

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 12. MARCA
9.00 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bgd) - 9.40 Po domače z Dobrimi znanci (Lj) - 10.10 Kmetijska oddaja (Bg) - 10.55 Mozaik (Lj) - 11.00 Otroška matineja: Don Kihot, Boj za obstanek (Lj) - 11.50 Sola smučanja - 10. oddaja (Lj) - 11.55 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 12.45 TV Kažipot (do 13.05) (Lj) - Nedeljsko popoldne: 13.05 Zdaj, ko bizonov več ni (Lj) - 14.05 Nekaj veselih domačih (Lj) - 14.30 Calgary: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju - tekmovalne ženske, barvni prenos - 15.30 Obisk v nedeljo (Lj) - 16.00 Za konec tedna (Lj) - 16.30 Košarka Lokomotiva: Jugoplastika (Zg) - 18.00 Sest žena Henrika VIII. (Anna de Cleves) (Lj) - 19.45 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Vaščani Luga - humoristična oddaja (Bg) - 21.20 Pred festivalom „Pesem Evrovizije 72“ I. del barvne oddaje (Lj) - 21.45 Športni pregled (JRT) - 22.15 Poročila (Lj) - 22.20 Atletika v dvorani - barvni posnetek iz Grenobla (Lj)

TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.45 Veseli tobogan - Moravce II. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Boj za obstanek (Lj) - 19.00 L. Bernstein predstavlja: Sostakovič in ruska tradicija (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.35 G. Boccaccio: O ženski zvestobi (Decamerom) (Lj) - 22.10 Jazo na ekranu: Kvartet Boška Petroviča (Lj) - 22.40 Poročila (Lj)

PETEK, 17. MARCA
9.35 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.30 Poroka - oddaja iz cikla Veliki in majhni (Zg) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Rezerviran čas (Lj) - 18.45 Vzgojni problemi: Otrokova ogledala (Lj) - 18.55 Sola smučanja - 11. oddaja (Lj) - 19.00 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Kviz 72 - prenos (Zg) - pribl. 21.40 Prepovedani vulkani - francoski barvni film (Lj) - 23.00 Poročila (Lj)

SOBOTA, 18. MARCA
9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 16.30 Košarka Olimpija: Partizan - prenos (Lj) - v odmoru rezerviran čas (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Štirje tankisti in pes - poljski serijski film (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Humoristična oddaja (Lj) - 19.45 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Zakaj bi veselo ne peli (Lj) - 21.35 Cirkus (Lj) - 21.55 Tekmeča - serijski barvni film (Lj) - 22.45 TV kažipot (Lj) - 23.05 Poročila

PONEDELJEK, 13. MARCA
9.05 Odprta univerza (bg) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 Tigrček Peter - III. del (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 V avtobusu - serijski barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mladi za mlade (Sa) - 19.45 Kratak film (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 G. Abadžijev: Tobačnica - drama TV Skopje (Lj) - 21.15 Calgary: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

TOREK, 14. MARCA
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.50 Ruščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Angleščina (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 Tiktak: O zajčku, ki je hotel drsati (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Rapsodija v modrem - balet (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Računalnik: Kompjuter (Lj) - 19.30 Mikroekonomika: Kontejner - I. oddaja (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Past za zajce - ameriški film (Lj) - 21.40 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju - barvni posnetek najboljših (Lj) - 23.40 Poročila (Lj)

SREDA, 15. MARCA
8.20 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.50 Don Kihot - serijski film (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Napstop ansambla Bayanihan (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Od filma do filma (Lj) - 19.20 S kameru po svetu: Po stopinjah Jacka Londona (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Veliko prebujanje - oddaja iz cikla Civilizacija, barvna oddaja (Lj) - 21.25 Zbor volilcev Gorenja vas (Lj) - 22.20 Poročila (Lj)

CETRTEK, 16. MARCA
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Francoščina (Bg) - 14.45

Obvestilo Pustnih novic

„Pustne novice“ iz Krškega sporočajo svojim bralcem, da so prejeli za letošnje nagradno krizanko 133 rešitev. Triletna Andrejka Žibret je izvelika kuverte in s tem razdelila nagrade takole:
1. nagrada: 7-dnevni penzion za 2 osebi v Počitniškem domu Materada - Poreč - pripade Anici Golob, Sevnica, Heroja Maroka 5;
2. nagrada: 200 din - pripade Vinku Matku, Novo mesto, Gotna vas 48;
3. nagrada: z „IZLETNIKOM“ enodnevnim izlet v Trst za 2 osebi - pripade Faniki Macur, Senovo 217.
Nakazila po 200 din homo poslali po pošti.
Rešitev: AMERICAN, LJUBLJANA, ANA, OKAN, SINE, ENA, V, T, P, C, OK, A, PEPE, SMARTNO, KIKLA, STATUS, C, KORONA, JR, NI, DORE, SAMOS, BEOTI, FOSIL, ZA, OT, KOL, SINONIM, TO, ARES, ALJEHIN, BINE, AP, PART, LUES, RE, KR, NU, I, NOTES, T, VASJA, BES, KROV, SEME, OKA, LECT, J, JLA, AC, MILIGRAM, O, TADEI, AR, TAM, OI, UVJ, OV, L, CAV, TAT, DOL, UA, M, AMEBA, TAJGA, A, STRN, STROKA, T, RAI, C, S, SIJ, KASA, SST, INN, AMAN, JE, ATE, ON, AGRUMI, SALAMA, RR, LENA, TRANS, NOREC, V, LADKO KOROŠEC, MA.
Uredniški odbor „PUSTNIH NOVIC“

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 9. MARCA: 16.00 do 16.15 Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki - 16.15 do 17.00 Nove plošče RTB - Aktualnost tedna - Obvestila in reklame - 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami

SOBOTA, 11. MARCA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo - 16.30 do 16.40 Radijska univerza - 16.40 do 17.10 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil, reklam ter melodije za vas - 17.10 do 17.30 Za naše najmlajše - Tone Selikar: Indijanci; skladbica iz naše glasbene šole - 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 12. MARCA: 10.30 Domače zanimivosti - Uvodnik - Koliko denarja turizmu (po seji upravnega odbora sklada za turizem občine Brežice) - Za naše kmetovalce: Razgovor o reji prašičev - Nove naloge SZDL v brežiški in krški občini - Obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.00 do 16.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 14. MARCA: 16.00 do 16.15 Napoved programa in srečanje z ansambлом Valterja Skoka - 16.15 do 17.15 Poročila - Novo v knjižnici - Jugoton vam predstavlja - Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - Obvestila, reklame in filmski pregled - 17.15 do 17.30 Tedenski športni komentar - 17.30 do 18.00 Mladinska oddaja.

PLESI!
Maturanti Kmetijske šole Novo mesto vabijo na **MATURANTSKI PLES**, ki bo v soboto, 18. marca v Cateških Toplicah.
Igral bo ansambel **ČRNE VRANE**, peli pa **MAJDA SEPE** in **DOCA MAROLT VABLJENI!**

Ljubljanska banka podružnica KOČEVJE

OBVEŠČA VLAGATELJE,
da je od 6. marca 1972 odprta poslovna enota za področje

LOŠKEGA POTOKA in DRAGARSKO DOLINE

s sedežem na HRIBU - v občinski stavbi.

- Uradne ure za stranke so:
- vsak dan od 7. do 13. ure
 - ob sredah od 7. do 15. ure
 - ob sobotah enota ne bo poslovala
- Za občane opravljamo naslednje posle:
- vodimo vse vrste hranilnih vlog
 - odpiramo devizne in žiro račune občanov
 - odobravamo potrošniška posojila
 - vodimo stanovanjsko varčevanje
 - menjavamo tuja plačilna sredstva
- Na hranilne vloge in devizne račune dajemo od 7,5 do 10 % obresti.

Za vse informacije se obračajte na našo poslovno enoto na HRIBU v LOŠKEM POTOKU.

Ljubljanska banka podružnica KOČEVJE

Od rokoborca do častnega člana

Andrej Arko častni član PARTIZANA Ribnica

Preden so mu solze ginjenja orosile oči, je Andrej Arko dejal lahko le še: „Jaz bi se ribniškemu društvu najlepše zahvalil...“

V zaključnem delu svečanosti podelitve priznanj PARTIZANA Slovenije zaslužnim telesnovzgojnim delavcem z območja kočevske in ribniške občine, ki je bila

22. februarja v Kočevju, je Franc Levstek v imenu TVD PARTIZAN Ribnica predal Andreju Arku iz Kočevja listino, ki potrjuje, da mu je PARTIZAN Ribnica podelil svoje največje priznanje – imenoval ga je za častnega člana društva.

Andrej Arko se je rodil 21. novembra 1905 v Ribnici. V svojem 50-letnem delu na področju telesne kulture je odločilno vplival na njen razvoj ne le v ribniški in kočevski občini, ampak tudi daleč preko njenih meja. Za napredek telesne kulture se je boril z duhom, telesom in peresom.

Sokolski vestnik za leto 1925 poroča: „Po izvajanju prostih vaj je sledila v našem okrožju nova, dokaj zani-

miva točka športne telovadbe, in sicer rokoborba v grškem slogu med bratoma Arko Andrejem in Ribnice in Lucijan Marjanom iz Maribora...“

Leta 1930 je ribniška tekmovalna vrsta na vsesokolskem zletu v Beogradu zasedla v orodni telovadbi 9. mesto. Vrsto je vodil Arko, ki je zasedel pri posameznikih odlično 15. mesto.

Arko je vzgajal športnike, sodeloval pri raznih prostovoljnih delovnih in drugih akcijah, organiziral nastope in proslave in tudi sam tekmoval.

Med obema vojnama je skrbel za razvoj telesne vzgoje na območju vsega tedanjega okraja kot okrožni načelnik in načelnik ribniškega društva. Po osvoboditvi je vse do ukinitve okraja vodil načelstvo okrajne zveze Partizana. Kot predsednik uredniškega odbora je posebno zaslužen za izdajo knjige „50 let telesne vzgoje v ribniški občini“.

Seveda pa je Arko delal in še dela tudi v raznih republiških in zveznih telesnovzgojnih vodstvih, razen tega pa še v drugih društvih, organizacijah in sekcijah. Omenimo naj le turistično, filatelistično, polharsko, folklorno, kjer ima najodgovornejše položaje in katere zelo uspešno delajo.

Za svoje delo je bil Arko že večkrat odlikovan. Predsednik Tito ga je odlikoval z medaljo zaslug za narod in z redom dela s srebrnim vencem. Kot prvi z območja zahodne Dolenjske je prejel Bloudkovo plaketo. Dobil je tudi Šeškovo nagrado in plaketo ter še mnoga druga priznanja.

J. PRIMC

Smrt pri Ložinah

Tržaški voznik pobegnil

V soboto, 4. marca, ob 13.45 se je zgodila v Srednjih Ložinah pri Kočevju huda prometna nesreča, v kateri je izgubila življenje 35-letna Breda Pust iz Ljubljane, zaposlena v „Optiki“ v Kočevju.

Pustova je vozila iz Kočevja proti Ljubljani. Pri Srednjih Ložinah jo je na ravni cesti prehitel voznik z italijansko registracijo, ki je zapeljal v „skarje“, naproti mu je namreč pripeljal tovornjak. Italijan je zapeljal tesno pred Pustovo, da bi se izognil trčenju. Pustova se mu je umaknila v desno, zapeljala na bankino, peljala 68 m z desnim kolesom avta po njej, nato pa ji je uspelo zapeljati spet na cesto. Njen avto je nato 14 m daleč zanašalo sem ter tja, da je zapeljala na svojo levo stran ceste in trčila v naproti vozeči tovornjak.

Pri trčenju je bil osební avto Pustove uničen, voznica je izgubila življenje, tovornjak pa se je prevrnil s ceste. Italijanski voznik je najprej ustavil avto, nato pa zapeljal do motela „Jasnica“ in naročil receptorki, naj sporoči postaji milice, da se je pri Ložinah zgodila prometna nesreča. Voznika Michela Chiotakisa iz Trsta so potem prestregli na Skofljici.

Na vozilih je za okoli 25.000 din škode.

J. PRIMC

Maturanti TSS Krško vabijo na

maturantski ples

ki bo v soboto, 11. marca, ob 20. uri v Dolenjskih Toplicah.

Rezervacije sprejemamo na telefon 71-223.

POŠKODOVANKA V BOLNIŠNICI

Udarci po gluhonemi ženski

Životarjenje dveh invalidnih sester pri očimu ni ma izhoda – V hiši sta revščina in prepir

Nezdržne socialne razmere v odročnih vaseh marsikdaj odkrije šele milica. Tako je bilo tudi s 50-letno Jožefo Klavnikovo, ki se zaradi hudih telesnih poškodb zdravi v brežiški bolnišnici.

Jožefa je gluhonema in živi s svojo dve leti mlajšo sestro Antonijo v Mrčinih selih pri upokojencem rudarju Jožetu Božiču. Ta je njun očim. V hišo ju je sprejel, ko se je poročil z njuno materjo. Umrta je in tako sta ostali invalidki sami z njim.

V njunem domu gospodarji revščine. Očim trdi, da sta obe gluhonemi sestri leni in da nočeta pomagati pri delu. Trdi še, da sta se ženski sami stekli, odtod poškodbe pri Jožefi. Milčnikov s temi besedami ni prečal. Jožefo so obiskali v bolniš-

Tako veselo je bilo lani, ko so pari 16 evropskih in afriških dežel prišli v Metliko. Ukanju in vriskanju ni bilo ne konca ne kraja. (Foto: Ria Bačer)

Ženinom in nevestam

Belokranjski svatbeni običaji bodo tudi letos del svetovno znane prireditve: kmečke ohceti – V Metliko pride še 170 ameriških turistov

Del kmečke ohceti, ki se je lani prvič odvijal v Metliki, je tako uspel, da so organizatorji te velike mednarodne prireditve tudi letos Metličanom ponudili sodelovanje. Priprave na prireditve, ki bo 28. maja, se v Beli krajini že začinjajo.

Prvo šrangó za ženine in neveste iz raznih evropskih in afriških dežel bodo tudi tokrat postavili pri Badovincu na Jugorju, kjer bo imel „ka-

rampampuli“ glavno vlogo. Množičen sprejem v belokranjskih narodnih nošah bodo gostje doživeli pred stavbo občinske skupščine v Metliki, po kosilu v obnovljenem hotelu pa bo ceremonija s prevozom nevestine bale in vsemi starinskimi belokranjskimi običaji, ki sodijo zraven.

Metliški odbor se loteva organizacije prireditve na podlagi lanskih izkušenj. Drobne pomanjkljivosti, zlasti v oskrbi gledalcev, bodo odpravili, napovedujejo pa še nekaj drugih novosti.

Društvo Bela krajina v Ljubljani se spet pripravlja na veliki avto-rally ob tej priložnosti. Metličani pa dobio v goste še 170 ameriških turistov, ki si pridejo nalašč ogledat našo kmečko ohceto.

Posamezniki v Metliki imajo sicer pomisleke, če se toliko truda in skakanja ob tej prireditvi finančno izplača, toda taka mnenja so kratkovidna. Če si hoče Metlika dobiti mesto v domačem in svetovnem turizmu, ni lepše priložnosti, kot je kmečka ohceta. Naložbe v turizem se ne pokažejo čez noč. Gotovo pa je, da se bodo ženi in neveste, ki so spoznali prijazno in gostoljubno Metliko, radi vračali na obisk. Če ne takoj, pa čez leta.

R. B.

NA KRATKO

BREŽICE – V torek popoldne so v domu JLA odprli razstavo gobelinov in drugih ženskih ročnih del. Sledila je proslava dneva žena s sodelovanjem učencev osnovne in glashbene šole.

CRNOMELJ – V torek zvečer je bila v Prosvetnem domu proslava v počastitev dneva žena. Prisrčen program so pripravili učenci gimnazije in osnovne šole, medtem ko so bile aplavza deležne tudi članice pevskega zbora, ki so prvič nastopile v dolgih oblekah.

SEVNICA – V torek je občinska skupščina sprejela srednjeročni razvoj načrta otroškega in zdravstvenega varstva, ob tem pa ostro grajala delo zdravstvene službe in delitev v regije, ki povečuje socialne razlike med Slovenci.

KRŠKO – Na torkovi proslavi 8. marca so nastopili v domu Svobode učenci osnovne šole, harmonikarski orkester glashbene šole ter malčki iz otroškega vrta.

KOČEVJE – O nalogah Poljske združene delavske partije po VI. kongresu je v ponedeljek zvečer predaval v Kočevju član CK te partije Tadeusz Jaroszewsky.

SEVNICA – Na ponedeljkovi volilni konferenci ZK Sevnica so za sekretarja občinskega komiteja novič izvolili Viktorja Auerja. Zelo kritično so razpravljali o uresničevanju politike v sevniki občini.

IMV za rover, triumph in jaguar

Od prvega marca naprej je zastopniška organizacija IMV postala tudi generalni zastopnik za specialna vozila BLMC. Tako bo IMV zastopnik za specialna terenska vozila, med katerimi so najbolj znani landroverji in novi terenski avto Range rover. Zastopala pa bo tudi osebne avtomobile znamk rover, triumph in jaguar. Izredno pomembno je, da bo IMV kot generalni zastopnik za Jugoslavijo dobila tudi možnost za kooperacijo za tiste vrste vozil, ki bodo za jugoslovanske kupce najbolj zanimiva!

ČUDNO NASILJE:

Napadalec iz avta

Od Bonovih iz Novega mesta je zahteval zeleno karto – Trčenja pa ni bilo!

Marija Bon iz Novega mesta je prijavila novomeškemu miličnikom kaj nenavaden dogodek, smo poročali prejšnji teden v treh vrstah. Kaj je hotel napadalec iz avta 20. februarja letos?

Pri Srebrničah sta Bonova opazila, da pelje za njima mercedes, ki je nekaj minut prej peljal proti Toplicam. Zdal sta bila oba avtomobila obrnjena proti Novemu mestu. Mercedes ljubljanske registracije je ustavil, enako sta storila Bonova. Moški iz uglednega avtomobila je začel kričati: „Daj mi zeleno karto, razbijaš mi avto!“

Nobenega trčenja ni bilo, a Bon je vseeno dal nasilnemu neznancu potrdilo o tem, da ima plačano zavarovanje proti tretji osebi. Potem naj bi se odpeljali v Novo mesto na milico. Mercedes je čez čas obrnjen proti Dolenjskim Toplicam; tam sta Bonova ugotovila, da je mercedes udarjen, a da tam že rjavi. Hrabrega neznanca ni bilo nikjer več. Marija Bon je pri zdravniku dobila potrdilo, da je dobila živčni šok.

Neznanec iz mercedesa pa ni ubral prave poti, da bi dobil zasloni odškodnino od nekoga, ki ni ničesar zakrivil! Bonova sta namreč zadostno prijavila novomeškemu miličnikom.

NEDELJO ODPRTO

SAMOPOSTREŽBA pri mostu MARKET v Brščinu

DOLENJKA

Huda žejal

5. marca je Anton Spec iz Stančev vasi ugotovil, da je neznanec vlomil v njegovo zidanico v Sentačevku pri Dvoru. Storilec je vlomil skozi vrata, v zidanici pa si je privoščil žganja in vina. Poskusil je vlomiti tudi v sosednjo zidanico Terezije Mežnarici iz Gor. Polja pri Straži, vendar so bila tam vrata zanj pretrda.

Spoznala sva se med službo. Res je, da so tudi druge ženske, toda ona mi je pomnila vse. Tako prikupne in ustrežljive ne srečaš na vsakem koraku. Kadar sem prišel v njeno podjetje, je bila takoj pri meni:

„Zdravo! Boš kaj spil? Ti smem ponuditi kavico? Bi kaj prigriznil?“

Kdo se ne bi zaljubil v to bitje, pa naj so ženske še tako slabo zapisane pri njem? Poročeni, ločeni, vdovci, fantje,

Med malico sem skočil k njej. Ni me niti pogledala. Čeprav sem jo skoraj na kolenu prosil, naj mi pove razlog, je molčala. Potem je prišel njen šef. Ta me je nadržal in me vrgel ven. Kmalu zatem me je poklical sodnik. Zaradi obrekovanja in žaljenja. Ampak vseeno sem bil ponosen, ko sem na njegovo željo moral recitirati njemu in zbranim porotnikom svoj sonet! Potrdil sem se in skrbno pazil na poudarke:

Tam, kjer si ti, sem vedno jaz. Brez te življenje nezno mi postaja in naj je zunaj vroče ali mraz, pri tebi biti – lepšega ni kraja.

Zeel bi, da moja sreča vedno traja, da gledam to, ljubezen črnih las, kako ročica tvoja me opaja z vsem, kar je prišlo ob dober glas:

naj to je cviček iz neznan'ga kraja, Teran al' „starček“, ki bogve kje nastaja, merlot, refoško ali pa rebula prava

(po kateri še tri dni boli me glava). Pa naj od tega še taka daje me vročica, pozabil bom, da drobiza mi vrnila ni ročica!

Če bi ne bili na sodišču, bi mi porotniki zaploskali. Sodba je bila kratka... Gospod doktor pravi, da bom čez šest mesecev lahko šel domov. Saj mi tu nič ne manjka, le na mleko se ne morem navaditi. Sedaj pripravljam sonet, s katerim bom užalil kravo. Morda bom šel lahko prej domov? Ampak – zaljubil se pa ne bom več. Raje bom pisal revolucionarne pesmi.

DURAKOV TOMAŽ

LJUBEZENSKA ZGODBA

skratka, moški vseh vrst so divjali za njo. Čeprav sem bil zaljubljen do ušes, nisem bil ljubosumen.

Ponoči sem sanjal o njej, šepetal njeno ime in prav vsak dan sem moral k njej. Mislim, da bom znorel, če samo enkrat nisem mogel priti. Komaj sem čakal jutro, da bom šel v službo!

Večja je bila moja ljubezen, mlajšega sem se počutil. Toliko sem se že pomladil, da sem kot v dijaških letih začel prebirati Prešerna, Lermontova, Petrarko. In začel sem pisati pesmice v starem, romantičnem slogu.

Neko noč me je tako žgalo, da sem ji zložil sonet. Uspelo mi je. Toliko ljubezni, toliko žrtvovanja za ljubezen in toliko lepih življenjskih primerjav v enem samem sonetu ne bi znal napisati niti Petrarka. Celo noč sem ga premeleval in zjutraj sem ga že znal na pamet. Napisal sem ga na čist papir, poskropil z Leut magnetom (po britju!) in ji ga zjutraj ves srečen izročil. Obljubila mi je, da ga bo do malice prečitala.

Med službo sem si ga recital in bil čedalje bolj navdušen nad lastno mojstrovino.

NIČ VEČ SKRIVNOST:

Po grehu pride pokora

Anton Kuček, brezposelni delavec, je osumljen vloma v župnišče v Šmarjeti

Poročali smo že, da je bilo 16. januarja letos vlomljeno v župnišče v Šmarjeti. Ko sta bila župnik in njegova gospodinja med 6. in 7. uro pri maši, je neznanec vlomil v župnišče in odnesel čeden kupček denarja: 8000 dinarjev, 100 ameriških dolarjev, 300 nemških mark in nekaj avstrijskih šilingov.

Čeprav je šlo skoraj za popoln vlom, se je še enkrat izkazalo, da popolnosti v kriminalu ni! Za rešetkami novomeških zaporov premišljuje zdaj o napaki, ki jo je storil. 38-letni brezposelni delavec Anton Kuček.

Kuček je namreč osumljen, da je pobral denar iz župnišča v Šmarjeti. V Ljubljani je zadnje čase na veliko pijančeval in zapravljil denar. Ko so ga prijeli, so pri njem našli veliko dinarjev, precej mark in skoraj vse dolarje. Osumljeni je bil doslej že večkrat obsojen: vlom v župnišče pa je bil tudi narejen na način, kakršnega uporablja Kuček.

Pijana sta imela spet srečo

Ukradla sta avto, a ga na srečo nista mogla ali znala spraviti v pogon – Škode ni bilo

Mladinca Stefan Juhnar z Ljubljanske ceste v Kočevju in Janez Andlovic z Roške ceste v Kočevju sta v noči od 29. februarja na 1. marec vzela avto, last Jožeta Stoparja z Roške ceste.

Avto je bil parkiran na dvorišču za gasilskim domom. Pijana mladinceva ga na srečo nista mogla ali znala spraviti v pogon. Z avtom sta se pošteno namučila, ko sta ga po-

rivala po Prečernovi cesti, končno pa sta obupala in ga pustila za Škovim domom.

Tokrat se je „sposojanje“ avta srečno končalo za oba „sposojevalca“, lastnika avta in avto. Običajno dobi lastnik nazaj razbit avto, pa tudi sposojevalci so vsaj malo poškodovani. Zgodilo pa se je v Kočevju tudi že, da se je tuka voznja končala s smrtjo „sposojevalca“.

J. P.